

Merci na www.freebibleimages.org/Sweetpublishers sambu na photo.

MUKANDA ya Kuyantika 5

Luzingu ya Yozefi

(Kapu 37-50) (Ba Leso 18 sambu na bana ti bajeune)

Musoniki: Maman Lorella Rouster. MCE

Edition 2025

Ministères pour Chaque Enfant

ecmafrica@ecmafrica.org

Mukanda ya KUYANTIIKA 5 -- Luzingu ya Yozefi (Kapu 37-51) (Baleso 19)	
NB: Baleso yai yantika na leso 85, sambu baleso yai kele kulanda na malongi ya mukanda ya Kuyantika Diti	
85. Yozefi lalaka bandosi. (Kuyantika 37 :1-11).....	4
86. Bambuta ya Yozefi tekaka yandi bonso mpika. (37 :12-35).....	8
87. Yozefi vandaka kwikama na nzo ya Potiphar. (37 :36, 39 :1-20).....	12
88. Yozefi vandaka kwikama na prison. (39 :21, 40 :1-23).....	17
89. Yozefi pesaka Nzambi lukumu na mpila yandi tendulaka ndosi ya Mfumu ya nene ya Ezipte. (41 :1-32).....	21
90. Yozefi vandaka kwikama ntangu bo tulaka yandi mfumu ya zole na Ezipte (41 :33-57).....	26
91. Bu nzala ya ngolo simbaka nzo ya Yakobi, yandi tindaka bambuta ya Yozefi na Ezipte sambu na kusosa madia. (42 : 1-9a).....	30
92. Yozefi tesaka bampangi na yandi. Yandi sosaka mpila kumona leki na yandi Benyamini diaka. (42 :9b-24).....	34
93. Bambuta ya Yozefi vutulaka rapport na tata Yakobi. (42 :29-34, 36-38).....	38
94. Na mpasi yonso, Yakobi ndimaka kuvutula bambuta ya fami na Ezipte ti leki na bo Benyamini. Kuna, Yozefi yambaka bo. (43 :1-34).....	42
95. Yozefi songaka bambuta yandi vandaka nani. (45 :1-15).....	46
96. Farao mpi ndimaka nde tata ti fami yonso ya Yozefi kwisa kuzinga na Ezipte. Tata Yakobi mpi ndimaka. (45 :16-28).....	50
97. Fami ya Yozefi kwendaka kuzinga na Ezipte na kiese yonso. (46 :1-34).....	54
98. Farao yambaka fami ya Yozefi ti Yakobi sakumunaka yandi. (47 :1-12).....	59
99. Yakobi sakumunaka bana na yandi, ebuna yandi fwaka. (47 :27-31; 48 : 1-12, 20-21; 49 :1-2, 28-33).....	63
100. Yozefi zikaka tata Yakobi na Kanana, ti yandi songaka bampangi diaka nde yandi me lolula bo. (50:1-21).....	68
101. Yozefi songaka fami mutindu bo fweti sala sambu an mikwa na yandi. Ebuna yandi fwaka. (50 :22-26).....	72
NSUKA YA MUKANDA YA KUYANTIIKA	
102. Revisio ya luzingu ya Yozefi (Kuyantika 37-50).....	76
103. Revisio ya mukanda ya Kuyantika yonso (Kuyantika 1-50).....	78
Balinya ya Ntangu (Visuel ya Revisio).....	80
Bankunga beto sadila na mukanda yai.....	82

[Matondo na freebibleimages.org sambu na bafoto—Sweet Publishing, Baphoto licensé de Dreamstime.com]
NB: Baverse yonso ya Bible na mukanda yai kele ‘Version Mwinda’, par MCE

Notes ya Mfunu sambu na Moniteur kutanga na nzo na ntwala kulonga baleso :

[Moniteur, tanga ti bakisa banote yai na nzo, na ntwala nge yantika kulonga baleso yai. Nge ta tangila bana banote yai VE. Yai kele sambu na preparasio na nge, sambu nge bakisa mbote nki mutindu kusadila mukanda yai. Mersi !]

Moniteur, Bakisa ◎ Kikuma ya Leso Yai :

Beto pesa kikuma sambu nge moniteur bakisa nki nge zola bana kusimba na kati ya leso. Nge fweti tangila bana yo ve. Mbote mingi kana bankunga ya nge yimba lenda kwenda nzila mosi ti kikuma ya leso.

Moniteur, Yilama na ❤ Verse ya kulonguka :

Yai kele verse ya Bible ya bana lenda tuba na munoko ti longuka na ntima. Nge lenda sala repetisio yai na ntwala ya leso to na nima ya leso, to yonso zole. Mpila ya ngolo kusala kele kutuba yo mbala 3 na ntwala ya leso ti mbala 3 na nima ya leso. Mbala na mbala, beto ta songa kisika na kati ya leso ya bana lenda tuba yo diaka, sambu verse ke tadila mbote-mbote mambu ya nge ke longa ntangu yina.

Mbote bana tuba (to yimba) yo mbala 6, kansi kuluta mbote bo tuba yo mutindu na mutindu sambu bo kulemba ve. Mbandu : 1) Bana yonso tuba verse mbala ya ntete. 2) Na nima, bankento tubila babakala, ti babakala tubila bankento. 3) Mbala ya tatu, bana tuba yo na ndinga mosi ya pima. 4) Na nima ya leso, bo tuba yo mbala ya iya na ndinga na zulu bonso nkento. 5) Mbala ya tanu, bo tuba yo ti bageste. 6) Mbala ya sambanu bo yimba yo. [Yai kele kaka mbandu. Mambu ya mfunu kele kubalula mpila bana ke tuba yo sambu repetisio kuvanda, ti variete (kusala mutindu na mutindu) mpi kuvanda.] Parti ya verse ya kele souligné kele parti sambu na bana prescolaire.

❖ Bankunga :

Yo kele mfunu nde bana yimba to longuka kaka konso nkunga ve, kansi bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso ya nge ke longa. Yo yina, beto songa na konso leso ndambu bankunga ya mutindu yina ya kele na mukanda na beto, ‘Bankunga ya Ecodim’. Kansi, nge lenda yimba bankunga ya nkaka KANA yo kwenda nzila mosi ti leso. Mbandu : Kana leso ke tadila kimpala, nkunga bo yimba fweti tadila mpi kimpala.

❖ Developpement to Banti ya Malongi ya Leso :

Mukanda yai ke songa na ntwala bandambu to banti ya malongi kele ikwa na kati ya leso. (Mbandu: ‘**Leso Yai na Bandambu 4’**.) Kukangama ve kaka na dilongi ya ntete, sambu bandambu yina yonso fweti kota na kati ya leso. Mbala mingi bamoniteur kangama kana bo yantika kutendula dilongi yina. Kieleka, bo yantika kusamuna. Yo yina, na nima, bo mona ve ntangu kumanisa mambu ya nene yonso ya leso. Mbala mingi, ndentula kele mfunu ve. Kana yo kele mfunu, bika yo vanda fraz zole to tatu—mingi ve. Ebuna landa na bakestio, bageste ti kuyimba/kukina na nima na konso kitini ya leso, na ordre ya beto me pesa.

❓ Kuyula bana :

Bamoniteur ya nkaka ke losa ntangu mingi awa, kaka kutala bana, mpi kuyindula ti kuzenga nani ta pesa mvutu na konso kestio. Bana kele kuboka, « Mono ! Mono ! » ti moniteur kele kaka kuyindula nani ta pesa mvutu. Yai kele mpila kulosa ntangu mpamba. Kuluta mbote kuzenga nswalu nani ta pesa mvutu. Yai ta pesa nge 10 minutes ya ntangu ya nge lenda sadila kulonga leso. Kana nge mona nde mbala mingi, ntangu ke lunga ve kumanisa leso, tala mambu yai mbote.

Leso 85. Yozefi lalaka bandosi.

Kuyantika 37 :1-11

I. Preparasio ya Moniteur--

◎ Kikuma ya Leso Yai :

Bana ta mona mfunu kutina konso mambu ya kimpala, sambu bo ta bakisa nde kimpala ke bendaka kimbeni na katya banduku to bampangi.

♥ Verse ya kulonguka :

Makasi kele kima mosi ya nku ke kumisa bantu lauka, kansi bo lenda meka yo ve na kimpala.

Bingana 27 :4

☛ Bankunga ke kwenda nzila mosi ti leso yai :

O Keba Maboko (O, Keba Ntima nki nge zola—Kimpala Ve !)
O Luvunu Yambula (O Kimpala Yambula)

II. Reviso ya baleso me luta—

Nani kele bantu ya nene beto me mona ti mukanda ya Kuyantika tii ntangu yai ?
(--Adami ti Eva, bibuti na beto ya ntete,
--Noe, tungaka maswa ya nene sambu fami na yandi ti bambisi zinga bu masa fulusaka ntoto yai mvimba,
--Abrami, tata ya lukwikilu, ya bikisaka nsi na yandi kukwenda na nsi Nzambi ta songa yandi, kuyantika fami ya nene ya ta pesa beto Mvulusi-Mesia,
--Izaki, mwana na yandi ya kwelaka Rebeka,
--Yakobi, mwana ya Izaki ya butaka bana ya bakala 12, yina kumaka tribu 12 ya Israele. Zina ya mpa ya Nzambi pesaka Yakobi vandaka Israele.)

Yantika mukanda ya Kuyantika kapu 37 tii na kapu 50 nsuka ya mukanda, beto ta solula luzingu ya muntu mosi na katya bana ya Yakobi--Yozefi.

III. Kulonga leso yai—

➔ Kuyantika leso :

Tata ya mwana mosi zina ya Matilda, yandi zolaka Matilda kuluta bambuta na yandi. Yo yina, yandi sumbilaka Matilda bilele ya kitoko, kuluta bilele yandi sumbilaka bambuta na yandi, kansi yandi me pesa yo na yandi ntete ve. Lumbu mosi, Matilda songaka bambuta na yandi nde yandi me lala ndosi. Na ndosi na yandi, tata sumbilaka yandi robe mosi ya kitoko minge. Matilda tubaka mingi sambu na kitoko ya robe na ndosi na yandi.

Kana nge vandaka mbuta ya Matilda, nge ta mona ndosi na yandi nki mutindu ? [Moniteur, bana lenda pesa mvuta to solula kestio yina fioti.]

Bible ke songa beto histoire bonso yo. Histoire ya Bible kele kieleka. Yo salamaka na nima Tata Yakobi me buta bana ya bakala kumi na zole. Mwana No. 11 na katya bo vandaka Yozefi. [Moniteur, tendula nde Yozefi yai vandaka ve Yozefi ya kwelaka Maria, Mama ya Yesu. Yozefi yai zingaka kiteso ya bamvula 1800 na ntwala ya lubutuka ya Yesu.]

Beto landa histoire na beto na mukanda ya Kuyantika kapu 37.

❖ Developpement—Yo salamaka mutindu yai : (Leso na Banti 4)

85.1 Na jeunesse na yandi, Yozefi telaka na tata mbi ya bambuta na yandi vandaka kusala.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :2

2 Mambu me tadila nsangu ya bana ya Yakobi :

Ntangu Yozefi me lungisa bamvula 17, yandi vandaka kukebaka mameme ti bankombo ti bambuta na yandi. Yozefi kwisaka kutela tata na yandi mambu ya mbi ya bampangi na yandi me sala.

❓ Yula bana bakestio :

❗ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

☛ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

85.2 Yakobi zolaka Yozefi kuluta bana na yandi nkaka. Yo yina, yandi tungilaka yandi lele ya kitoko, lele ya kisalu ve, kansi ya kupema. Yo yina, bambuta ya Yozefi mengaka yandi ti tubisaka yandi ve na ntima ya mbote.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :3-4

3 *Yakobi vandaka kuzola Yozefi minge kuluta bana na yandi ya nkaka, sambu Yozefi vandaka mwana ya yandi butaka na kimununu na yandi. Yakobi tungilaka yandi lele bonso mvwela ya maboko ya nda.*

4 *Ntangu bampangi monaka nde tata na bo zolaka Yozefi kuluta bo, bo yantikaka kumenga yandi minge. Yo yina, bo vandaka kutubisa yandi ve na ntima ya mbote.*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

85.3 Yozefi lalaka ndosi ya songaka nde bambuta ta zitisa yandi ti sadila yandi. Ebuna kukonda kuyindula, yandi songaka bambuta na yandi ndosi yina. Bo kaka mengaka yandi kuluta sambu na yo.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :5-8

5 *Kilumbu mosi Yozefi lalaka ndosi, ebuna yandi telaka yo bampangi na yandi. Ebuna bo mengaka yandi diaka kuluta ngolo.*

6 *Yozefi zabisaka bampangi na yandi nde : «Beno, wa ndosi ya mono me lala.*

7 *Beto yonso, beto vandaka na bilanga. Na mbala mosi, kita na mono telamaka. Bita na beno ziungaka yo ti fukamaka na ntawala ya kita na mono. »*

8 *Bampangi na yandi yulaka nde : « Nge ke yindula nde nge ta vanda mfumu na beto ? Nge ta yala beto ? » Ntangu yai, bo*

mengaka yandi minge mpenza sambu na ndosi ya yandi lalaka.

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

85.4 Yozefi lalaka ndosi mutindu yina diaka, ti yandi telaka yo na tata. Tata nganinaka yandi ti yindulaka yo kaka. Kansi bampangi mengaka yandi ngolo sambu na yo.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :9-11

9 *Yozefi lalaka diaka ndosi ya nkaka. Yandi telaka yo bampangi na yandi diaka nde : « Mono me lala diaka ndosi. Mono monaka ntangu, ngonda ti bambwetete kumi na mosi ke fukama na ntawala na mono. »*

10 *Ndosi yai, Yozefi telaka yo tata na yandi, kansi tata na yandi nganinaka yandi nde : « Ndosi yai ya nge me lala nki mutindu? Keti nge ke yindula nde mono, mama na nge ti bampangi na nge, beto ta kwisa kufukama na ntoto na ntawala na nge ? »*

11 *Bampangi ya Yozefi wilaka yandi kimpala minge, kansi tata na yandi vandaka kuyindula konso ntangu bandosi yai.*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

Bampangi ya Yozefi vandaka na raison kuwila yandi kimpala. Mpila yandi telaka tata konso mbi bo salaka, mpila tata zolaka yandi kuluta bo, lele ya kitoko ya tata pesaka yandi, bandosi

ya lulendo ya yandi vandaka kutubila bo—bo vandaka na baraison mingi. Kansi kimpala kele kima mosi ya mbi, ya nku. Yo ke laukisa bantu kuluta makasi. Na mposo ke kwisa, beto ta mona bampasi ya landaka kimpala na bo.

♥ Kutuba verse diaka :

Bana lenda tuba verse ya kulonguka mbala tatu diaka. Balula mpila ya bo ke tuba yo. Bo lenda yika baluse ti bageste ya ke songa nki bo ke tuba.

Bingana 27 :4 Makasi kele kima mosi ya nku ke kumisa bantu lauka. Kansi bo lenda meka yo ve na kimpala.

挥手 Devoir sambu na bana ya me yamba Yesu dezia :

Kimpala kele mbi, ata nge mona nde nge ke na raison. Beno bakristo, devoir mono ke pesa beno mposo yai ikele kuyindula konso lumbu ntima na nge. Keti kimpala kele na kat ? Yindula mbote: Nge ke na kimpala na nani ? Sambu na nki ? Lomba pardo ya Nzambi na kimpala yonso. Lomba ngolo na Yandi kusadisa nge kukatula yo na ntima, kulanda yo diaka ve.

✚ Kubinga bana ya zaba Yesu ntete ve :

Mbala ya nkaka nge zaba ve kana nge me yamba Yesu Kristo. Yandi, Mwana ya Nzambi,

kwisaka na ntoto yai sambu na kugulusa beto, bantu ya mbi. Yandi fwaka sambu na nge, ti Yandi telamaka na lufwa. Kana nge ta binga zina na Yandi bubuyai ti lomba Yandi kugulusa nge, Yandi ta sala yo.

Awa kele bakiti sambu na bantu ya ke sosa kuzaba Yesu. Kana nge me yamba Yesu ntete ve, kansi bubuyai, nge ke zola kuna madeso na nge na kilanga ya Yesu, na nima ya ecodim, kwisa vanda awa na bakiti yai. Mono ta sadisa beno yonso ya kwisa, ti nsadisi na mono ta baka beno ya nkaka sambu na kureviser verse ya bubuyai ti beno.

[Moniteur, kimvuka ya bana ya kuluta nene bikala na nzo, ti kimvuka ya kuluta fioti basika na nganda. Ntangu bana ya nkaka tuba verse ya bubuyai, bo tuba ve na ndinga ya ngolo, sambu beto zola nde bana ya nkaka kuwa malungi ya nsangu ya mbote. Yai kele ntangu ya bana lenda tesa kutuba verse mosi-mosi. Felisite bo ya sala mbote, kansi na mpila ya makelele mingi ve.]

==NSUKA YA LESO 85

Makasi kele

Leso 85-86

*kima mosi ya nku ke kumisa
bantu lauka,
kansi bo lenda meka yo ve
na kimpala.*

Foto: Yozefi
songaka
bampangi
bandosi ya
yandi me lala.
Yo yina, bo
wilaka yandi
kimpala ya
kuluta ngolo.

Bingana 27 :4

Leso 86. Bambuta ya Yozefi tekaka yandi bonso mpika.

Kuyantika 37 :12-35

I. Preparasio ya Moniteur sambu na leso yai--

◎ Kikuma ya leso yai :

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde, kimpala na ntima ke buta bambuma ya mbi na luzingu ya bantu, ti mpasi mingi na bafami na beto. Yo yina, bo ta tula ngolo diaka kutina kimpala.

☛ Bankunga ke kwenda nzila mosi ti leso yai :

O Keba Maboko (O, Keba Ntima nki nge zola—Kimpala Ve !)

O Luvunu Yambula (O Kimpala Yambula)

♥ Verse ya kulonguka : (diaka)

Bingana 27 :4 Makasi kele kima mosi ya nku ke kumisa bantu lauka. Kansi bo lenda meka yo ve na kimpala.

[Moniteur, sambu bana kutuba verse yai na bampila mingi, mposo yai nge lenda yindula positio ya nitu ntangu bo ke tuba yo. Mbandu : Kutuba ya kutelema, ya kuvanda, maboko na zulu, luse na diboko ya kibakala ti ya kinkento, kubalula, kutala na nsi, kutala na zulu, kuvanda, kufukama, etc.]

II. Revisio ya leso ya mposo me luta :

- ▶ Nani lenda tuba verse mosi ya ke songa mabanza ya Nzambi na mambu ya kimpala ?
(Bingana 27 :4) Bingana 27 :4 Makasi kele kima mosi ya nku ke kumisa bantu lauka. Kansi bo lenda meka yo ve na kimpala.
- ▶ Nki kele raiso mosi bambuta ya Yozefi wilaka yandi kimpala ?
(Bana lenda tuba mosi ya baraiso yai—1)
Yozefi telaka tata mbi ya bo vandaka kusala, to 2) Tata zolaka Yozefi kuluta bo, to 3) Tata pesaka Yozefi mvwela ya kitoko, to 4) Yozefi songaka bo bandosi ya bo monaka lulendo.

III. Kulonga leso yai :

➔ **Kuyantika leso :**

Mwana zina ya Jean-Piere, yandi monaka ve nde kimpala vandaka mbi. Yandi tubaka nde, kimpala kele kaka mambu ya ntima. Kana nge songa yo ve, nani ta zaba nde nge kele na kimpala ? Yo ke pesa mpasi na nani ? Yo kele makambu ke tadila mono mosi kaka.

Na mposo me luta, beto monaka nde bambuta ya Yozefi wilaka yandi kimpala, yo yina bo mengaka yandi mingi. Ata na leso yina, beto monaka dezia mambu mosi ya mbi ya landaka kimpala yina. Nki mbi bo salaka dezia ? Ee, bo tubaka na Yozefi konso ntangu na mpila ya mbi. Bo vandaka ve na mpila kutuba ndinga mosi ya mbote na yandi.

Bubuyai, beto ta mona nki bambuma ya nkaka kimpala na bo butaka. Beto ke landa histoire ya Yozefi Kuyantika, kapu 37.

❖ **Developpement—Yo salamaka mutindu yai : (Leso na Banti 4)**

86.1 **Tata tindaka Yozefi kumona nki mutindu bambuta na yandi ya vandaka kusansa bambisi ya fami. Yozefi landaka bambuta na yandi tii yandi kutaka bo.**

☛ **Tangila bana :** Kuyantika 37 :12-17

12 *Ntangu bampangi ya Yozefi ...me kwenda....na kukeba bambisi ya tata na bo,*

13-17 *Yakobi tubaka na Yozefi nde, « Yilama. Mono ke tinda nge na bampangi na nge... Kwenda kutala kana (bo) kele mbote...ebuna kwisa kusonga mono. » Yo yina Yozefi ... kwendaka....Yozefi landaka bampangi na yandi tii yandi kutaka bo...*

❓ **Yula bana bakestio :**

☛ **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**

☛ **Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :**

86.2 **Bambuta salaka lukanu nde bo ta fwa**

yandi ti losa mvumbi na dibulu. Kansi Rubeni sosaka mpila ya kugulusa moyo na yandi.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :18-24

18 ...Ntangu yandi vandaka me kuma ntete ve kisika bo vandaka, bo kaninaka nde : « Beto fwa yandi. »

19-20 Bo tubanaka bo na bo nde :
“Munkwa-ndosi me kwisa. Beto fwa yandi.
Beto losa yandi na dibulu mosi kele awa...
Beto ta tuba nde mbisi ya makasi me fwa yandi... Beto ta tala kana nki ta bwa na bandosi na yandi. »

21-22 Ntangu Rubeni waka mambu yina, yandi ...tubaka nde : « Ve, beto mona menga na yandi ve .... Beno losa yandi kaka na dibulu... kansi lwadisa yandi ve. »
(Yandi tubaka mpidina sambu yandi yindulaka kugulusa Yozefi ti kuvutula yandi na tata).

23 Ntangu Yozefi kumaka na kisika ya bampangi na yandi...,bo simbaka yandi. Bo katulaka mvwela na yandi ya kitoko.

24 Bo bakaka yandi, bo losaka yandi na dibulu... yina vandaka na masa ve.

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

86.3 Yuda pesaka lukanu ya mpa : Bo fwaka Yozefi ve, kansi tekaka yandi na bakomersa ya vandaka kukwenda na Ezipte. Ntangu Rubeni vutukaka, yandi monaka Yozefi na dibulu diaka ve.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :25-29

25 Ntangu bo vandaka...kudia... bo monaka ndonga ya bantu ya Ismaele ke kwisa... ke kwenda na...Ezipte....

26 ...Yuda tubilaka bampangi na yandi nde : « Kana beto fwa leki na beto...nki beto ta baka ?

27 Mbote beto teka yandi na bantu ya Ismaele yai...” Bampangi na yandi ndimaka.

28 Bo tekaka yandi na bantu ya Ismaele. Ntalu ya mbongo, bibende makumi zole....

29 Ntangu Rubeni kwisaka kuvutuka na dibulu yango, yandi monaka dibulu ya mpamba. Yozefi na katve. Yandi pasula-pasulaka bilele na yandi na mawa.

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

86.4 Bambuta tulaka menga ya mbisi na lele ya Yozefi ti songaka yo na tata bonso mbisi me fwaka yandi. Tata dilaka Yozefi mingi.

 Tangila bana : Kuyantika 37 :31-34

31 Ntangu yai, bo fwaka mwana-nkombo. Bo bakaka mvwela ya Yozefi, bo tulaka yo menga.

32-33 Bo nataka lele yango na tata na bo... Yakobi talaka mvwela. Yandi dilaka na ndinga ya ngolo nde : « E si, yo kele ya mwana na mono ! Mbisi ya makasi me fwa Yozefi! Yo me zenga yandi bitini-bitini! Yo me dia yandi ! »

34 Yandi pasulaka bilele na yandi. Yandi lwataka saki sambu na mawa na yandi. Yandi dilaka bilumbo mingi sambu na mwana na yandi.

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa leso :

Kimpala yantikaka na ntima ya bampangi yina. Kansi yo sukaka ve kaka na ntima. Kimpala pusaka bo kusimba leki na bo, Yozefi. Kimpala pusaka bo kuyindula ata na kufwa yandi. Kimpala pusaka bo kuteka yandi. Yo pusaka bo kutuba luvunu na tata na bo. Yo pusaka bo kusimba luvunu yina, ata bo monaka mpasi yo pesaka tata. Ntangu yai, fami me kabana, ti yo me fuluka na mawa. Yonso yantikaka na nki ? (Ee, yonso yantikaka na kimpala na kati ya ntima.) Tala nku ya me fuluka na fami yai, yonso sambu na kimpala !

[Moniteur, twadisa bana kutuba verse ya kulonguka diaka "Makasi kele kima mosi ya nku ke kumisa bantu lauka. Kansi bo lenda meka yo ve na kimpala." » Bingana 27 :4

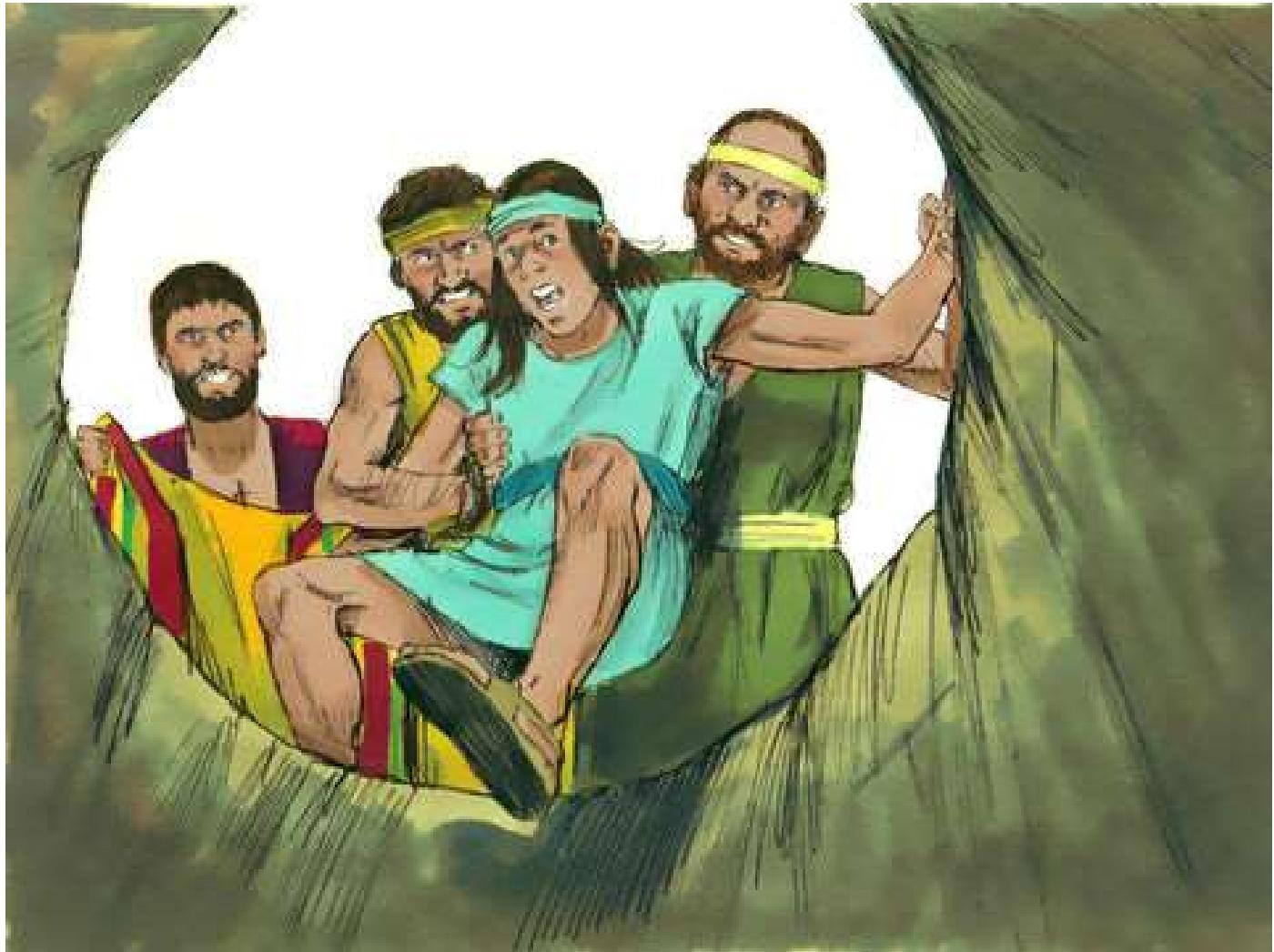
 Devoir sambu na bana ya me yamba Yesu dezia :

Ee, kimpala kele kima mosi ya nku. Yo ke lunga ve na beto bantu. Yo yina, devoir mono ke pesa beno bakristo yo yai : "Beno tula ngolo kutina kimpala !"

 Kubinga sambu na bo ya me yamba Yesu ntete ve :

Kansi mbala ya nkaka nge kele mukristo ntete ve. Nge me ndima Yesu Kristo bonso Mvulusi na nge ntete ve. Ntangu ya mbote, yo yai. Kana nge zola kundima Yesus bubuyai, ntangu bana ya nkaka ke basika, nge basika ve, kansi nge kwisa kuvanda na bakiti yai [Moniteur, songa bakiti.] Beto ta kwisa, beto ta sadisa nge. Yamba Yesu bubuyai.

==NSUKA YA LESO 86

Leso 86

Makasi ti kimpala bendaka bampangi ya Yozefi kulosa yandi na dibulu. Na nsuka, bo tekaka yandi na bakomersa ke kwenda na Ezipte.

(Reviser verse na dititi 7.)

Leso 87. Yozefi vandaka kwikama na nzo ya Potifare.

Kuyantika 39 :1-20

I. Preparasio ya Moniteur –

◎ Kikuma ya lesy yai :

Bana ta bakisa nde Yozefi vandaka kwikama ata na ntangu ya mpasi. Yo yina, bana bakristo ta zenga nde bo fweti vanda kwikama ntangu yonso, ata na ntangu ya mpasi, ata na ntangu ya kiese.

☛ Bankunga ke kwenda nzila mosi ti lesy :

Mono Kele na Nzo Kitoko (Makabu kele kana beto kanga ntima)

Mono Me Sila Kulanda Yesu

Mpasi ta Vanda Ve

♥ Verse ya kulonguka :

Ata beno ke na mawa bubu yai sambu na bampasi ya mutindu na mutindu ya beno ke mona, kansi na ntangu yina, beno ta mona kiese.   1 Pie're 1 :6

II. Revisio ya lesy ya bamposo me luta ti bana –

Revisio ya lesy me luta :

- ↑ Beto monaka Yozefi ntete na nzo ya tata. Kuna, nki tata salaka ya benda bampangi ya Yozefi na kuwila yandi kimpala ? (Tata pesaka yandi lele ya kitoko bonso mvwela sambu yandi zolaka Yozefi mingi.)
- ↑ Tata tindaka Yozefi kusala nki ? (Kutala nki mutindu bampangi, ti nki mutindu bambisi ya fami.)
- ↑ Bo simbaka Yozefi ti losaka yandi wapi ? (Na dibulu)
- ↑ Bo tekaka yandi na bakomersa, ebuna bakomersa yina, bo nataka Yozefi wapi ? (Na Ezipte, nsi mosi na nord parti ya Afrika)

- ↑ Nki kele nku kuluta nku ya makasi ? (Kimpala)
- ↑ Kana kimpala kota na ntima, na nsuka yo ke sala nki? (Yo ke lauka bantu.)

III. Kulonga lesy yai --

→ Kuyantika lesy :

Mambu mosi ya mpasi me bwila Yozefi. Bampangi me sala yandi mbi. Yo yina, ntangu yai yandi me kabana ti fami. Yandi me kuma na nsi mosi sika yandi vandaka nzenza. Keti ntima na yandi ta fuluka na makasi sambu na mpila bantu me sala yandi mbi ? Keti yandi ta bika Nzambi ? Keti yandi ta vanda kwikama, to kwikama ve na ntangu yai ya mpasi ? Beto landa histoire ya Yozefi na Kuyantika kapu 39. [Moniteur, NB. Beto ta longa kapu 38 ve, sambu beto ke landa luzingu ya Yozefi, ti yo ke tadila yandi ve.]

★ Developpement—Yo salamaka mutindu yai –(Leso na banti 4) :

87.1 Bakomersa kumaka na Ezipte. Bo tekaka Yozefi na Potifare na Ezipte. Kuna Yozefi sadilaka Potifare na kwikama yonso, ti Nzambi sakumunaka nzo na yandi sambu na Yozefi.

☛ Tangila bana : Kuyantika 39 :1-6a

1 Bantu ya Ismaele nataka Yozefi na nsi ya Ezipte. Kuna Potifare, mfumu mosi ya basoda ya mfumu ya nene...sumbaka Yozefi.

2 Mfumu Nzambi vandaka na Yozefi. Mpidina, mambu yonso ya yandi vandaka kusala, yo vandaka kuluta mbote kaka. Yandi vandaka kuzinga na nzo ya mfumu na yandi na Ezipte.

3 Mfumu ya Yozefi monaka nde Mfumu Nzambi vandaka na Yozefi...nde Yandi vandaka kusadisa Yozefi na mambu yonso ya yandi vandaka kusala.

4 *Potifare monaka Yozefi kiese. Yo yina, yandi pesaka yandi kiyeka kutala nzo na yandi ti bima yonso na yandi.*

5. ...*Bantu yonso vandaka na nzo ya Potifare, Nzambi salako bo mbote sambu na Yozefi...*

6a. *Kiyeka ya kutalaka bima yonso, Potifare pesaka yo na maboko ya Yozefi. Yandi mosi Potifare vandaka tutala ata kima ve...*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

87.2 Nkento ya Potifare zolaka kusala mbi ti Yozefi, kansi yandi buyaka.

NB: ATASIO, Bamoniteur ya bana ya fioti (preskolere) :

[*Moniteur, parti yai ke tadila bizumba. Yo yina, beno lenda tangila bana mwa-histoire yai ya landa. Na nima, beno luta mbala mosi na Kumanisa Leso.*]

 Histoire kutangila bana ya fioti :

Yozefi salaka mambu yonso ya pesaka Nzambi kiese. Kansi mbala mingi, nkento ya Potifare vandaka kubenda yandi kusala mbi. Yozefi vandaka kubuya. Yandi zolaka kupesa Nzambi kiese na yonso yandi salaka. Yo yina, nkento yina, yandi bakaka makasi. Yandi tubaka luvunu sambu na Yozefi. Yandi songaka luvunu yina na Potifare. Nki nge banza ? Potifare ta kwikila nkento na yandi? To yandi ta kwikila mpika na yandi ?

Potifare kwikilaka luvunu ya nkento na yandi tubaka. Yo yina, yandi songaka bantu kusimba Yozefi. Bo tulaka Yozefi na kati ya prison. Yozefi vandaka na prison, ata yandi me sala mbi ve. Ata yandi me sala kisalu na yandi kaka mbote yonso ! Mpasi !

Yozefi salaka na kwikama na nzo ya Potifare, ata yandi vandaka na mpasi kuvanda mpika, ata yandi waka mpasi kuvanda ntama ti fami na yandi. Ntangu yai, keti yandi ta vanda kwikama, ata na mpasi ya priso ? Beto ta mona yo na mposo ke kwisa.

 Tangila bana ya me yela : Kuyantika 39 :6b-10

6b *Yozefi vandaka mwana-bakala mosi ya kitoko mpenza.*

7 *Na nima ya bilumbu fioti, nkento na mfumu na yandi Potifare yantikaka kulula yandi. Nkento tubaka na yandi nde : "Kwisa, beto lala."*

8 *Yozefi buyaka ka yandi nde : "Mfumu na mono ke talaka ata kima mosi ve na nzo, sambu mono kele. Mono muntu ke na kiyeka ya kutalaka bima na yandi yonso.*

9 ...*Yandi me bumbilaka mono kima ve, kaka nge nkento na yandi. Nki mutindu mono lenda sala mambu ya mbi mutindu yai ? Nki mutindu mono lenda sala masumu na Nzambi ? »*

10 *Konso kilumbu nkento vandaka kubinga Yozefi, kansi yandi vandaka kundima ve na kulala na yandi.*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

87.3 Nkento ya Potifare tubaka luvunu sambu na Yozefi.

 Tangila bana : Kuyantika 39 :11-18

11 *Kilumbu mosi Yozefi kwendaka kusala kisalu na yandi na kati ya nzo. Ata muntu ya nkaka vandaka ve na nzo.*

12 *Ntangu yina, nkento ya Potifare simbaka Yozefi na bilele nde : "Kwisa, beto lala. » Kansi Yozefi katukaka na maboko na yandi. Yandi basikaka na nzo. Yandi tinaka na nganda. Kazaka na yandi bikalaka na maboko ya nkento yina.*

13-14 *Ntangu nkento monaka nde Yozefi me bikisa kazaka na yandi kutina na nganda, yandi bingaka bantu...nde : «... Bakala na mono me kwisaka kunata Mu-Ebreo yai na nzo na beto,*

kansi tala, ntangu yai ...yandi me kwisa kukota na shambre na mono. Yandi zolaka kuladisa mono, kansi mono tulaka milolo.

15 Ntangu yandi me wa mpidina, yandi me bikisa kazaka. Yandi me kwisa kutina na nganda.”

16 Nkento bumbaka lele ya Yozefi tii kuna bakala na yandi kwisaka kuvutuka.

17 Ebuna yandi telaka yandi mambu yango nde : ‘Mpika yai Mu-Ebreo ya nge nataka awa, yandi kwisaka kukota na shambre na mono sambu na kusakana ti mono.

18 Ntangu mono tulaka milolo, yandi tinaka na nganda, kansi kazaka na yandi me bikala.”

? **Yula bana bakestio :**

¶ **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**

¶< **Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :**

87.4 Potifare wakaka makasi. Yo yina, yandi tulaka Yozefi na prison.

¶ **Tangila bana :** Kuyantika 39 :19-20

19 Mfumu ya Yozefi bakaka makasi mingi ntangu yandi waka mambu yina.

20 Yandi songaka bantu kukanga Yozefi. Bo kangaka yandi ti tulaka yandi na boloko.

? **Yula bana bakestio :**

¶ **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**

¶< **Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :**

>|< Kumanisa lesò :

Kuna na Ezipte, Yozefi vandaka ntete mpika na nzo ya Potifare. Yandi salaka kuna na mpila mosi ya kwikama, ata yandi waka mpasi na ntima kuvanda ntama ti fami na yandi. Yandi buyaka kusala masumu. Kaka sambu na luvunu ya nkento ya Potifare, bo losaka yandi na

prison. Keti yandi ta vanda kwikama, ata na mpasi ya prison ? Beto ta mona na mposo ke kwisa.

♥ Verse ya kulonguka :

1 Pieire 1 :6 ke tadila nki mutindu beto bakristo fweti zinga na ntangu ya mpasi. Beto tanga yo diaka. Ata beno ke na mawa bubu yai sambu na bampasi ya mutindu na mutindu ya beno ke mona, kansi na ntangu yina, beno ta mona kiese. 1 Pieire 1 :6

[Moniteur, bana tanga verse na kimvuka. Na nima, kabisa bo na bandambu, ti pesa konso ndambu ya bana fraz mosi kutuba. Bo sala pratike kutuba fraz na bo. Na nima, nge songa diboko na nge na bandambu ya bana, ndambu mosi-mosi. Konso ndambu ya bana, bo telama, bo tuba fraz na bo. Bana yonso tuba ‘addresse,’ to wapi verse yina ke monika na kati ya Bible. Sala bonso yai mbala 4. Na nsuka, bana yonso meka kutuba yo na kimvuka.]

✋ Devoir sambu na bana ya me yamba Yesu dezia :

Yozefi kele mbandu ya mbote sambu na beto, mpila yandi kangaka ntima ti vandaka kwikama kaka na ntangu ya mpasi. Yo yina, devoir mono ke pesa beno bakristo mposo yai, yo yai : Ata mposo yai natila nge kiese to mpasi, vanda kwikama na Yesu. Buya masumu, ti pesa Nzambi kiese.

✚ Kubinga sambu na bo ya me yamba Yesu ntete ve :

Kansi mbala ya nkaka, nge me balula ntima ntete ve na Yesu. Ata nge sala yonso, nge lenda ve sala mambu ya ta pesa Nzambi kiese, tii ntangu ya nge ndima Mwana na Yandi Yesu Kristo. Bible ke songa beto nde, “Bantu yonso me bikisaka nzila ya Nzambi. Ata muntu mosi ve ke salaka mambu ya mbote, ata mosi ve” (Roma 3:12). Nzambi zabaka nde beto lenda kudiguluka ve. Yo yina, Yandi tindilaka beto Mwana mosi kele na Yandi—Yesu Kristo. Yandi kwisaka sambu na kumanisa mfuka yonso ya masumu na beto. Yandi fwaka na sika na beto,

ebuna Yandi telamaka na lufwa. Yandi ke wa bisambu na beto, ti Bible me sila nde konso muntu yina ta binga zina ya Mfumu sambu na kulomba kuguluka, Yandi ta guluka ! (Roma 10 :13)

Keti nge ta binga zina na Yandi bubuyai, keti nge ta lomba Yandi kugulusa nge ?

Beno yonso ya me yamba Yandi ntete ve, kansi bubuyai beno zola balula ntima na Yandi, beno

kwisa vanda awa na bakiti yai na nima ya ecodim, sambu beto sadisa beno. [Moniteur, songa bakiti sika bo ta vanda.]

==NSUKA YA LESO 87

*Ata beno ke na mawa bubu
yai sambu na bampasi ya
mutindu na mutindu ya beno
ke mona,
kansi na ntangu yina, beno ta
mona kiese.*

1 Pieere 1 :6

Nkento ya Potifar
simbaka Yozefi sambu
na kubenda yandi kusala
mbi, kansi Yozefi tinaka.

Leso 88. Yozefi vandaka kwikama na prison.

(Kuyantika 39 :21-23, 40 :5-23)

I. Preparasio ya Moniteur –

◎ Kikuma ya lesy yai :

Bana ta zenga nde bo fweti vanda kwikama na Yesu, sambu bo ta zaba nde Nzambi ta sakumuna bo kana bo kele kwikama, ata na ntangu ya mpasi.

♥ Verse ya kulonguka : (Diaka)

Ata beno ke na mawa bubu yai sambu na bampasi ya mutindu na mutindu ya beno ke mona, kansi na ntangu yina, beno ta mona kiese. 1 Pierre 1 :6 diaka

↳ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesy yai :

(Bankunga kiteso mosi na lesy me luta)

Mono Kele na Nzo Kitoko (Makabu kele kana beto kanga ntima)

Mono Me Sila Kulanda Yesu

Mpasi ta Vanda Ve

II. Revisio ya baleso ya bamposo me luta –

- ↑ Beto me landa Yozefi na nki bisika tii ntangu yai ? (Na nzo ya tata, na nseke sika bambuta vandaka ti bambisi ya fami, na dibulu, na Ezipre, na nzo ya Potifare, na prison.)
- ↑ Yozefi salaka nki mbi na nzo ya Potifare ? (Ata mbi mosi ve. Yandi vandaka kutina masumu.)
- ↑ Sambu na nki Potifare tulaka yandi na prison ? (Sambu nkento na yandi tubaka luvunu ya mbi sambu na yandi.)

III. Kulonga lesy yai na bana --

⇒ Kuyantika :

Mbala mingi kana beto kuwa dekuragema, beto mona mpasi kuvanda kwikama na Nzambi. Kana luzingu na beto ke luta ve na mpila ya

beto mona ke lunga, beto lenda kuma makasi na Nzambi. Beto lenda kubwa na masumu. Bakristo mingi nwana na mambu yai. Kansi ata Yozefi me mona mpasi mingi, tii ntangu yai, yandi me vanda kwikama kaka na Nzambi. Mono ta tuba bampasi ya Yozefi monaka. Konso ntangu mono tuba mpasi mosi, mono ta kinga, ebuna beno yonso tuba nde, "Kwikama kaka !"

(Nge, moniteur:)

(Bana:)

Bampangi zolaka Yozefi ve.

Kwikama kaka !

Bo zolaka kufwa yandi.

Kwikama kaka !

Bo losaka yandi na dibulu.

Kwikama kaka !

Bo tekaka yandi.

Kwikama kaka !

Yandi kumaka mpika.

Kwikama kaka !

Yandi vandaka ntama na fami. Kwikama kaka !

Nkento bendaka yandi kusala mbi.

Kwikama kaka !

Nkento yina tubaka luvunu sambu na yandi.

Kwikama kaka !

Potifare tulaka yandi na prison.

Kwikama kaka !

Ntangu yai, bo me tula Yozefi na prison. Nki mutindu Nzambi lenda sakumuna yandi kuna ? Beto landa histoire ya Yozefi diaka na Kuyantika kapu 39.

⇒ Developpement—Yo salamaka mutindu yai (Leso na Banti 4) :

88.1 Mfumu Nzambi sakumunaka kwikama ya Yozefi. Bo tulaka yandi kutala bantu ya nkaka na boloko.

📘 **Tangila bana :** Kuyantika 39 :21-23

21 *Kansi ata kuna na boloko, Mfumu Nzambi vandaka kaka na Yozefi. Yandi salaka na mpila nde kapita ya boloko monaka Yozefi muntu mosi ya mbote.*

22 *Yandi pesaka Yozefi kiyeka ya kutala bantu ya nkaka bo me kanga na boloko... mpi...mambu yonso ya bo vandaka kusala na boloko.*

23 Kapita ya boloko vandaka kusala diaka kima ve. Kaka Yozefi vandaka na kiyeka yina. Mfumu Nzambi vandaka na Yozefi. Konso mambu yandi vandaka kusala, yo vandaka kusuka mbote, sambu Mfumu Nzambi vandaka kusadisa yandi.

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki mesalama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

88.2 Bantu zole yina vandaka sika mosi ti Yozefi na boloko, lumbu mosi bo lalaka bandosi ya pesaka bo mpasi. Yozefi tendulaka ndosi mosi na mpila ya pesaka kiese.

 Tangila bana : Kuyantika 40 :5-8

5 Kilumbu mosi na mpimpa ko kuna na kati ya boloko, kapita ya malafu ti kapita ya mampa, bo yonso zole lalaka bandosi...

6 Na suka, ntangu Yozefi kwisaka penepene na bo, yandi monaka nde bo vandaka mawa-mawa.

7 Yandi yulaka bo nde : « Sambu na nki beno kele mawa-mawa bubu yai ? »

8 Bo tubaka nde : « Beto me lala bandosi, kansi muntu ya kutendudila beto yo kele ve.”

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

88.2 Kapita ya vinu telaka Yozefi ndosi na yandi, ti Yozefi songaka ntendula na yo na mpila ya pesaka yandi kiese. Yozefi lombaka kapita kubambuka yandi na mfumu bu yandi vutuka na kisalu.

 Tangila bana : Kuyantika 39 :9-15

9 Ebuna kapita ya malafu telaka Yozefi ndosi na yandi....

12 Yozefi tubaka na yandi nde :
« Disongidila ya ndosi na nge, yo yai ...

13 Bilumbu tatu me bikala, mfumu ta basisa nge na boloko. Yandi ta vutula nge na bisalu na nge. Ebuna nge ta pesa yandi dikopa mutindu nge vandaka kupesa yandi ntete, ntangu nge vandaka kapita ya malafu.

14 Kuvila mono ve pardo, kana mambu na nge me bonga. Kuvila mpi ve na kusonga mono na mfumu. Mbala ya nkaka yandi lenda basisa mono na boloko yai.

15 Bo yibaka mono na nsi ya Ba-Ebreo, ti ata awa na Ezippe, bo me tula mono na boloko mpamba. Mono salaka kima ya mbi ve. »

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

88.3 Yozefi tendulaka ndosi ya muntu ya nkaka na mpila ya pesaka kiese ve.

 Tangila bana : Kuyantika 39 :16-19

16 Kapita ya mampa, ntangu yandi monaka nde Yozefi me tendula mbote ndosi yina, yandi songaka yandi nde :
« Mono mpi mono me lala ndosi, ndosi yango yo yai...»

18 Yozefi tubaka nde, Disongidila ya ndosi na nge, yo yai ...

19 Bilumbu tatu me bikala, mfumu ta basisa nge na boloko, ebuna yandi ta zenga nge ntu .... »

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me

salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

88.4 Yonso salamaka kaka mutindu Yozefi tendulaka bandosi yina. Kansi Kapita ya vinu yina ya basisaka na boloko, yandi vilaka Yozefi.

 Tangila bana : Kuyantika 39 :20-23

20 Na kilumbu ya tatu, kilumbu yango yina vandaka fete ya kubutuka ya mfumu ya nene. Yandi salaka fete ya nene. Yandi bingaka bantu na yandi yonso. Yandi basisaka kapita ya malafu ti kapita ya mampa na boloko mutindu Yozefi tubaka...

21-22 Ntangu yai, yandi vutulaka kapita ya malafu na kisalu na yandi ya ntete, kansi kapita ya mampa yandi fwaka yandi.. Mambu yai yonso bwaka mutindu Yozefi tendulaka bandosi na bo.

23 Kansi kapita ya malafu yindulaka Yozefi diaka ve. Yandi vilaka yandi.

>|< Kumanisa leso :

Yozefi vandaka na boloko sambu muntu tubaka luvunu sambu na yandi. Kansi ata na boloko, yandi vandaka kwikama na Nzambi, ti Nzambi sakumunaka yandi. Yandi tendulaka ndosi ya kapita ya vinu, kansi na nima, kapita yina vilaka yandi. Yozefi bikalaka kaka na boloko. Yandi zabaka ve nki ntangu yandi ta basika, to KANA yandi ta basika. Beto ta mona yo na mposo ke kwisa. Keti nge me zenga na ntima na nge kuvanda kwikama na Nzambi, ata na kiese, ata na mpasi ?

 Devoir sambu na bana ya me yamba Yesu dezia :

Makabu kele sambu na bakristo ya kanga ntima, ya vanda kwikama na ntangu ya mpasi. Devoir mono ke pesa beno bakristo, yo yai :

Mposo yai yonso, lomba konso lumbu nde Nzambi pesa nge ngolo kuvanda kwikama, ata na kiese, ata na mpasi.

 Bana tuba verse 1 Piere 1:6 diaka. *Ata beno ke na mawa bubu yai sambu na bampasi ya mutindu na mutindu ya beno ke mona, kansi na ntangu yina, beno ta mona kiese.*

Moniteur, na nima bana yonso me tuba yo, bana ya bwala tuba yo, bana ya 1ere-2eme, 3eme-4eme, 5eme-6eme, bana ya CO, etc.

 Yimba: Makabu kele kana beto kanga ntima! (Verse ya zole ya nkunga, ‘Mono Kele na Nzo Kitoko’)

 Kubinga bana ya me tula ntima na Yesu ntete ve :

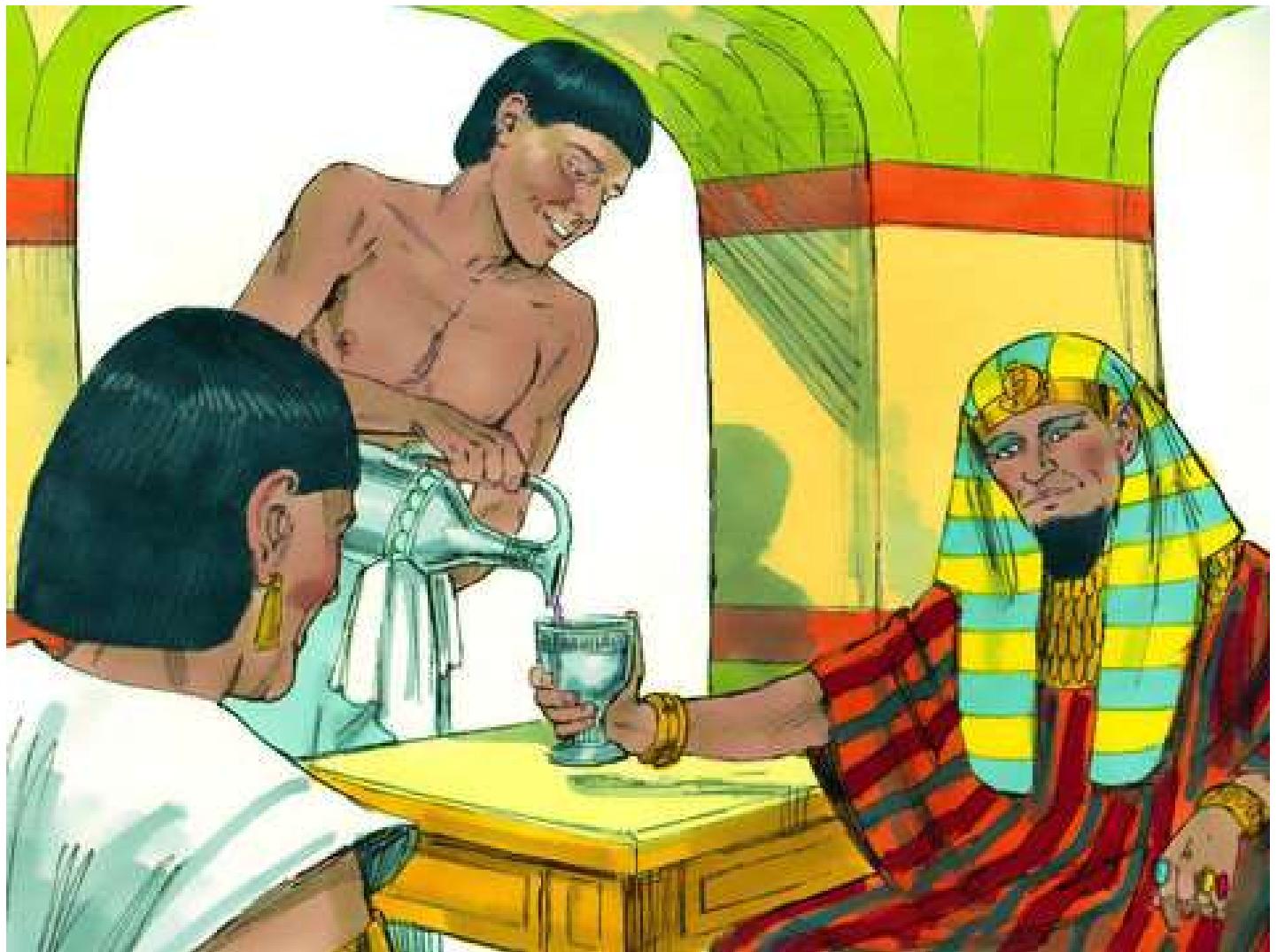
Kansi, kana nge me balula ntima na Yesu ntete ve, nge lenda vanda kwikama ve, sambu nge ke bikala na nganda ya fami ya Nzambi. O, Nzambi zola nge kuvanda na nganda ve. Kana nge ta balula ntima, Yandi zola kuyamba nge na fami na Yandi. Yandi tuba nde, « Kuwa ! Mono me telama na kielo, ke bula. Kana muntu kuwa ndinga na Mono ti kukangula kielo, Mono ta kota na nzo na yandi, ebuna Beto ta dia mesa mosi ti yandi” (Kusonga 3 :20).

Kana nge kuwa na nsi ya ntima nde Yesu ke bula na kielo ya ntima ya nge sesepi yai, nge fweti kaka kangula kielo. Kana muntu kele na kielo ya nzo na nge, yandi ke bula, nge ta tuba nki ? Keti nge ta tuba, “Kota. Beto ke na kiese kuyamba nge” ? Kiteso mosi na Yesu. Yandi ke bula. Nge kaka songa Yandi na lombilu nde, “Yesu, kota ntima ti luzingu na mono sesepiyai. Mono yamba Nge bonso Mvulusi ti Mfumu na mono. Mono zola kulanda Nge.”

Kana nge zola yamba Yandi bubuyai, na nima ya ecodim, kwisa kuvanda awa na bakiti yai. [Moniteur, songa bakiti.] Beto ta kwisa, beto ta samba ti nge sambu nge kuyamba Yesu.

==NSUKA YA LESO 88

Leso 88 (Moniteur, longa diaka verse na dititi 16.)

Yozefi tendulaka ndosi ya kapita ya vinu, ti yo salamaka mutindu Yozefi me tuba. Bo basisaka kapita yina ya boloko ti vutulaka yandi na kisalu. Kansi kapita yina vilaka Yozefi.

Leso 89. Yozefi pesaka Nzambi lukumu na mpila yandi tendulaka ndosi ya Mfumu ya nene.

(Kuyantika 41 :1-32)

I. Preparasio ya Moniteur --

◎ Kikuma :

Bana ta yantika kupesa Nzambi lukumu na lombili ti na luzingu na bo, sambu bo ta bakisa nde beto fweti baka lukumu beto mosi ve, kansi pesa lukumu na Nzambi.

♥ Verse ya kulonguka :

Yozefi tubaka na mfumu ya nene nde : “Mono lenda sala yo ve,... kansi Nzambi ta pesa nge mvutu ya mbote.” Kuyantika 41 :16

↳ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesyai :

Kudikulumusa na Meso ya Nzambi
Zitisa Zina ya Yesu
Nkembo, Nkembo, Pesa Nzambi Nkembo

II. Revisio ya baleso ya bamposo me luta --

- ▶ Nki salamaka ya pesaka Yozefi mabanza nde, mbala ya nkaka yandi lenda basika na boloko ?
(Mfumu ya nene salaka fete sambu na lubutuku na yandi. Na lumbu yina, yandi vutulaka kapita mosi na kisalu. Na mpila Yozefi me sadisa yandi kutendula ndosi na yandi, Yozefi lombaka yandi kubambuka yandi, kutuba na mfumu ya nene sambu na yandi.)
- ▶ Sambu na nki Yozefi bikalaka kaka na prison ?
(Kapita yina, ntangu yandi basikaka na boloko, yandi vilaka Yozefi.)

III. Kulonga lesyai –

→ Kuyantika :

Na katy ya beno, bana, nani me vanda na sika ya yandi zolaka ve ? Tala, Yozefi

vandaka ntete na dibulu. Keti yandi zolaka kuvanda kuna ?

Na nima, yandi kumaka mpika na ntoto ya banzenza. Keti yandi zolaka kuvanda mpika ? Ve, kansi yandi vandaka kaka kwikama.

Na nima, mfumu tulaka yandi na boloko sambu muntu kusaka luvunu na zina na yandi. Keti yandi zolaka kuvanda na boloko ? Ve, kansi ata kuna, yandi vandaka kwikama.

Kapita mosi basikaka na boloko, ti yandi vandaka na mpila kusadisa Yozefi, kansi yandi vilaka yandi. Keti Yozefi zolaka kubikala na boloko ? Ve, kansi isalu na yandi kaka kuvanda kwikama na Nzambi na ntangu yai yonso ya mpasi.

Keti Yozefi ta basika na boloko, to yandi ta fwa kaka kuna ? Beto ta mona mvutu na lesyai na beto ya bubuyai. Beto landa histoire ya Yozefi na Kuyantika kapu 41.

🚩 Developpement –Yo salamaka mutindu yai (Leso na banti 4) :

89.1 Mfumu ya nene ya Ezipte lalaka ndosi mbala sole.

📖 Tangila bana : Kuyantika 41 :1-7

1 Bamvula zole lutaka imene. Na nima, Mfumu ya nene lalaka ndosi... Ebuna, yandi telamaka na mpongi.

5 Mpongi simbaka yandi diaka, ti yandi lalaka. Yandi lalaka diaka ndosi ya nkaka.

....Mfumu telamaka na mpongi, ebuna yandi bakisaka nde yandi me lala bandosi.

❓ Yula bana bakestio :

👉 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

👈 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

89.2 Na nima ya ntangu, kapita ya vinu bambukaka Yozefi. Yandi songaka Mfumu mpila Yozefi tendulaka ndosi na yandi.

 Tangila bana : Kuyantika 41 :8-13 :

8 Boma simbaka yandi. Mpidina na suka, yandi bingaka banganga yonso ti bantu ya mayele yonso ya Ezipte. Yandi telaka bo mambu yonso ya yandi monaka na ndosi. Kansi ata muntu mosi kukaka ve kutendula yo.

9-10 Ntangu yai, kapita ya malafu tubilaka mfumu nde: Kilumbu mosi nge wilaka bantu na nge ya kisalu makasi. Nge tulaka beto ti kapita ya mampa na boloko...

11-12 Kilumbu mosi na mpimpa, beto zole, beto lalaka bandosi... Kuna na boloko, beto vandaka na Mu-Ebreo mosi, mpika ya mfumu ya basoda. Beto telaka yandi bandosi na beto. Yandi tendudilaka beto yo...

13 Mambu yonso kubwaka mutindu yandi tubaka. ...

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

89.3 Mfumu ya nene bingaka Yozefi kutendula bandosi na yandi.

 Tangila bana : Kuyantika 41 :14-15

14 Mfumu tindaka bantu na kubinga Yozefi. Nswalu, bo kwendaka kubasisa yandi na boloko... Yozefi...kwisaka kukuma na meso ya mfumu.

15 Mfumu songaka yandi nde : « Mono me lala ndosi, kansi ata muntu mosi me kuka ve kutendula yo. Bo me songa mono

nde kana nge wa ndosi, nge lenda tendula yo. »

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

89.4 Yozefi pesaka lukumu na Nzambi.

« Mono lenda sala yo ve, kansi Nzambi. »

[Moniteur, yai kele ntima ya leso. Tula ngolo na malongi yai.] **Ebuna Mfumu ya nene songaka Yozefi bandosi na yandi, ti Yozefi tendulaka yo.**

 Tangila bana Kuyantika 41 :16-24

16 Yozefi tubaka na mfumu ya nene nde :

« Mono lenda sala yo ve, mfumu, kansi Nzambi ta pesa nge mvutu ya mbote. » :

[Moniteur, yai kele verse ya kulonguka. Na nima kutangila bana, songa yo na carte, ti lomba bana kutanga yo.]

25 Yozefi tubaka na mfumu nde :

« Disongidila ya bandosi na nge yonso zole, yo kele mutindu mosi. Nzambi me songa nge mambu yina ya Yandi ta sala na bilumbu ke kwisa.

29 Na bilumbu ke kwisa na ntwala, madia ta vanda mingi na nsi ya Ezipte bamvula 7.

30-31 Na nima na yo, nzala ta vanda mingi bamvula 7...nzala yango ta vanda mpila ve.

32 Mfumu, kana nge me lala ndosi mbala zole, tuba nde Nzambi me zenga yo. Yandi ta sala yo kubika fioti.

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa leso :

Ntangu Yozefi tendulaka ndosi ya Mfumu ya nene ya Ezipte, yandi vandaka na mpila kubaka lukumu yonso na yandi mosi. Yandi vandaka muntu ya tendulaka ndosi yina, bu bantu ya nkaka ya mayele vandaka ve na mpila kusala yo. Bu mfumu ya nene tubaka nde, « *Bo me songa mono nde kana nge wa ndosi, nge lenda tendula yo* » (41 :15b) yandi lendaka kutuba nde, « Ee, mono lenda sala yo. »

Kansi Yozefi vandaka muntu ya kwikama na meso ya Nzambi. Yo yina, yandi ndimaka ve lukumu yina. Yandi bakisaka nde makabu ya kutendula bandosi, yo katukaka ve na mayele na yandi mosi. Yo vandaka makabu ya Nzambi me pesa yandi. Yo yina, yandi pesaka lukumu na Nzambi. *Yozefi tubaka na mfumu ya nene nde : « Mono lenda sala yo ve, mfumu, kansi Nzambi ta pesa nge mvutu ya mbote. »* (41 :16).

Beto yonso tuba yo.

[*Moniteur, songa verse na dititi 24. Bana yonso tanga yo diaka, ebuna bana tatu telama ti tanga yo mosi-mosi. Na nima, bo yonso ya kudiaka saka-saka mazono, bo meka kutuba yo kukonda kutala carte.*]

擐 Devoir sambu na bana ya me yamba Yesu dezia :

Kana nge ta pesa Nzambi lukumu na ntawala ya Mfumu ya nene, nge fweti vanda muntu ya ke kumisa Nzambi ntete mingi na luzingu na nge. Devoir mono ke pesa beno bakristo, yo yai : Na mposo yai, tula ngolo kupesa Nzambi lukumu. Yo lenda vanda na bankunga ya kumisa Yandi. Yo lenda vanda na lombilu. Yo lenda vanda na ntangu ya bantu yula nge, « Nki mutindu ? » Nge lenda vutula nde, « Na nlemvo ya Nzambi, mbote. » Yo lenda vanda na ntangu ya muntu tuba nde, « Nge me sala yai mbote. » Nge

lenda vutula nde, « Nzambi me sadisa mono, » to « Mono pesa Nzambi lukumu. » Tula ngolo na mposo yai kupesa Nzambi lukumu.

 [Moniteur, twadisa bana kuyimba nkunga, ‘Zitisa Zina ya Yesu’, to nkunga ya nkaka ya pesa lukumu na Nzambi.]

✚ Kubinga bana ya zaba Yesu ntete ve :

Kana nge me balula ntima ntete ve na Yesu, zaba nde, mambu ya ntete ya ta pesa Nzambi lukumu kele kubalula ntima na nge. Kuyamba Yandi bonso Mvulusi mpi Mfumu na luzingu na nge. Kana nge me zenga mambu yina ntete ve, beto ta vanda na kiese kutendula yo kuluta, mpi kupesa mvutu na bakestio ya kele na ntima na nge. Kaka kwisa vanda na bakiti yai [*Moniteur, songa bana wapi*] na nima ya ecodim bubu yai.

==NSUKA YA LESO 89

Leso 89

Yozefi tubaka na mfumu ya nene nde :

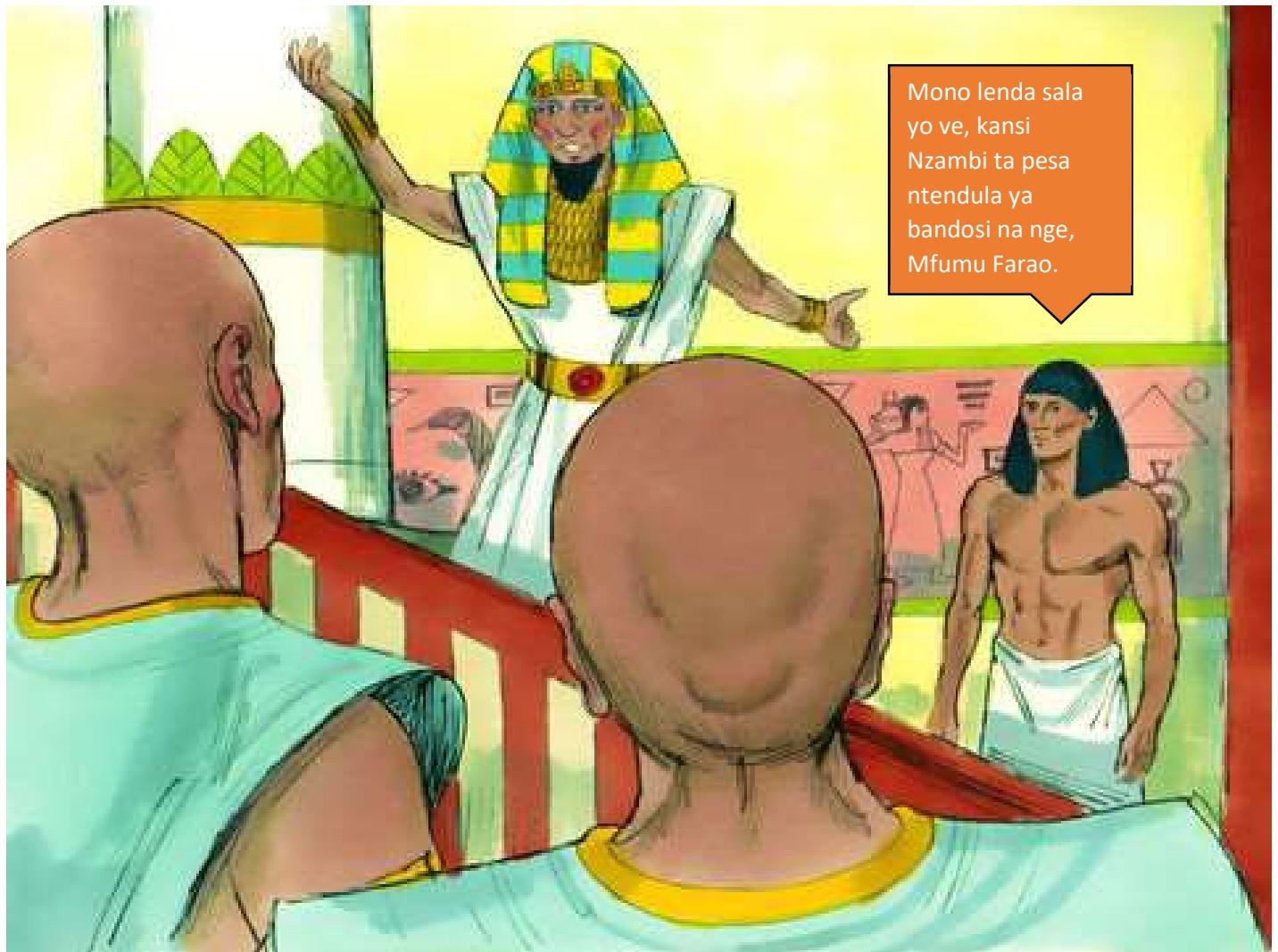

***“Mono
lenda
sala yo
ve,...
kansi
Nzambi***

***ta pesa nge mvutu ya
mbote.”***

Kuyantika 41 :16

Leso 89

Yozefi tendulaka bandosi ya Farao. Yandi pesaka Nzambi lukumu sambu kaka Yandi pesaka yandi nzila kusala yo.

Leso 90. Yozefi vandaka kwikama ntangu bo tulaka yandi mfumu ya zole na Ezipte.

(Kuyantika 41 :33-57)

I. Preparasio ya Moniteur –

◎ Kikuma ya leso yai :

Bana ta pesa atasio kukangama na Nzambi na ntangu ya kiese, sambu bo ta bakisa nde lulendo lenda simba beto na ntangu yina, kubenda beto kuyindula nde beto ke na mfunu ya Nzambi diaka ve.

♥ Verse ya kulonguka :

Kana mono ke na madia mingi, mbaimbai mono ta tuba nde mono ke na mfunu na Nge ve ..
Bingana 30 :9a

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :

Kudikulumusa na Meso ya Nzambi
Mo' Ta Kwisa na Nzambi na Lulendo Ve

II. Revisio ya baleso me luta --

- ▶ Ntete kapita ya malafu ya Mfumu ya nene vilaka Yozefi. Nki salamaka na bambukisaka yandi ya Yozefi diaka ?
(Mfumu ya nene lalaka ndosi, ti yandi monaka mpasi sambu muntu lendaka kutendula yo ve.)
- ▶ Ntangu yandi bambukaka Yozefi, yandi salaka nki ?
(Yandi songaka Mfumu ya nene mpila Yozefi tendulaka ndosi na yandi ntangu yandi vandaka na boloko.)
- ▶ Ntangu Mfumu ya nene bingaka Yozefi ti songaka yandi ndosi na yandi, nki salamaka ?
(Yozefi tendulaka ndosi ya Mfumu ti pesaka lukumu na Nzambi.)

- ▶ Ndosi yina songaka nki sambu na bilumbu ke kwisa ?
(Bo ta mona bamvula 7 ya madia mingi, kansi na nima, bamvula 7 ya nzala.)

III. Kulonga leso yai --

→ Kuyantika leso :

Na mposo me luta, beto me bika Yozefi wapi ?
(Ee, yandi vandaka kutelama na ntwala ya Mfumu ya nene ya Ezipte.) Bantu ya Ezipte bingaka bamfumu ya nene yonso na bo 'Farao'. Yo yina, beto ta binga yandi na titre yina: Farao.

Yozefi me tendula ndosi ya Farao, ti yandi me pesa lukumu kaka na Nzambi. « Mono lenda sala yo ve, kansi Nzambi » lenda tendula ndosi ti pesa nge mvutu ya mbote, Farao.

Nki Farao salaka ntangu yai ? Beto landa na Kuyantika, kapu 41 :33.

❖ Developpement—Yo Salamaka Mutindu Yai (Leso na banti 4) :

90.1 Yozefi songaka Farao lukanu ya lenda gulusa moyo ya bantu ya Ezipte bu ntangu ya nzala kwisa.

 Tangila bana Kuyantika 41 :33-36 :
(Yozefi ke tuba na Farao.)

33 « *Ntangu yai, mbote nge sola muntu mosi ya mayele sambu na kubaka kiyeka ya nsi yonso ya Ezipte.*

34 *Na bamvula 7 ya mbote, madia ta vanda mingi na ntoto. Mpidina, mbote nge tula mpi bantu ...sambu na kubakaka ndambu-ndambu ya madia.*

(Bible ya français ke tuba nde bo baka ndambu ya tanu--20%).

35 *Bo fweti tula madia yango kisika mosi na konso bwala...Madia yonso, bo fweti keba yo mbote-mbote.*

36 *Madia yai, yo ta vanda sambu na bamvula 7 ya nzala yina ke kwisa na nsi ya Ezipte. Mpidina bantu ta fwa ve na nzala.*

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

90.2 Farao tulaka Yozefi mfumu ya zole na nima na yandi sambu na kutala mambu ya madia.

 Tangila bana : Kuyantika 41 :37-40, 42-43, 45

37 *Farao ti bantu na yandi ndimaka mambu yai yonso ya Yozefi tubaka.*

39 *Yo yina, yandi tubaka na Yozefi nde : « Muntu ya nkaka kele ve yina me luta nge na mayele, sambu Nzambi me songa nge mambu yai yonso. »*

40 *Mono ke pesa nge kiyeka na kuyala nsi na mono. Bantu na mono yonso fweti landa bansiku na nge. Kansi mono kaka ta luta nge, sambu mono kele mfumu ya nene. »*

43 *Yandi bakaka pusupusu na yandi ya zole ya kimfumu, yandi kotisaka Yozefi. Ebuna basoda lutaka na ntwala ke kwenda kutuba na ndinga ya ngolo nde : « Atasio ! Beno pesa nzila ! » Mutindu yo yai, Yozefi kumaka guvernere ya Ezipte ya mvimba.*

45 *Ntangu yai, Yozefi katukaka pana. Yandi yantikaka kutambula sambu na kutala nsi yonso ya Ezipte.*

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

90.3 Yozefi baka-bakaka madia mingi na bamvula 7 ya mbote.

 Tangila bana : Kuyantika 41 :47-52

47 *Na bamvula nsambwadi yina ya mbote, nsi ya Ezipte vandaka na madia mingi.*

48 *Yozefi songaka bantu nde : “Beno baka-baka bima ya bilanga na bamvula yai ya mbote. Beno tula yo kisika mosi na konso bwala.”*

49 *Ble yina ya Yozefi songaka bantu kubaka, yo kumaka mingi-mingi mpenza...*

50-52 *Bamvula ya nzala mingi vandaka me kwisa ntete ve, ntangu Yozefi ti nkento na yandi Asenati butaka bana zole ya bakala.... Manase...ti Efrayimi.*

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

90.4 Yozefi tekaka madia na bansi mingi na bamvula 7 ya nzala.

 Tangila bana : Kuyantika 41 : 53-57

53 *Bamvula 7 ya bantu ya Ezipte vandaka na madia mingi, yo manaka.*

54 *Ebuna bamvula 7 ya nzala mingi yantikaka, mutindu Yozefi tubaka. Nzala kotaka na bansi ya nkaka, kansi na nsi ya Ezipte madia vandaka kaka.*

55 *Ntangu bantu ya Ezipte yantikaka kuwa nzala mingi, bo kwendaka kulomba madia na mfumu ya nene. Yandi songaka bo nde : “Beno kwenda na Yozefi...”*

56 ...*Yozefi kangulaka bamagaze ya ble, ebuna yandi yantikaka kuteka yo na bantu ya Ezipte...*

57 *Bantu vandaka kukatuka na bansi ya nkaka. Bo kwisaka na Ezipte sambu na*

*kusumba ble na Yozefi, sambu nzala
vandaka me kota ngolo na nsi-ntoto yonso.*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa leso :

Beto me mona nde Yozefi vandaka kwikama na ntangu yandi vandaka na nzo ya Potifar. Yandi vandaka kwikama na kati ya prison, kwikama kupesa Nzambi lukumu na ntwala ya Mfumu ya nene Farao. Ntangu yai, yandi vandaka kwikama kulungisa program ya Nzambi songaka yandi. Yandi kumaka mfumu ya nene. Bantu fweti lemvuka na yandi ti pesa yandi luzitu. Bantu mingi ke vila Nzambi na ntangu bonso yo. Bantu mingi mona nde kana madia kele mingi ti yonso kele mbote, bo ke na mfunu ya Nzambi diaka ve. Lulendo yantika kusala bo, ebuna bo vila nzila ya Nzambi.

Kansi Yozefi vilaka Nzambi ve. Yandi pesaka Nzambi lukumu sambu na bampila yonso Yandi me sadisa yandi.

Verse ya kulonguka :

Moniteur, yai kele ntangu ya mbote ya bana lenda longuka verse ya bubu : ‘*Kana mono ke na madia mingi, mbaimbai mono ta tuba nde mono ke na mfunu na nge ve...*’ (Bingana 30 :9a)

Bana yonso tanga yo ntete. Na nima, kabisa bana na bandambu tatu. Na ndambu ya ntete, pesa fraz, ‘*Kana mono ke na madia mingi,*’ Bo tuba yo mbala zole.

Na ndambu ya zole, nge pesa fraz, ‘*mbaimbai mono ta tuba nde*’. Bo mpi tuba kitini na bo mbala 4 to 5.

Na ndambu ya tatu ya bana, nge pesa fraz, ‘*mono ke na mfunu na Nge ve.* Bo mpi tuba kitini na bo mbala zole.

Na nima, bana ta tuba verse ya mvimba mpila

yai : Nge ta songa ndambu ya ntete na diboko. Bo telama ti tuba kitini na bo, ebuna bo vanda. Nswalu, nge songa diboko na ndambu ya zole. Bo ta telama ti tuba kitini na bo. Nswalu, nge songa diboko na ndambu ya tatu. Bo sala kiteso mosi. Bo yonso tuba addresse ya verse yina (wapi yo lenda monika na kati ya Bible): Bingana 30:9A (‘A’ zola songa parti ya ntete ya verse).

Sala mpidina mbala 4. Na nsuka, bana yonso telama ti tuba verse ya mvimba.

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Bana, nki mutindu luzingu ya nge sesepiyai ? Kana yo kele mpasi, tula ntima na Nzambi. Kana yo kele mbote, pesa Yandi lukumu. Devoir mono ke pesa beno bakristo na mposo yai, yo yai : Kubambuka Nzambi ti kupesa Yandi lukumu, ata na mpasi, ata na ntangu ya mbote. Kumisa Yandi konso ntangu, sambu Yandi kele Nzambi ntangu yonso, ti beto ke na mfunu na Yandi konso ntangu.

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Yai kele devoir sambu na bana ya kele bakristo. Kansi nge kele mukristo KAKA kana nge me bakisa nde nge ke na makambu ti Nzambi sambu na masumu ya nge, ebuna nge me balula ntima. Keti nge me tula ntima na Yesu Kristo, Mwana ya Nzambi, sambu Yandi gulusa nge ? Kukwisa na ecodim kele mbote, kansi yo ta kitula nge mukristo ve. Kukwisa na bisambu kele mbote, kansi yo ta kitula nge mukristo ve. Ata mbotika ta kitula nge mukristo ve, kana nge me tula ntima ntete ve na Yesu Kristo bonso Mvulusi na nge. Kana nge ke zaba mambu yina ve, mbote kuyamba Yandi bubu yai.

==NSUKA YA LESO 90

Leso 90

Kana mono ke na madio mingi,

Foto: Yozefi twadisaka bo kutunga banzo sambu na kubumba madio na bamvula ya yo vandaka mingi. Yandi vandaka kwikama na ntangu ya mbote.

*mbaimbai mono ta tuba
nde mono ke na mfunu
na Nge ve . .*

Bingana 30 :9a

Leso 91. Bu nzala simbaka nzo ya Yakobi, yandi tindaka bambuta ya Yozefi na Ezipte sambu na kusosa madia.

(Kuyantika 42 :1-8)

I. Preparasio ya Moniteur --

◎ Kikuma ya leso yai :

Bana ta tula ntima na Nzambi nde, na mambu yonso, Yandi ke sala lukanu na Yandi. Ata mambu ya mbi ya bantu sala, Yandi lenda sadila yo sambu na mambote na beto.

♥ Verse ya kulonguka : (Yozefi ke tuba na bampangi na yandi, ntangu bo kwisaka kusosa madia na Ezipte :)

Beno wakanaka kusala mono mbi. Kansi mbi yina, Nzambi kumisaka yo mbote sambu na kugulusa bantu mingi. Kuyantika 50:20a

[Moniteur, yidika ritima ti ton, ti tula yo na nkunga. Yimba yo mbala mingi, sambu nge ta bambuka ritime ti ton na yo.]

↳ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :
Landa, Mo' Ta Landa Nge, Mfumu
Mfumu Zaba Nzila na Mono
Nzambi ke Mbote

II. Revisio ya baleso me luta --

- ↑ Nki mambu ya mbote Yozefi salaka, ya gulusaka moyo ya bantu mingi ?
(Ee, yandi bumbaka madia mingi na bamvula 7 ya madia vandaka mingi.)

III. Kulonga leso yai --

→ Kuyantika leso :

♥ Sambu na kuyantika leso bubu, songa verse ya kulonguka, Kuyantika 50 :20-- *Beno wakanaka kusala mono mbi. Kansi mbi yina, Nzambi kumisaka yo mbote sambu na kugulusa bantu mingi.*

Kisalu ya Satana kele kubaka bima ya mbote Nzambi me sala, kubebisa yo. Kansi kisalu ya Nzambi kele kusala bima ya mbote, mpi kubaka bima ya mbi ya Satana me bebisa, kukitula yo mbote diaka. Bampangi ya Yozefi salaka yandi mbi. Na bamposo ke kwisa, beto ta mona mpila Nzambi kitulaka yo mbote. Bubuyai beto kele na Kuyantika 42.

❖ Developpement –Yo salamaka mutindu yai (Leso na banti 4) :

91.1 Bu nzala kumaka na nsi ya Kanana, Tata Yakobi tindaka bambuta 10 ya Yozefi kukwenda na Ezipte sambu na kusumba ble.

📘 Tangila bana : Kuyantika 42 :1—5

1-2 Ntangu Yakobi waka nde ble vandaka na Ezipte, yandi songaka bana na yandi nde ....Mono me wa nde ble kele na Ezipte. Beno kwenda kusumba, sambu beto kufwa ve na nzala."

3 Yo yina bambuta kumi ya Yozefi kwendaka na Ezipte sambu na kusumba ble.

4 Kansi Benyamini, leki ya Yozefi ti nsuka ya fami, Yakobi tindaka yandi ve ti bo. Yandi vandaka kumona boma nde mbaimbai mambu ta bwila yandi.

5 Bana ya Yakobi... simbaka nzila sambu na kwenda kusumba ble na Ezipte, sambu nzala vandaka me kota ngolo na nsi ya Kanana.

? Yula bana bakestio :

★★ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

↖ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

91.2 Ntangu bambuta kwisaka na Ezipte, bo fukamaka na ntwala ya Yozefi.

📘 Tangila bana : Kuyantika 42 :6

6 *Yozefi, sambu yandi vandaka guvernere na nsi ya Ezipre, yandi vandaka kuteka ble na bantu yonso ya nsi-ntoto. Yo yina, bambuta na yandi kwisaka na ntwala na yandi. Bo fukamaka ilungi na ntoto.*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

91.3 Yozefi zabaka bo, kansi bo zabaka Yozefi ve.

 Tangila bana : Kuyantika 42 :7

7 *Ntangu Yozefi monaka bo, yandi zabaka nde bo vandaka bampangi na yandi. Kansi yandi salaka bonso yandi zabaka bo ve. Yandi yulaka bo na makasi nde : « Beno me katuka wapi ? » Bo vutulaka nde : « Beto me katuka na Kanana. Beto me kwisa kusumba madia. »*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

91.4 Yozefi bambukaka bandosi yandi lalaka sambu na bo na kileki na yandi.

 Tangila bana : Kuyantika 42 :9a

9a *Ntangu yai, Yozefi yindulaka bandosi yina ya yandi lalaka sambu na bo...*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

Bamvula mingi Yozefi me vanda kwikama na

Nzambi, ata yandi bakisaka ve nki Nzambi vandaka kusala. Sambu na nki Nzambi kangaka bampangi na yandi nzila kulosa yandi na dibulu, kuteka yandi ? Sambu na nki Nzambi kangaka ve nzila nde yandi kuma mpika ? Nde bo tula yandi na prison ?

Yandi me mona mpila Nzambi nangulaka yandi sambu yandi kuma mfumu na Ezipre. Ntangu yai, yandi me mona bampangi na yandi diaka. Moyo na bo vandaka na diboko na yandi. Kana yandi tekila bo ble ve, bo yonso ta fwa na nzala, ti tata na yandi mpi. Keti Nzambi me ndima nde, yai yonso salama na mpila nde, yandi lenda gulusa moyo na bo ?

Beto ta mona nki yandi ta sala na bamposo ke kwisa. Verse na beto bubuyai mpi ke songa yo. Na verse yai, Yozefi ke tuba na bampangi na yandi.

[Moniteur, bana lenda longuka verse Kuyantika 50 :20 ntangu yai. Bo yonso tanga yo ntete. Na nima, yimba yo mbala 6. Na nsuka, bo tuba yo diaka.]

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Beno bana ya me yamba Yesu Kristo dezia na luzingu ya beno, devoir mono ke pesa beno, yo yai : Mposo yai, ata nge bakisa mambu ya salama na luzingu na nge to ve, kanga ntima. Zaba nde Nzambi ke sala lukanu na Yandi na luzingu na beto, ti beto zaba ve yonso ya Yandi kele kusala. Tula Yandi ntima nde, ata mambu kumonika mbi sesepi yai, Nzambi lenda kitula yonso mbote na nsuka.

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Kansi kana nge me yamba Yesu Kristo ntete ve na luzingu na nge, nge kele mwana na Yandi ntete ve. Nzambi me sala nge, Yandi zola nge, kansi Yandi zola mpi kukuma Tata na nge ya kimpeve.

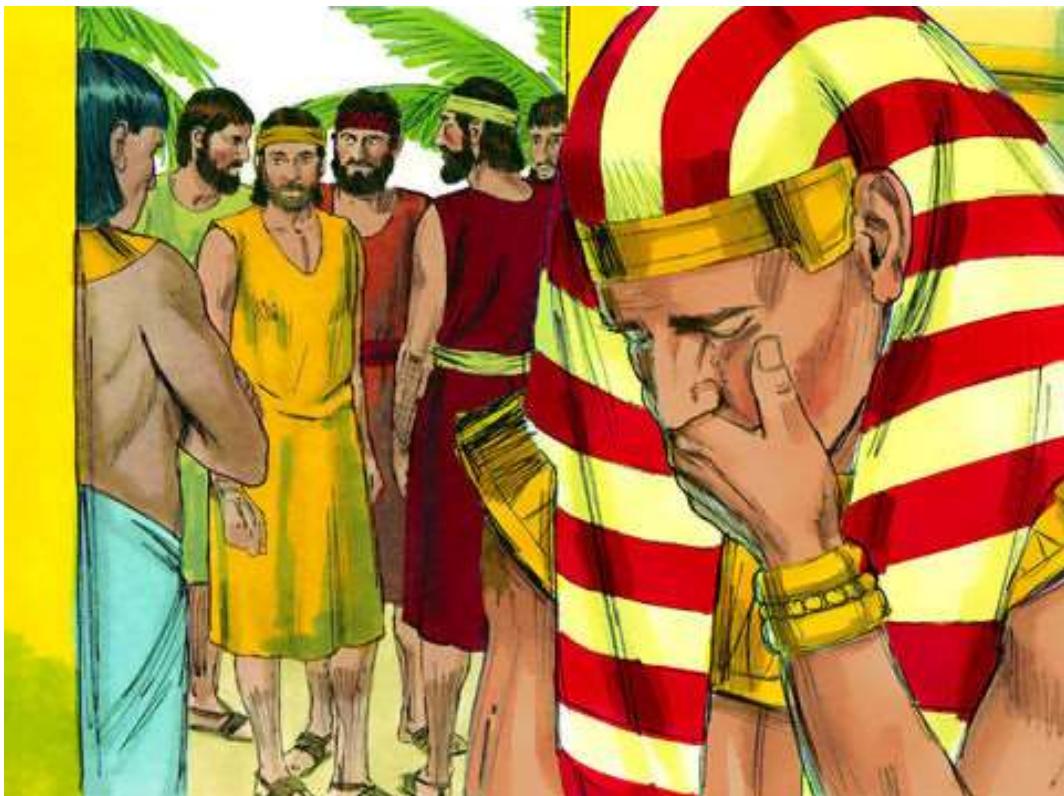
Kana nge ta binga zina na Yandi ti songa Yandi
nde nge ke tula ntima na Yandi bubuyai, Yandi
ta kuma Tata na nge. Nge ta kuma mwana na
Yandi. Kimbeni na kati ya nge ti Nzambi, yo ta
mana. Nge ta kuma nduku na Yandi. Yandi ta
lolula masumu yonso na nge, ti Yandi ta sila nge
nzo na zulu, bu luzingu yai me kuma na nsuka.

Kana nge ke na mfunu ya lusadisu kutula ntima
na Yesu, na nima ya ecodim, kwisa vanda na
bakiti yai awa [*Moniteur, songa bana wapi*].
Beto ta kwisa, beto ta sadisa nge kuzaba Yesu.

==NSUKA YA LESO 91

LESO 91

Beno wakanaka kusala mono mbi. Kansi mbi yina, Nzambi

Yozefi
songaka
bambuta
na yandi
nde ata bo
me sala
yandi mbi,
Nzambi me
katula yo
mbote.

*kumisaka yo mbote sambu
na kugulusa bantu mingi.*

Kuyantika 50:20a

Leso 92. Yozefi tesaka bampangi na yandi. Yandi sosaka mpila kumona leki na yandi Benyamini diaka.

(Kuyantika 42 :9b-24)

I. Preparasio ya Moniteur sambu na leso yai--

◎ Kikuma ya leso yai :

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde Nzambi ke tesaka bantu na Yandi mbala na mbala sambu bo kuma kuluta ngolo.

♥ Verse ya kulonguka :

Tala mono mbote-mbote, Mfumu.

Meka mono. Tala ntima na mono.

Bankunga 26 :2

◀ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :

Mfumu zaba nzila na mono

Tesa mono

II. Revisio ya baleso me luta--

- ↗ Nki mambu ya nene salamaka na leso me luta ?
(Yozefi monaka bampangi na yandi diaka. Bambuta kwisaka na yandi sambu na kusumba madia na ntangu ya nzala. Yozefi zabaka bo, kansi bo zabaka yandi ve.)

III. Kulonga leso yai--

→ Kuyantika leso :

Mama mosi zina ya Maria monaka mwana na yandi kuyiba. Yandi monaka mwana zina ya Tomi tula diboko na saki na yandi mama, kubaka mbongo, ti kutula yo na poshe na yandi. Na nima ya ntangu fioti, Mama Maria bingaka Tomi. Mama nde, « Mbongo na mono kele na saki na mono diaka ve. Mono zaba mbote nde yo vandaka kuna na suka. Keti nge me mona muntu tula diboko na saki na mono ? »

Bana, sambu na nki Mama Maria tubaka

mutindu yina ? Yandi zabaka dezia nani me baka mbongo yina, sambu yandi monaka Tomi kubaka yo. (Ee, yandi yulaka Tomi kaka sambu na kutesa yandi. Mama Maria zolaka kupesa Tomi mpila kundima mbi ya yandi me sala.) Mama zabaka nde Tomi ta kuma kuluta ngolo, ti yandi ta vanda na ngemba na ntima na yandi kaka kana yandi ndima mbi yina.

Bonso Mama Maria, Nzambi mpi kele kutesa bantu na yandi. Yandi ke tesa beto ve sambu na kubenda beto na mbi, sambu Nzambi zola mbi ve. Yandi ke tesa beto ve kuzaba nki beto ta sala, sambu Yandi zaba mambu yonso. Yandi ke tesa bantu na Yandi sambu beto kuma kuluta ngolo.

Na leso na beto bubuyai, Yozefi tesaka bampangi na yandi. Beto landa histoire ya Yozefi na mukanda ya Kuyantika, kapu 42.

❖ Developpement—Yo salamaka mutindu yai (Leso na banti 4) :

92.1 Yozefi monaka bampangi na yandi diaka. Yandi tulaka bo na boloko bilumbu tatu sambu na kutesa bo.

 Tangila bana : 42 :9b-17 (Yozefi ke tuba na bambuta na yandi yina me kwisa na Ezipte.)

9b Ebuna yandi tubaka na bo nde : « Beno kele bambeni. Beno me kwisa kutala nsi na beto kana nki mutindu yo kele. »

10 Bo nde : « Ve mfumu, beto me kwisa bonso bampika na nge sambu na kusumba madia. »

11-13 Beto yonso awa....beto kele bampangi, mfumu. Beto kele kumi na zole, bana ya tata mosi na nsi ya Kanana. Mpangi na beto ya nsuka me bikala na tata. Ebuna yina ya nkaka me fwaka. »

14-15 Yozefi nde : « beno ta katuka awa ve, kana beno me kwisa kunata ve leki na beno ya nsuka ya divumu.

16 Beno tinda muntu mosi, yandi kwenda kubaka yandi. Beno bankaka yai me bika, beto ke tula beno na boloko tii beto ta tala kana mambu ya beno ke tuba kele ya kieleka....”

17 Ebuna yandi tulaka bo na boloko bilumbu tatu.

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

92.2 Yozefi kangaka mpangi mosi na boloko, ebuna bo ya nkaka vutukaka kusosa leki na bo.

 Tangila bana : 42 :18-20

18 Na kilumbu ya tatu, Yozefi songaka bo nde : « Mono kele muntu ya Nzambi. Yo yina, kana beno zola kukatuka na mpasi yai, beno sala mutindu yai :

19 ... kaka muntu mosi ke bikala na boloko. Beno bankaka, beno nata ble yai ya beno me sumba sambu na fami na beno yina ke fwa na nzala.

20 Ebuna beno kwisa kunatila mono leki na beno, sambu na kusonga nde mambu ya beno ke tubaka kele ya kieleka. Mpidina beno ta fwa ve.” Bo ndimaka.

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

92.3 Bampangi ya Yozefi monaka nde Nzambi vandaka kupesa bo ndola. Yozefi bakisaka kutuba na bo, ye yandi dilaka sambu na bo.

 Tangila bana : 42 :21-24a

21 Bo tubanaka bo na bo nde : « Ya

kieleka, beto salaka mpangi na beto mbi. Beto monaka mutindu yandi vandaka kumona mpasi, kansi beto wilaka yandi mawa ve ntangu yandi vandaka kubondila beto.

22 Rubeni tubaka nde : “Ntangu yai, beto me futa lufwa na yandi.”

23 Mambu yai yonso ya bo vandaka kutuba, Yozefi vandaka kuwa yo. Kansi bo, bo vandaka kuzaba ve...

24a Ntangu yai, Yozefi katukaka pana, yandi yantikaka kudila.

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

92.4 Yozefi kangaka Simeoni sambu yandi bikala na Ezipte, bo kwendaka kunatila yandi leki na bo Benyamini.

 Tangila bana : 42 :24b

24b Ntangu ...yandi kwisaka kuvutuka, yandi bakaka Simeoni. Yandi kangaka yandi bansinga na meso na bo.

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

Yozefi salaka mambu yai yonso sambu na kutesa bambuta na yandi, kana ntima na bo me bikala ngolo, to kana bo me change. Yandi mpi zolaka nde bo nata mwana ya fami ya nsuka, Benyamini, sambu yandi mona leki na yandi diaka. Mutindu mosi, Nzambi kele kumeka bana na yandi.

Yo kele mbote nde Nzambi tesa beto, sambu

kana mbi me kota, beto katula yo na ntwala yo
kuma nene ti ngolo na luzingu na beto.

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

[Moniteur, longa bana nkunga, « Tesa mono. » Nkunga yai kele lombilu nde Nzambi tesa ntima na beto. Yandi songa mbi yonso sambu beto lenda sosa ndolula na Yandi. Bana yimba yo bonso lombilu.]

Devoir mono ke pesa beno bakristo mposo yai kele kuyimba nkunga yina konso lumbu bonso lombilu. Kana Nzambi songa nge mbi mosi ya kele na ntima to luzingu na nge, ndima yo

nswalu, ebuna bika yo. Nzambi ta lolula nge ti yobisa ntima na nge.

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Kana nge kele mukristo ntete ve, kana nge me tula ntima na Yesu sambu na kugulusa nge, Yesu ke kinga nge. Yandi zola kugulusa nge bubu yai. Yandi zola kupesa nge ntima ya mpa, ntima ya ke zola kulemfuka na Nzambi. Kana nge zola nde beto sadisa nge na mambu yai, bikala na nima ya ecodim ti vanda na bakiti yai awa. *[Moniteur, songa bana wapi kuvanda.]*

==NSUKA YA LESO 92

Leso 92

Tala mono mbote- mbote, Mfumu.

*Meka
mono.
Tala
ntima
na*

mono.

Bankunga 26 :2

Foto: Yozefi
tesaka bampangi
na yandi.

Leso 93. Bambuta ya Yozefi vutulaka rapport na tata Yakobi.

(Kuyantika 42 :29-34, 36-38)

I. Preparasio ya Moniteur –

Moniteur, Kusala na ntwala :

Beto zola bana yimba verse ya kulonguka bonso nkunga. Nge mosi yidika ton ti ritime na yo. Yimba yo mbala mingi sambu nge bambuka mpila kuyimba yo. Bana ta longuka yo na « Kumanisa Leso ».

◎ Kikuma ya leso yai :

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde mambu ya kiese ti ya mpasi kele na luzingu yai. Yo yina, bo ta pesa matondo na mambu ya kiese ti bika mambu ya mpasi na maboko ya Nzambi. Bo ta ndima mambu yonso ya Nzambi pesa bo, ata ya kiese, ata ya mpasi, sambu bakisa nde Nzambi kele mbote.

♥ Verse ya kulonguka :

“... Kana beto ke ndimaka mambote ya Nzambi ke sala beto, keti beto lenda ndima ve bampasi yina ke katukaka na Yandi ?”

Yobi 2 :10b

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :

Bandeke Kele Yimba
Kilumbu Yai Nzambi Me Sala
Mfumu Zaba Nzila na Mono

II. Revisio ya baleso me luta

- † Ntangu bampangi ya Yozefi kwendaka na Ezipte sambu na kusumba madia, bo kutaka nani ?
(Bo kutaka Yozefi, kansi bo zabaka ve nde yo vandaka yandi.)
- † Yandi songaka bo nde bo kwenda, bo vutuka kunata nani ?
(Leki na bo Benyamini.)
- † Keti yandi tekilaka bo madia ?

(Ee, bo vutukaka na tata na bo ti madia.)

III. Kulonga leso yai --

→ **Kuyantika leso :**

Na mposo me luta, beto monaka nde mambu ya kiese bwilaka bampangi ya Yozefi, ti mambu ya mpasi. Nki mambu ya kiese ? (Ee, bo vandaka na nzala, ti bo vutukaka na tata na bo ti madia.) Nki mambu ya mpasi ? (Bo lenda vutuka na Ezipte diaka ve kukonda leki na bo Benyamini. Mambu yina pesaka tata na bo boma ti mpasi na ntima. Bo mpi bikaka mpangi na bo Simeoni na boloko na Ezipte.)

Mbala mingi luzingu na beto kele ti mambu ya kiese, mpi ti mambu ya mpasi, kaka mbala mosi. Kuvanda bakristo ya mbote, beto fweti zaba nki mutindu kuzinga na ntangu ya kiese, ti na ntangu ya mpasi.

Beno kuwa mbote, ti beto ta mona nki mambu ya nkaka ya kiese, ti ya mpasi ta bwila fami ya Yozefi. Beto ke landa histoire na Kuyantika kapu 42 diaka.

❖ **Developpement—Yo me salama mutindu yai--(Leso na banti 3) :**

93.1 Bampangi ya Yozefi pesaka rapport ya vwyaze na tata na bo.

☛ **Tangila bana : 42 :29-34**

29 *Ntangu bo kwisaka kukuma na tata na bo Yakobi na nsi ya Kanana, bo telaka yandi mambu yonso mutindu yo bwaka.*

30 *Bo nde : « Mfumu ya Ezipte tubisaka beto na makasi, yandi songaka nde beto bambeni.*

33 *Yandi nde : ‘Beto ke tala kana beno kele bantu ya mbote. Mpangi na beno mosi ke bikala awa na mono. Beno bankaka, beno nata ble na fami na beno yina ke fwa na nzala.*

34 *Na nima, beno kwisa kunatila mono leki*

na beno. Mpudina mono ta zaba nde beno kele bambeni ve... Ebuna mono ta vutula beno mpangi na beno..."

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

93.2 Tata Yakobi monaka mpasi ti dekurazema ya ngolo.

 Tangila bana : 42 : 36

36 Tata na bo songaka bo nde : « Beno ke katula mono bana na mono mosi-mosi. Ntete Yozefi muntu kwendaka. Na nima Simeoni. Ntangu yai, beno ke zola kukatula mono mpi Benyamini ! A mono kimona-mpasi-e !

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

93.3 Ata Rubenimekaka kukonsole yandi, tata bikalaka kaka na boma ti na mawa.

 Tangila bana : 42 :37-38

37 Rubeni tubaka na tata na yandi nde : « Kana mono me kwisa kuvutudila nge Benyamini ve, nge ta [pesa mono ndola ya ngolo]. Pesa mono yandi. Mono muntu ta kwisa kuvutula yandi. »

38 Kansi Yakobi nde : « Mwana na mono lenda kwenda ve ti beno. Mbuta na yandi me fwaka. Kaka yandi yai muntu me bikalaka. Yandi lenda kwenda ve. Mbaimbai mambu ta bwila yandi na nzila. Mono ta kuka ve kukanga ntima...sambu mono me kuma mununu.. »

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

- Nki mambu ya kiese bwilaka fami ya Yozefi na histoire yai ?
(Bambuta na fami ya Tata Yakobi, bo vutukaka na tata ti madia ya bo vandaka na yo mfunu. Bo fwaka ve na nzala. Yai mambu ya kiese. Bo fweti yangalala.)
- Nki mambu ya mpasi bwilaka bo ?
(Simeoni me bikala na boloko na Ezipte, ti bo lenda kwenda na Ezipte kusumba madia diaka ve, kana leki na bo Benyamini kwenda ve nzila mosi ti bo.)
- Sambu na nki Tata Yakobi monaka mpasi mingi na ntima ?
(Sambu yandi monaka nde mpila bo ke sala, yo zolaka kubotula bana na yandi yonso mosi-mosi.)

Yindula--mambu ya kiese ti mambu ya mpasi, yonso zole kaka mbala mosi. Tata Yakobi vandaka kudila, kumona mpasi na ntima sambu yandi zabaka lukanu ya Nzambi ve. Yo yina, yandi vandaka na boma. Boma ti mawa yina, yo salaka na mpila nde yandi lenda ve yangalala na mambu ya vandaka mbote.

- Nki zolaka kuvanda mvutu ya mbote na mambu yai ya me bwila yandi ?

(Mbala ya nkaka :

1. Kana yandi lenda bambuka nde Nzambi kele mbote, yandi lenda tula ntima nde Nzambi ta sala mambu yonso sambu na mambote na yandi na nsuka.
2. Yandi me lenda vutula Nzambi matondo ntete na mambu ya vandaka

kiese. Na nima, kutula ntima na Nzambi na mambu ya vandaka mpasi.

3. Yandi lenda tula yo na lombilu, kutula yonso na maboko ya Nzambi.)

[Moniteur, Longa verse ya kulonguka *Yobi 2 :10b.* “... *Kana beto ke ndimaka mambote ya Nzambi ke salaka beto, keti beto lenda ndima ve bampasi yina ke katukaka na Yandi ?*”... Bana tanga yo, ebuna yimba yo bonso nkunga mbala 6.]

Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Mambu ya kiese ti mambu ya mpasi kele na luzingu na nge mpi. Yo kele mpidina na luzingu ya beto yonso. Devoir mono ke pesa beno bakristo mposo yai, yo yai : Konso lumbu, tanga mambu ya kiese, ti vutula Nzambi matondo sambu na yo mosi-mosi.

Na nima, yindula mambu ya mpasi ya kele. Bambuka nde Nzambi kele mbote kaka. Yandi ke pesa beto mambu ya mpasi na raiso ya mbote, ata beto me mona yo ntete ve. Tula mambu yonso ya mpasi na maboko ya Nzambi.

Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Mbala ya nkaka nge zaba Nzambi ntete ve. Nge me yamba Mwana na Yandi Yesu Kristo ntete ve bonso Mvulusi na nge. Mambu ya mpasi ya nene ke vingila nge kana nge yamba Yandi ve. Bisika na nima ya lufwa kele kaka zole—Zulu, bwala ya Nzambi, sambu na bo ya me yamba Mwana na Yandi, to Bilungi, zanga

ya tiya--sambu na bo ya me yamba Yandi ve. Nzambi salaka bilungi sambu na bantu ve. Yandi salaka yo sambu na Satana ti bawanzio ya ke landa yandi. Nzambi zola ve nde nge kwenda kuna. Yandi zola nge kukwenda na bwala na Yandi.

Kansi beto bantu me sala mbi, ti mbi lenda kota na zulu ve. Yo yina, Nzambi tindaka Yesu Kristo, Mwana na Yandi ya kitoko, sambu Yandi kangula beto nzila kukwenda na bwala na Yandi. Kana nge me yamba Yandi ntete ve, kansi bubuyai nge zola kabalula ntima, na nima ya ecodim kwisa kuvanda na bakiti yai.

[Moniteur, *songa wapi.*] Yai ta songa beto nde nge zola kuyamba Yesu. Beto ta sadisa nge.

[Moniteur, *manisa na nkunga mosi ya kwenda nzila mosi ti leso yai.*]

==NSUKA YA LESO 93

Foto:
Tata
Yakobi
monaka
boma ti
mawa
mingi
sambu na
rapport
nde
Benyamini
fweti
kwenda na
Ezipte.

***“Kana beto ke ndimaka
mambote ya Nzambi ke
salaka beto,
keti beto lenda ndima ve
bampasi yina ke katukaka na
Yandi ?”***

Yobi 2 :10b

Leso 94. Na mpasi yonso, Yakobi ndimaka kuvutula bana na yandi na Ezipte ti leki na bo Benyamini.

(Kuyantika 43 :1-34)

I. Preparasio ya Moniteur

◎ Kikuma ya lesu yai :

Bana ta bakisa nde Nzambi ke yamba beto bakristo ve sambu beto kele mbote, kansi kaka sambu na nlemvo na Yandi. Yo yina, bo ta vanda ntangu yonso na ntima ya lutondo na Nzambi, ti bo ta songa bantu ya nkaka nki mutindu bo lenda guluka mpi.

♥ Verse ya kulonguka :

« . . . Beto gulukaka ve sambu beto salaka mambu ya mbote, kansi beto gulukaka sambu Yandi wilaka beto mawa . . . Tite 3 :5b

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesu yai :

Keti Nge Me Butuka Diaka ?

Kwisa na Yesu Kristo

Na Katia ya Yesu

II. Revisio ya baleso me luta --

- ↑ Na nsuka ya lesu me luta, nani me bika na prison na Ezipte ? (Simeoni)
- ↑ Bambuta ya Yozefi fweti nata nani bu bo vutuka na Ezipte diaka ? (Leki na bo Benyamini)
- ↑ Bampangi ya Yozefi ya nkaka kele wapi ? (Bo me vutuka na Tata Yakobi na nsi ya Kanana.)

III. Kulonga lesu yai --

→ Kuyantika lesu :

Nani lenda songa beto ndinga 'nlemvo' zola tuba nki ? (Yo songa nde beto ke fwana kubaka ndola, kansi beto baka ve ndola yina).

Nki mutindu Yozefi me songa bampangi na yandi nlemvo tii ntangu yai na histoire na beto ? (Yandi vandaka mfumu ya nene. Yandi

vandaka na mpila na kupesa bo ndola ya ngolo sambu na mbi ya bo salaka yandi na kileki na yandi. Kansi yandi pesaka bo ndola ve.

Yandi vandaka na kiyeka kubuya kutekila bo madia. Mpidina bo yonso fweti kufwa na nzala. Kansi yandi salaka yo ve. Yandi songaka bo nlemvo to mawa. Na français beto tuba, 'grace.' Bo me sala yandi mbi, kansi yandi salaka bo mbote.

Bo me sumba madia. Kana beto sumba madia, beto lenda kudia yo mvu ya mvu ? Ikele ve. Bo kudiaka tii madia yina manaka, kansi tangu ya nzala me mana ntete ve. Beto landa histoire ya Yozefi na Kuyantika kapu 43.

▷ Developpement—Yo salamaka mutindu yai--(Leso na banti 4) :

94.1 Fami ya Yozefi waka nzala diaka sambu bo manisaka madia ya bo sumbaka na Ezipte. Yo yina, Tata Yakobi ndimaka nde bo vutuka, kaka kana bo natila mfumu kuna bamakabu.

▷ Tangila bana : 43 :1-14

1 Nzala kumaka ngolo mpenza na nsi ya Kanana.

2 Ntangu fami ya Yakobi manisaka na kudia ble ya bana na yandi sumbaka na Ezipte, yandi songaka bo nde : « Beno vutuka na Ezipte. Beno sumba madia diaka. »

Somere vs. 3-10 :

Bo zabaka mbote nde, kana bo kwenda na Ezipte diaka, leki ya fami Benyamini fweti kwenda ti bo. Mpasi ti boma ! Bo solulaka mambu yina mingi.

11 Ntangu yai tata...Yakobi songaka bo nde : «...Beno baka bima ya kitoko-kitoko. Kwenda kupesa yandi kado.

13 Beno baka leki na beno, kansi beno vutuka diaka...

14 Nzambi-Mpungu kusala na mpila nde

mfumu kuwila beno mawa. Mpidina yandi ta vutula beno leki na beno Benyamini. . .

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

94.2 Bo vutukaka na Ezipte, ye bo monaka Yozefi diaka. Yandi yambaka bo na kudia na nzo na yandi, ti bo pesaka yandi bamakabu na bo.

 Tangila bana : 43 :15-26

15 Ebuna bana ya Yakobi bakaka bima yina...mpi Benyamini. Bo simbaka nzila na kwenda na Ezipte. Kuna, bo kumaka na meso ya Yozefi.

16 Ntangu Yozefi monaka nde bo me kwisa mpi ti Benyamini, yandi songaka muntu yina vandaka kutala nzo na yandi nde : « Nata bantu yai na nzo na mono. Bantu yai ke dia ti mono na midi. »

23c Ebuna yandi kwisaka kunatila bo Simeoni.

26 Ntangu Yozefi kwisaka kukuma na nzo, bo fukamaka na meso na yandi, ilungi na ntoto. Ebuna bo pesaka yandi kado . . .

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

94.3 Ntangu Yozefi monaka Benyamini, yandi dilaka.

 Tangila bana : 43 :27-30

27 Yandi yulaka bo nde : « Beno kele mbote ? Ebwe, tata na beno ya beno vandaka kusonga mono? Yandi ke zinga

kaka ? Yandi kele mbote ?»

28 Bo vutulaka nde : « E, mersi, yandi kele ka mbote. » Ebuna bo fukamaka diaka na meso na yandi, ilungi na ntoto.

29 Ntangu Yozefi monaka Benyamini, leki na yandi, yandi tubaka nde : « Yandi yai si leki ya beno vandaka kutubila mono. Nzambi kusakumuna nge, mwana na mono. »

30 Ebuna Yozefi katukaka nswalu pana, sambu ntima na yandi bulaka ntangu yandi monaka leki na yandi Benyamini. Yandi zolaka kudila pana. Yo yina, yandi kwendaka kudila na kati ya shambre na yandi.

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

94.4 Yandi pesaka bo sika na mesa kulanda ordre ya lubutuku na bo.

 Tangila bana : 43 :33-34

33 Na mesa bo monaka nde, bo me vanda mutindu bo butukaka yantika mbuta, tii leki. Bo yitukaka ngolo ntangu bo talanaka bo na bo.

34 Madia ya bo vandaka kudia katukaka na mesa ya Yozefi. Na dilonga ya Benyamini, bo tulaka madia mingi mbala tanu. Mpidina, bo yonso bo diaka, bo nwaka, ti bo vandaka kiese mpenza.

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa leso :

Bambuta ya Yozefi me sala yandi mbi, kansi yandi songaka bo nki ? (Nlemvo to mawa.) Kana mono yindula yo, mono fweti yindula mpila Nzambi me sala beto. Beto yonso me sala Yandi mbi. Beto me lemfuka ve na bansiku na Yandi. Kansi Yandi me sala beto kaka mbote. Yandi me tinda Mwana na Yandi Yesu Kristo sambu na kugulusa beto. Yesu fwaka sambu na kufuta ndola ya mbi na beto. Yandi telamaka na lufwa, ti Yandi ke zinga mvu ya mvu. Nzambi ke yidika fete ya mbote sambu na beto yonso na zulu. Konso muntu yina ndima Yesu Kristo na ntima na beto yonso, beto ta vanda na fete ya Nzambi yina.

[Moniteur longa verse Tite 3 :5b ntangu yai. « *Beto gulukaka ve sambu beto salaka mambu ya mbote, kansi beto gulukaka sambu Yandi wilaka beto mawa...»*

- 1) Bana lenda bula maboko na ritima bu bo tuba yo fraz na fraz.
- 2) Mbala ya zole, bo lenda bula makulu.
- 3) Mbala ya tatu, bo lenda bula ntu na diboko na bo.
- 4) Mbala ya iya, bo lenda nikisa nitu na lweka, droit ti gauche.
- 5) Mbala ya tanu, bo sala na maboko bonso bo ke nata velo.
- 6) Mbala ya nsuka, bo vanda, ti bo sala na makulu bonso bo ke nata velo. Kana ntangu lungu, bana zole lenda tesa kutuba yo bo mosi.

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Beno bana ya zaba Yesu dezia, beno bakristo, devoir mono ke pesa beno mposo yai, yo yai : Beto vanda na ntima ya lutondo konso lumbu sambu na nlemvo ya Nzambi me songa na beto. Beto mpi solula na bampangi ya nkaka, bo mpi kwisa na Yesu. Yandi zola songa bo yonso nlemvo na Yandi.

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Yesu tubaka nde bantu kele mutindu zole : Bo ya me yamba Yandi, ti bo ya me yamba Yandi ve. Bo ya me yamba Yandi, Yandi ke pesa bo moyo mvu ya mvu. Yandi ke pesa bo ntima ya mpa, ntima ya ke zola kulanda nzila ya Nzambi. Bo ya me yamba Yandi ve, bo ke na moyo ya kimpeve ve. Bo ke bikala na ntima ya zola kaka masumu.

Bible ke tuba nde: “*Beto gulukaka ve sambu beto salaka mambu ya mbote, kansi beto gulukaka sambu Yandi wilaka beto mawa*” (Tite 3 :5b). Kana nge me yamba Yesu ntete ve na ntima na nge, ntangu ya mbote kusala yo, yo yai bubu. Kwisa vanda na bakiti yai awa. [Moniteur, songa wapi.] Beto ta songa nge nki mutindu nge lenda tula ntima na Yesu Kristo sambu nge kuguluka.

==NSUKA YA LESO 94

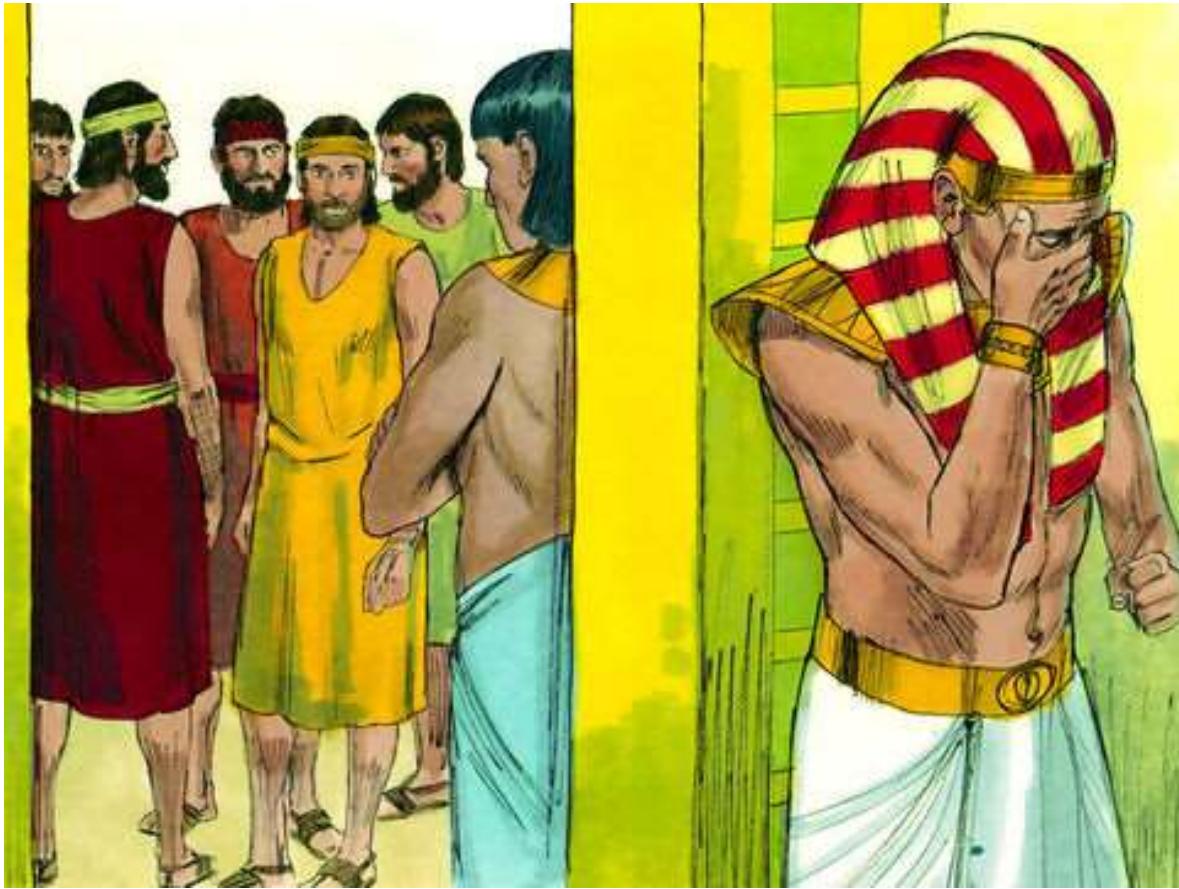

Foto:
Yozefi
dilaka
ntangu
yandi
monaka
leki na
yandi
Benyamini.

Leso 94

*« . . .Beto gulukaka ve sambu
beto salaka mambu ya
mbote, kansi beto gulukaka
sambu Yandi wilaka beto
mawa.*

Tite 3 :5b

Leso 95. Yozefi songaka bambuta yandi vandaka nani.

(Kuyantika 45 :1-15)

I. Preparasio ya Moniteur sambu na leso yai --

Kikuma ya leso yai :

Konso ntangu bana ta tula Nzambi ntima, sambu bo ta bakisa nde Yandi ke sala na luzingu na bo na mpila ya mbote, ata na kati ya bampasi.

Verse ya kulonguka :

Beto zaba nde Nzambi ke sala na mambu yonso sambu na mambote ya bantu yina ke zola
Yandi, bayina ya Yandi me binga na lukanu na Yandi. Roma 8 :28

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :

Kilumbu Yai Nzambi Me Sala
Mfumu Zaba Nzila na Mono
Mpasi ta Vanda Ve

II. Revisio ya baleso me luta --

Revisio :

↑ Ata bampangi ya Yozefi salaka yandi mbi na kileki na yandi, yandi vutulaka bo mbote. Nki mutindu ?

[*Moniteur, bana lenda pesa mvutu bonso yandi fwaka bo ve, yandi pesaka bo ndola ve, yandi pesaka bo madia. yandi nataka bo na nzo na yandi, to yandi yidikaka fete ya mbote sambu na bo.*]

↑ Nki mutindu yai kele bonso mpila Nzambi kele ti bantu bantu ya masumu ?

(Kana beto ndima Mwana na Yandi Yesu Kristo, Yandi ta pesa beto ndola ve, Yandi ta kufwa beto ve mvu ya mvu na

bilungi, Yandi ta yidikila beto fete ya mbote na zulu.)

↑ Bana tuba diaka *Tite 3 :5b ntangu yai.* « *Beto gulukaka ve sambu beto salaka mambu ya mbote. Kansi beto gulukaka sambu Yandi wilaka beto mawa. . .* » Lomba mwana mosi kusonga verse yai zola tuba nki.

III. Kulonga leso yai --

→ Kuyantika leso :

Moniteur, longa bana nkunga, « Mpasi Ta Vanda Ve ». Sadila 5 minutes kulonga mpi kuyimba yo.

Moniteur, lomba bana :

Nani me mona mpasi na luzingu na yandi, nangula diboko. (Bo yonso.)

Nani lenda tendula sambu na nki konso mambu ya mpasi kwisila beto ?

(Ata muntu mosi ve lenda tendula yo. Kaka Nzambi ke zaba yo.)

Bubuyai beto ta mona mpila Yozefi monaka mambu ya mpasi yonso yandi me mona na luzingu na yandi. Beto ta luta kapu 44 kaka na nkifi. Na kapu yina, bampangi ya Yozefi yantikaka voyage kuvutuka na tata na bo. Kansi Yozefi yidikaka lukanu ya bendaka bo kuvutuka na Ezipte. Yo mpi songaka yandi ntima na bo. Yozefi monaka nde, bo me yantika kuyindula mambote ya tata na bo Yakobi. Yai pesaka yandi kiese mingi.

Beto yantika bubu yai na mukanda ya Kuyantika, kapu 45.

★ **Developpement—Yo salamaka mutindu yai--(Leso na banti 4) :**

95.1 Yozefi dilaka ngolo, ye yandi songaka bampangi yandi vandaka nani.

 Tangila bana : 45 :1-2

1 *Yozefi monaka diaka mpila ve ya kukanga ntima na meso ya bantu na yandi ya kisalu. Yo yina, yandi songaka bo nde : « Ale, beno katuka awa. » Mpidina ata muntu ya nkaka vandaka ve ntangu yandi songaka bampangi yandi vandaka nani.*

2 *Yandi dilaka ngolo mpenza. Yo yina, bantu ya Ezipre waka yandi. Nsangu kwendaka tii na nzo ya mfumu ya nene.*

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

95.2 Bampangi vandaka na boma, yo yina Yozefi bendaka bo kukwisa penepene.

 Tangila bana : 45 :3-4

3 *Ntangu yai, Yozefi songaka bampangi na yandi nde : "Mono kele Yozefi. Keti tata na mono ke zinga kaka ? Kansi boma mingi simbaka bampangi. Bo tubaka ata kima ve.*

4 *Ebuna Yozefi nde : "Beno pusana penepene na mono." Bo kwisaka penepene, ebuna yandi tubaka diaka nde : "Si mono kele mpangi na beno Yozefi, yina ya beno tekaka awa na nsi ya Ezipre.*

95.3 Yozefi ndimaka lukanu ya Nzambi na luzingu na yandi.

 Tangila bana : 45 :5-6, 8

5 *Ntangu yai, beno mona mpasi ve, beno mona boma to mawa mpi ve sambu na mpila beno tekaka mono awa. Nzambi Yandi mosi tindaka mono awa sambu na kugulusa beno.*

7 *Nzambi tindaka mono na ntwala na*

beno, sambu dikanda na beno kufwa ve na nzala...

8 *Na kutuba ya mbote, Nzambi Yandi mosi tindaka mono awa...*

?

Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

95.4 Yozefi songaka bo kubinga tata Yakobi, bo yonso kwisa kuzinga na yandi na Ezipre. Ebuna bo yonso dilaka ti solulaka mbote.

 Tangila bana : 45 :9-15

9 *Ntangu yai, beno vutuka nswalu na tata na mono. Beno tubila yandi nde : 'Mwana na nge Yozefi me songa mutindu yai : Nzambi me tulaka mono mfumu na nsi ya Ezipre yonso. Kwisa kwaku na mono nswalu.*

10 *Nge ta zinga na ntoto ya Gosheni penepene na mono—nge ti bana na nge ti batekolo na nge, mameme, bankombo, bangombe ti bima yonso na nge.*

11 *Mono ta mona mpila ya kupesa nge madia. Bamvula tanu diaka ya nzala me bikala. Yo yina, mono zola ve nde nge, fami na nge, ti bambisi na nge yonso fwa na nzala.'*

13 *Beno songa tata nde ya kieleka mono ke na kiyeka awa na Ezipre... Ebuna nswalu, beno kwisa kunata yandi awa."*

14 *Ntangu yai, Yozefi simbaka leki na yandi Benyamini na nkingu na kiese yonso. Ebuna yandi yantikaka kudila. Benyamini mpi dilaka ntangu Yozefi simbaka yandi.*

15 *Na nima, Yozefi pesaka bampangi na yandi yonso beze. Yandi dilaka ngolo ntangu yandi simbaka bo. Ebuna bo yantikaka kusolula na yandi.*

>|< Kumanisa leso :

Yozefi monaka mpila kulolula bampangi na yandi, mpi kuvanda mbote ti bo diaka, sambu yandi bakisaka nde Nzambi vandaka kusala na luzingu na yandi. Ata mpasi me vanda mingi na luzingu na yandi, yandi bakisaka nde Nzambi vandaka kusala sambu na mambote ya bantu mingi. Na nsuka, Nzambi salaka na mpila nde Yozefi vandaka na mpila kugulusa fami na yandi yonso. Ngemba mingi kele na bakristo ya bakisa nde, ata na mpasi, Nzambi ke sala sambu na mambote na bo ti ya bantu mingi.

挥手 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Kana nge ikele mukristo, nge mpi lenda zaba nde Nzambi ke sala sambu na mambote na nge ti ya bantu ya nkaka. Roma 8 :28 ke songa beto nde : «*Beto zaba nde Nzambi ke sala na mambu yonso sambu na mambote ya bantu yina ke zola Yandi, bayina ya Yandi me binga na lukanu na Yandi. .* » Devoir mono ke pesa beno bakristo na mposo yai, yo yai : Konso lumbu, tuba diaka verse na beto Roma 8 :28. Ebuna tonda Nzambi, sambu Yandi ke sala sambu na mambote na beno ya zola Yandi. Ata mpasi kele, ata yo ke monika nde Nzambi ke zola nge ve, bambuka bandinga ya Roma 8 :28 ti tonda Nzambi sambu na yo.

[Moniteur, longa bana Roma 8 :28 ntangu yai.
Bana lenda tuba yo na bandambu bonso :

*bankento,
babakala,
bana ya ntete na fami,
bana ya nsuka na fami,*

*bana na kati-kati na fami,
bana na zina ya yantika na ndinga na K, M, to N, etc.
Na suka, mwana mosi tendula yo zola tuba nki, ti bana 3 meka kutuba yo, bo mosi.]*

✚ Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Kansi, mbala ya nkaka nge ke zola Nzambi ve. Mbala ya nkaka nge me balula ntima, kubika masumu ti kutula ntima na Yesu ntete ve. Mpidina, ata Nzambi mosi lenda ve sala mambu yonso sambu yo vanda mbote sambu na nge. Kana nge balula ntima ve, nsuka ya moyo ya nge ta vanda kaka mawa. Nzambi ta vanda na mpila ve kuyamba nge na bwala na Yandi.

Kansi, Nzambi zola nge. Yandi tindaka Mwana na Yandi Yesu sambu na nge. Yandi zola nge kuvanda na bwala na Yandi.

Yandi me yidika nzila mosi ya mbote ya nge lenda kwisa na Yandi. Nzila yina kele Yesu Kristo. Yesu tubaka nde, « Mono kele nzila ”(Yoane 14 :6). Keti nge ta kota na nzila yina bubuyai ?

Kana nge me yilama kukota na nzila ya Yesu bubu yai, na nima ya ecodim, kwisa kuvanda awa na bakiti yai. [Moniteur, songa wapi.] Beto ta kwisa, beto ta sadisa nge.

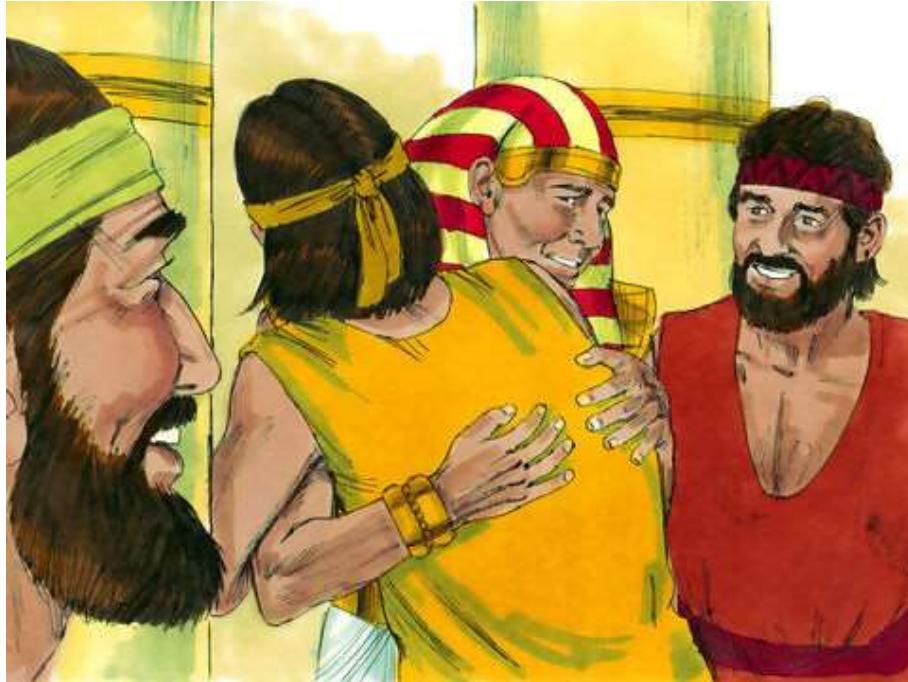
[Moniteur, Kana ntangu lungu, manisa na nkunga, « Mpasi ta Vanda Ve. »]

==NSUKA YA LESO 95

Leso 95

Beto zaba nde Nzambi ke sala

*na
mambu
yonso
sambu
na*

*mambote ya bantu yina ke
zola Yandi,
bayina ya Yandi me binga na
lukanu na Yandi.*

Roma 8 : 28

Leso 96. Farao ndimaka nde tata ti fami yonso ya Yozefi kwisa kuzinga na Ezipte. Tata Yakobi mpi ndimaka.

(Kuyantika 45 :16-28)

I. Preparasio ya Moniteur –

◎ Kikuma ya lesy yai :

Bana ta buya kimbeni, bo ta vanda nswalu kusosa kuvutula kinduku kana yo me zengana, sambu ta bakisa nde Nzambi zola yo.

♥ Verse ya kulonguka :

Kiese mingi kana bantu ke zinga kisika mosi na kimpangi. Bankunga 133:1

[Moniteur, na Preparasio, nge longuka verse nge mosi, ti yindula nki bageste bana lenda sala ntangu bo tuba yo. Yindula mpi ton ti ritime sambu na kuyimba yo bonso nkunga. Nge mosi moniteur yimba yo mbala mingi sambu nge ta simba yo mbote.]

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesy yai :

Beto Zolana
Bu Yesu Kele na Mono

II. Revisio ya baleso me luta --

↑ Nki mambu zole ya nene salamaka na luzingu ya Yozefi na lesy me luta ? (Ee, yandi songaka bampangi yandi vandaka nani, ti yandi sosaka nde bo yonso, ti tata na yandi, kwisa kuzinga penepene na yandi.)

III. Kulonga lesy yai--

➔ Kuyantika lesy :

Nani zaba banduku to bampangi ya me kabana ? Mbala ya nkaka bo ke tubanaka diaka ve, to bo ke ndimaka ve kuvanda sikamosi. Mbala ya nkaka bo ke sala na mpila ya mbi bo na bo. Mbala ya nkaka mpila bo ke tuba bo na bo, yo kele luzitu ve. Kimbeni me kota na kati na bo. Kiese to mawa? Mawa mingi !

Kimbeni kotaka na ntima ya bampangi ya Yozefi, sambu bo wilaka Yozefi kimpala. Yo yina, bo kwendaka kusala yandi mbi. Nani lenda bambuka bo salaka yandi nki mbi ? (Ee, bo losaka yandi na dibulu. Na nima bo tekaka yandi na kimpika.)

Kansi, na lesy me luta, beto monaka nde kimbeni kotaka ve na ntima ya Yozefi. Nki songaka nde kimbeni kotaka ve ? (Ee, yandi salaka bo mbi ve, kansi yandi bingaka bo kukwisa kuzinga penepene na yandi. Yandi sadilaka bo fete ya nene, ti yandi yambaka bo na nzo na yandi. Yozefi vandaka muntu ya sosaka kuvutula kinduku na kati ya bampangi. Beto landa histoire na yandi na Kuyantika 45.

🕸 Developpement (Mambu ya nene na lesy yai na banti 3) :

96.1 Bu Farao waka nde bampangi ya Yozefi me kwisa, yandi yambaka bo. Yandi ndimaka nde bo kwisa kuzinga na Ezipte ti bafami na bo.

📖 Tangila bana : 45 :16-19

16 Nsangu kumaka na nzo ya mfumu ya nene Farao nde : « Bampangi ya Yozefi me kwisa. » Ebuna mfumu ti bantu na yandi monaka kiese.

17-18 Yandi tubaka na Yozefi nde : « Zabisa bampangi na nge...bo kwenda kubaka tata na bo ti bafami na bo, bo kwisa kuvutuka awa. Mono ta pesa bo ntoto ya mbote na nsi ya Ezipte. Ebuna bo ta dia madia ya mbote-mbote ..

19 Zabisa bo mpi na kubaka bapusupusu ya beto sambu na kunatila bankento na bo ti bana na bo.

❓ Yula bana bakestio :

☛ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

☛ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

96.2 Yozefi pesaka bo lusadisu sambu na voyage, ti bakado sambu na tata na bo.

 Tangila bana : 45 :21-24

21-22 *Bana ya Yakobi salaka mpidina. Yozefi pesaka bo bapusupusu mutindu mfumu tubaka. Ebuna yandi pesaka bo mpi madia sambu na nzila. Yandi pesaka diaka bilele ya mpa na konso muntu...*

23 *Yandi tindilaka tata na yandi bampunda kumi ya kufuluka na bima ya kitoko ya Ezipte, ti bampunda kumi ya nkaka ya kufuluka na ble, mampa ti madia ya nkaka.*

24 *Yozefi songaka bampangi na yandi nde : "Beno kwenda....Beno swana ve na nzila."*

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

96.3 Tata Yakobi vandaka na kiese mingi kuzaba nde Yozefi vandaka na moyo. Yandi ndimaka kukwenda na Ezipte.

 Tangila bana : 45 :25-28

25 *Bo katukaka na Ezipte, bo kwisaka na Kanana, kisika tata na bo vandaka.*

26 *Bo songaka yandi nde : « Yozefi me fwaka ve. Yandi kele ! Yandi kele mfumu na nsi ya Ezipte yonso ! » Kansi Yakobi... kwikilaka bo ve.*

27 *Kansi ntangu...yandi monaka bapusupusu yina ya Yozefi tindaka sambu na kunata yandi na Ezipte, yandi bakaka diaka kikesa.*

28 *Ebuna yandi tubaka nde : « Kele mbote. Mwana na mono Yozefi ke zinga diaka. Awa ya mono me fwa ntete ve,*

mono fweti kwenda kutala yandi.”

? Yula bana bakestio :

 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

Fami ya Tata Yakobi vandaka ya kukabana bamvula mingi sambu na mbi ya bampangi ya Yozefi salaka yandi, mpi sambu na luvunu bo songaka tata na bo. Ntangu yai, bo me songa tata mambu ya kieleka : Yozefi ke na moyo, ke zinga na Ezipte. Yonso yai salamaka sambu Yozefi zolaka kumanisa kimbeni yina. Yandi zolaka nde kinduku ti kimpangi kuvutuka na fami diaka.

Bible ke tuba nde,

Kiese mingi kana bantu ke zinga kisika mosi na kimpangi. (Bankunga 133 :1)

Kiese yina kotaka na fami ya Tata Yakobi diaka.

[Moniteur, longa verse ya kulonguka Bankunga 133 :1 ntangu yai. Bana tuba yo mbala 3 ti bageste. Na nima, bo yimba yo bonso nkunga. Bana sala marshe na lweka ya sale ya classe, ti bo yimba yo diaka mbala 3 to kuluta.]

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Beno bakristo, keti kimbeni me fwa kinduku na nge to kimpangi na nge ? Kana mpidina, sala bonso Yozefi. Sosa mpila kuvutula kinduku ti kimpangi diaka.

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Kansi mbala ya nkaka nge me kuma mukristo ntete ve. Muntu ke kuma mukristo ntangu yandi tula ntima yonso na Yesu Kristo. Bantu ya me tula ntima na Yesu ntete ve, Bible ke tuba nde bo kele bambeni ya Nzambi (Roma 5 :10). Ntumwa Paulo songaka bakristo na Roma nde,

‘Beno vandaka ntete bambeni ya Nzambi, kansi beto me wakana ti Yandi sambu na lufwa ya Mwana na Yandi.’ Beto yonso, na ntwala Yesu yobisaka ntima na beto, beto mpi vandaka bambeni ya Nzambi. Kansi Nzambi zola nge kuwakana ti Yandi na nzila ya Mwana na Yandi Yesu Kristo. Yandi zola kuyamba nge bubuyai na kimfumu na Yandi. Keti nge ta yamba Yandi buba bonso Ngulusi na nge ?

Kana nge zola, binga zina na Yandi sesepiyai. Songa Yandi nde nge bakisa nge kele mbeni na Yandi sambu na masumu na nge. Kansi nge zola kutula ntima na Mwana na Yandi Yesu Kristo sambu nge kituka mukristo ti nduku na Yandi. Songa Yandi nde nge kwikila Yesu fwaka

na zulu ya kulunsi na sika na nge, Yandi mpi telamaka na lufwa. Lomba Yandi kulolula nge, kukitula nge mulandi na Yandi sesepi yai.

Kana nge ta tula ntima na Yandi mpidina, ata awa ntangu yai, to na konso sika ti na konso ntangu, Nzambi ta tanga nge mwana ya fami na Yandi. Na nima, kwisa na beto ti songa beto nki nge me sala. Beto zola kuyangalala ti nge, mpi kusadisa nge na ndambu malongi ya ta sadisa nge kuyantika mbote ti Yesu.

==NSUKA YA LESO 96

Leso 96

***Kiese mingi kana bantu
ke zinga kisika mosi na
kimpangi.***

Bankunga 133:

Leso 97. Fami ya Yozefi kwendaka kuzinga na Ezipte na kiese yonso.

(Kuyantika 46 :1-34)

I. Preparasio ya Moniteur--

◎ Kikuma ya lesy yai :

Beto bana ya Nzambi tula Yandi ntima ti pema na ngemba yonso, sambu beto bakisa nde Yandi ke sala lukanu na Yandi na luzingu na beto.

♥ Verse ya kulonguka :

3 Nzambi nde : « *Yai Mono Nzambi, Nzambi ya tata na nge. Kumona boma ve na kwenda na nsi ya Ezipte. Bana na nge ta kuma bantu mosi ya nene kuna.* »

4 *Mono ke kwenda ti nge na Ezipte. Ebuna Mono ta vutula mpi bana na nge awa.* .

Kuyantika 46 :3-4

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesy yai :

Bu Yesu Kele na Mono
Landa, Mo' Ta Landa Nge, Mfumu
Ngembe Ikele

Moniteur, y idika na ntwala :

Bana ta yimba nkunga, « Bu Yesu Kele na Mono » na lesy. Longuka yo na ntwala sambu nge lenda twadisa yo.

II. Revisio ya baleso me luta :

↑ Na mposo me luta, beto monaka nde Yozefi lombaka bampangi kuvutuka na Kanana, kubenda tata na bo nde yandi nata fami kuzinga penepene na Yozefi na Ezipte. Beto monaka nde Farao mpi ndimaka lukanu yina. Bampangi vutukaka na Tata Yakobi ti songaka yandi. Ntangu yandi monaka bakado mingi ya Yozefi me tindila yandi, yandi zabaka nde bana na yandi me songa yandi masongo yonso. Yo yina, yandi ndimaka kukwenda kuzinga na Ezipte.

Yandi zolaka kumona Yozefi diaka na ntwala yandi fweti kufwa.

III. Kulonga lesy yai –

→ Kuyantika lesy :

Kana nge fweti kwenda na sika ya mpa ya nge me zaba ntete ve, keti nge ta vanda na boma ? Kana tata me zwa kisalu na ville ya mpa, yo yina nge fweti kwenda na nzo-nkanda ya mpa, yina ta vanda boma ? Bantu mingi mona boma kana bo fweti sala mambu ya mpa.

Yo ke monika nde Tata Yakobi mpi monaka ndambu boma. Yandi ndimaka kukwenda na Ezipte sambu na kumona mwana na yandi Yozefi diaka. Yina kiese. Kansi yandi me mona Ezipte ntete ve. Nki mutindu yo ta vanda ? Beto landa histoire ya Yozefi diaka na Kuyantika kapu 46.

★ Developpement (Mambu ya nene na lesy yai na banti 4) :

97.1 *Tata Yakobi ti fami yonso kwendaka tii na nsuka ya Kanana na sud. Na ntwala bo kotaka nzila ke kwenda na Ezipte, bo kangaka pana, bo sambaka Nzambi.*

BOOK Tangila bana : 46 :1

1 *Yakobi kangaka bima na yandi yonso. Ebuna yandi kwendaka na bwala Beresheba. Na Beresheba yandi ...pesaka ...makabu na Nzambi... [Moniteur, songa nsi ya Kanana, bwala Beresheba, ti nsi ya Ezipte na karte geografika na nsuka ya lesy yai.]*

? Yula bana bakestio :

+++ *Bana sala bageste kusonga nki me salama :*

☛ *Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :*

97.2 *Nzambi songaka Yakobi na kuwa boma ve, sambu Nzambi vandaka na lukanu kukitula*

**fami na yandi dikanda ya nene kuna na Ezipre,
mpi kuvutula bo na Kanana.**

 Tangila bana : 46 :2—4

- 2 *Na mpimpa, Nzambi kwisaka kutubisa yandi na ndosi, nde : « Yakobi, Yakobi. » Yakobi vutulaka nde : « E, mono ke wa. »*
- 3 *Nzambi nde : « Yai Mono Nzambi... Kumona boma ve na kwenda na nsi ya Ezipre. Bana na nge ta kuma bantu mosi ya nene kuna.*
- 4 *Mono ke kwenda ti nge na Ezipre. Ebuna Mono ta kwisa kuvutula mpi bana na nge awa. . .»*
[Moniteur, NB : Verse 3 & 4 kele bavarse ya kulonguka bubuyai. Na nima kutangila bana bavarse yai, bo tuba yo fraz par fraz na nima ya nge, kaka mbala mosi mpamba.]

? Yula bana bakestio :

- **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**
 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

**97.3 Bo simbaka nzila, ti bo kumaka na Ezipre,
fami yonso bantu 70 (46 :5-7)**

 Tangila bana : 46 :5-7, 26-27

5 ...*Bana na yandi tulaka tata na bo (Yakobi) na pusupusu. Bo tulaka mpi bana na bo, ti bankento na bo na pusupusu yina ya Farao tindaka sambu na kubaka bo.*

6 *Bo bakaka bambisi na bo ti bima na bo yonso ya bo zwaka na Kanana, bo kwendaka na Ezipre...*

[Moniteur, NB: Na bavarse 8-25, Bible ke tanga bazina ya konso muntu ya kwendaka na Ezipre na fami na yandi. Beto ta tanga ve bazina yai yonso.]

26 *Bana ya Yakobi...bayina kwendaka na nsi ya Ezipre, ntalu na bo yonso vandaka 66 katula bankento ya bana na yandi.*

27 *Yozefi butaka bana zole ya babakala na*

Ezipre. Mpidina ntalu ya bantu yonso na fami ya Yakobi kuna na Ezipre, yo kumaka bantu 70).

? Yula bana bakestio :

- **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**
 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

97.4 Bo kumaka na nsi ya Gosheni, sika bo me kutanaka na kiese yonso.

 Tangila bana : 46 :29

29 Yozefi mpi kotaka na pusupusu na yandi. Ebuna yandi kwendaka kutana na tata na yandi Yakobi na ntoto ya Gosheni. Ntangu yandi monaka tata na yandi, yandi yambaka yandi. Yozefi dilaka ngolo ntangu yandi simbaka tata na yandi.

? Yula bana bakestio :

- **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**
 Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>< Kumanisa lesò :

Nzambi silaka kuvanda ti Yakobi na fami na yandi na Ezipre. Yandi vandaka na lukanu ya mbote sambu na bo kuna. Yandi silaka kumisa dikanda ya fioti yai ya bantu 70, bo kuma dikanda ya nene. Dikanda yina vandaka mfunu na lukanu ya Nzambi. Bo fweti kuma dikanda beto binga Bayuda to Bazwif. Dikanda yina ta pesa beto Bible na beto. Dikanda yina ta pesa beto Mvulusi na beto, Yesu Kristo.

Beto yonso, bana ya Nzambi, beto lenda zaba nde Nzambi kele ti beto sika yonso ya beto ta kwenda. Beto lenda zaba nde Nzambi kele na lukanu ya mbote sambu na moyo ya konso muntu. Beto lenda tula Yandi ntima, ebuna ntima na beto lenda yilama na ngemba, sambu

ata konso mambu kubwa, beto kele na kati ya maboko ya Nzambi kaka.

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Beno bakristo, beno ya zaba nde, kieleka beno me tula ntima na Yesu Kristo, kuvanda na boma ve, ata konso mambu kubwa. Devoir mono ke pesa beno mposo yai kele nde, konso lumbu, nge samba nde, nge ke tula ntima nde, Nzambi kele na lukanu ya mbote sambu na nge bubu yai. Bika ngemba ya Nzambi kufulusa ntima na nge, sambu nge kele na maboko na Yandi.

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Kansi yindula mbote-mbote. Keti nge zaba na kieleka yonso nde nge me tula ntima na Yesu Kristo bonso Mvulusi na nge ? Keti nge lenda bambuka ntangu ya nge zengaka kutula ntima

na Yandi ? Keti nge me mona nde Yesu kele kushange luzingu na nge ?

Kana nge zaba ve mbote-mbote, bika beto sadisa nge. Kutula ntima na Yesu kele mpasi ve. Yo lomba kaka ntima ya zola kulanda Yandi. Kana nge zola kulanda Yandi, kansi nge zaba ve nde nge me zenga mambu yina, na nima ya ecole du dimanche, kwisa kuvanda awa na bakiti yai [*Moniteur, songa wapi.*].

Kuvanda na bakiti yai ta gulusa nge ve. Kutuba bandinga ya lombilu yo mosi ta gulusa nge ve, kansi kubinga Yesu na ntima na nge yonso, kubalula ntima na Yesu, kubalula yina ta gulusa nge. Kwisa vanda awa kana nge zaba mambu yina ve, kansi nge zola kuzaba. Beto ta sadisa nge.

==NSUKA YA LESO 97

Leso 97

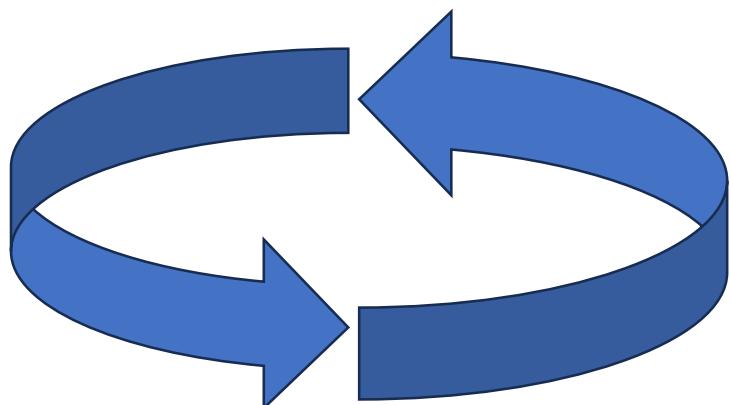
**3 Nzambi nde : « Yai Mono
Nzambi, Nzambi ya tata na nge.
Kumona boma ve na kwenda na
nsi ya Ezipte.**

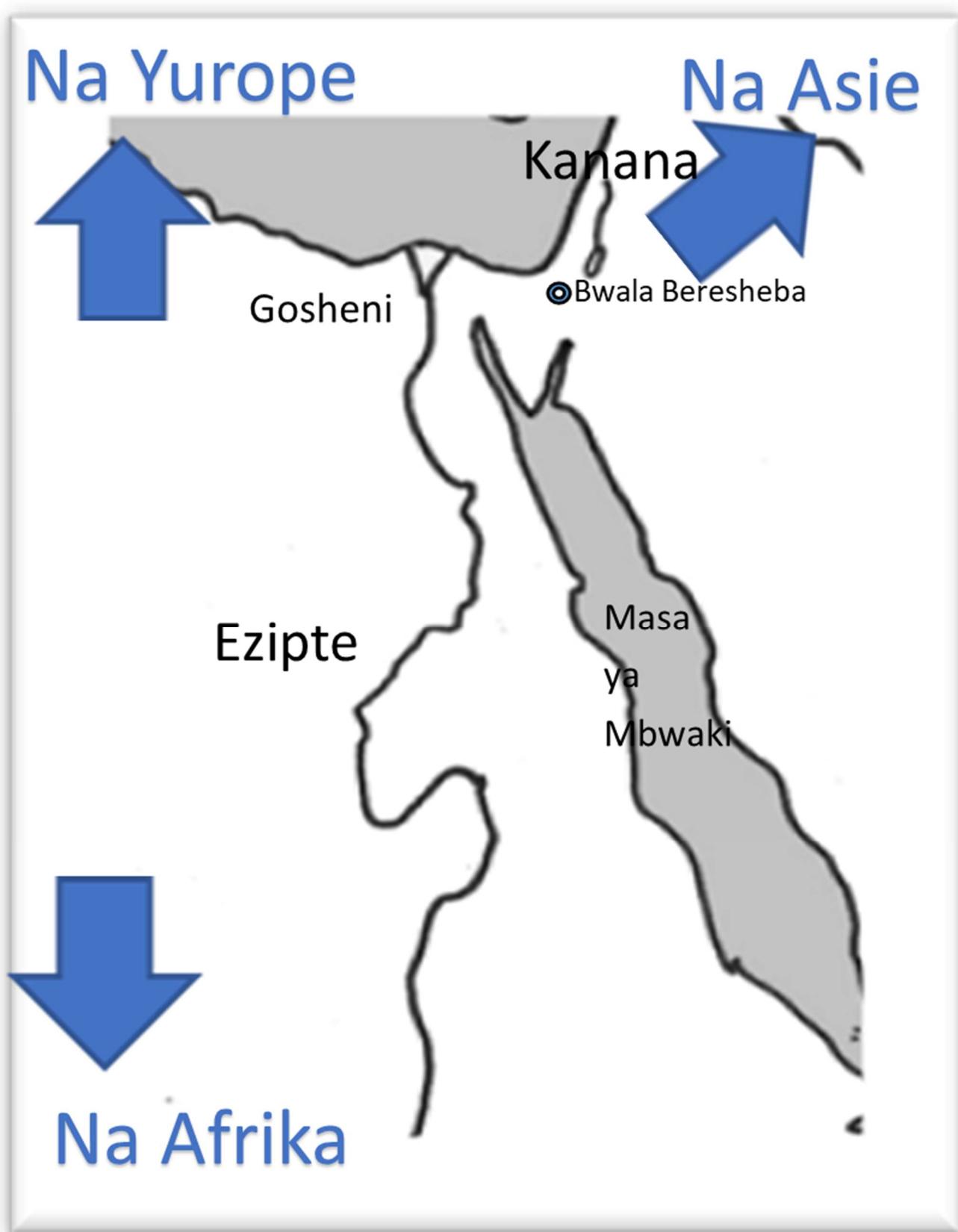
***Bana na nge ta kuma bantu
mosi ya nene kuna.***

**4 Mono ke kwenda ti nge na
Ezipte.**

***Ebuna Mono ta vutula mpi bana
na nge awa. .***

Kuyantika 46 :3-4

Leso 98. Farao yambaka fami ya Yozefi ti Yakobi sakumunaka yandi.

(Kuyantika 47 :1-12)

I. Preparasio ya Moniteur--

◎ Kikuma ya lesy yai :

Bana ta bika kutuba yonso ya ke zodila bantu mbi. Bo ta yantika kusakumuna bo, sambu bo ta bakisa nde Nzambi zola mutindu yina.

♥ Verse ya kulonguka :

(Yesu Kristo ke longa)

Beno sakumuna bantu yina ke singaka beno.

Beno samba Nzambi sambu na bantu yina ke monisa beno mpasi. Luke 6 :28

[Moniteur, yidika ton ti ritima sambu bana kuyimba verse yai bonso nkunga. Sala pratike ya kulunga, sambu nge mosi zaba yo mbote na ntwala kulonga yo na bana.]

↳ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesy yai :

(Tula ngolo kulonguka bankunga yai. Beto ta sadila yo na baleso zole.)

Nzambi, Tunga Dibundu na Nge, verse 2,

‘Nzambi Sakumuna Bantu’

Sakumuna Bantu ya Nkaka

II. Revisio ya baleso me luta --

Na mposo me luta, beto me bika bampangi ya Yozefi wapi ? Yozefi bingaka fami yonso kukwisa na yandi na Ezipre, ti mfumu ya nene Farao monaka yo kiese. Bampangi me vutuka kubinga Tata Yakobi, ti bo me yantika vwayaze kukwenda na Ezipre ti bo, bankento na bo, mpi ti bambisi na bo.

III. Kulonga lesy yai --

→ Kuyantika lesy :

Mono ta tuba ndambu bandinga, ebuna na nima ya konso ndinga, beno bana ta tuba contraire na yo.

Mbote ~ Mbi

Mwini ~ Mpimpa

Na zulu ~ Na nsi
Mpembe ~ Ndombe
Bakala ~ Nkento
Ya moyo ~ ya kufwa
Kufinga ~ Kusakumuna

Kana na kalasi ya nge ya nzo-nkanda, mwana mosi vandaka ya zolaka konso ntangu kufinga bantu, ti mwana mosi vandaka mpi ya zolaka konso ntangu kusakumuna bantu, na kati ya bana yina zole, nge ta zola nani kuvanda nduku na nge ? (Ee, beto yonso ta zola nde mwana ya kele kusakumuna bantu, yandi vanda nduku na beto.) Kufinga ke pesa mpasi. Bantu zola yo ve, ti Nzambi zola yo ve. Kusakumuna ke pesa kiese ti mambote. Bantu zola yo, ti Nzambi mpi zola yo.

[Moniteur, ntangu yai, longa verse ya kulonguka Luka 6:28. Bana ta tuba yo mbala zole, na nima, bo ta yimba yo na nkunga mbala iya.]

Yesu Yandi mosi songaka beto nde : ‘Beno sakumuna bantu yina ke singaka beno. Beno samba Nzambi sambu na bantu yina ke monisa beno mpasi.’

[Moniteur, bana yimba nkunga « Sakumuna Bantu » ntangu yai.]

❖ Developpement—Yo salamaka mutindu yai-- (Leso yai na banti 4) :

98.1 Yozefi nataka bampangi 5 na yandi kusonga bo na Farao, ti Farao pesaka bo ntoto ya mbote na Ezipre. (47 :1-6)

BOOK Tangila bana : 47 :1-6

1 Ebuna Yozefi kwendaka kusonga mfumu ya nene nde : « Tata na mono ti bampangi na mono me katuka na nsi ya Kanana. Bo me kwisa na bambisi ti bima na bo yonso. Bo kele kuna na ntoto ya Gosheni.

2 Ntangu yai, Yozefi bakaka bampangi na yandi tanu, yandi songaka bo na mfumu.

3 Mfumu yulaka bo nde : « Nki kisalu na beno ? » Bo vutulaka nde : « Mfumu, beto

ke kebaka bambisi, mutindu batata na beto vandaka kusala.

4 Beto me kwisa awa mpamba ve. Kuna na Kanana nzala mingu. Yo yina, madia kele ve sambu na bambisi na beto. Pardo mfumu, pesa beto nzila na kuzinga na ntoto ya Gosheni.

5-6 Mfumu ya nene tubaka na Yozefi nde :
"Awa ya tata na nge ti bampangi na nge me kwisa kukuma, ntoto ya Ezipte ya mvimba kele na maboko na nge. Songa tata na nge ti bampangi na nge kisika ya kitoko, bo zinga. Bo lenda kwenda kuzinga na ndambu ya Gosheni, mambu kele ve...

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

98.2 Yozefi songaka tata Yakobi na Farao, ti Farao yambaka yandi.

Tangila bana : 47 :7a

7a Ntangu yai, Yozefi kwisaka kusonga tata na yandi Yakobi na mfumu.

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

98.3 Yakobi sakumunaka Farao. (47 :7b-10)

Tangila bana : 47 :7b-10

7b Yakobi pesaka mfumu mbote na luzitu yonso. (NB : Na français yo ke tuba nde Yakobi sakumunaka yandi.)

8 Farao yulaka yandi nde : «Nge ke na bamvula ikwa ? »

9 Yakobi vutulaka nde : « *Na luzingu na mono ya kutambula-tambula, mono me lungisa bamvula 130. Luzingu ya batata na mono vandaka ya nda, kansi ya mono kele ya nkufi ti ya mpasi.* »

10 Yandi sakumunaka mfumu nde :
« Bikala mbote », ebuna yandi kwendaka.

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

98.4 Yozefi tulaka bampangi na sika ya mbote ti pesaka bo madia.

Tangila bana : 47 :11-12

11 Yozefi songaka tata na yandi ti bampangi na yandi na kutunga na nsi ya Ezipte. Yandi pesaka bo ntoto ya kuluta mbote na ndambu ya bwala Ramesesi, mutindu Farao tubaka.

12 Yozefi pesaka madia na tata na yandi ti na fami na yandi yonso.

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

Tata Yakobi vandaka kusakumuna mfumu ya nene ya Ezipte. Yesu longaka beto balandi na Yandi nde bo sakumuna bantu yonso, ata bambeni na beto. Beto zaba ve kana Farao zabaka Nzambi, kansi lusakumunu ya kuluta nene ikele kukwisa kuzaba Nzambi.

Bana ya Nzambi fweti vanda bonso Yandi. Matayo 5 :45 ke tuba nde Nzambi ke nokisaka

mvula na Yandi na bantu ya mbote ti na bantu ya mbi. Keti nge bambuka ntangu ya Yesu fingaka bantu ? Ikele ve. Yesu fingaka bantu ve, kansi Yandi sakumunaka bo. Nzambi zola beto kusala mpidina—kusakumuna bantu ya nkaka.

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Devoir mono ke pesa beno bakristo mposo yai kele kutula ngolo kutuba ata ndinga mosi ya kufinga to kuzodila muntu mbi, kansi kusosa mpila kusakumuna bantu yonso. Nani ta tula ngolo kusala yo na mposo yai ?

 Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Lusakumunu ya kuluta nene ikele kukwisa kuzaba Nzambi. Muntu kwisa kuzaba Nzambi ntangu yandi tula ntima na Yesu Kristo, Mwana na Nzambi. Keti nge zaba Nzambi ? Keti nge me tula ntima na Mwana na Yandi ? Nki ntangu nge salaka yo ? Kana nge zaba ve mbote- mbote, kansi nge zola kuzaba, beto ta vanda na mfunu ya kusolula ti nge na nima ya ecodim bubu yai. Kaka kwisa kuvanda awa na bakiti

yai. [Moniteur, songa wapi.] Beto ta kwisa kusonga nge nki mutindu nge mpi lenda zaba Nzambi.

Kana ntangu lunga, yimba verse ya bubu yai diaka, Luka 6 :28 : *Beno sakumuna bantu yina ke singa beno. Beno samba Nzambi sambu na bantu yina ke monisa beno mpasi.*

Bangindu nki mutindu kutuba verse na mpila na mpila--

- ✓ Bana yimba yo mbala mosi,
- ✓ bo tuba yo mbala mosi,
- ✓ bankento yimba yo, na nima tuba yo mbala mosi,
- ✓ babakala kiteso mosi.
- ✓ Na nima, kana ntangu lunga, mwana mosi lenda songa verse yai disongidila nki,
- ✓ na nsuka ndambu ya bana lenda tesa kutuba yo mosi-mosi.

==NSUKA YA LESO 98

LESO 98

*Beno sakumuna bantu yina ke
singaka beno,
beno samba Nzambi sambu na
bantu yina ke monisaka beno
mpasi.*

Luke 6 :28

Leso 99. Yakobi sakumunaka bana na yandi, ebuna yandi fwaka.

(Kuyantika 47 :27-31; 48 :1-16, 20-21; 49 :1-33.)

I. Preparasio ya Moniteur --

Moniteur, sala na ntwala ya classe:

1. Sonika fraz ti baligne _____ sambu na Revisio. (Tala Revisio na nsi.)
2. Beto ta yimba verse ya zole ya nkunga « Nzambi, Tunga Dibundu na Nge » mbala zole na leso. Longuka ton ti ritime ya nkunga yai, ti sala pratike sambu nge ta vanda na mpila kutwadisa bana.

◎ Kikuma ya leso yai :

Bana ta sosa na bampila yonso kuvanda bantu ya ke sakumunaka.

♥ Verse ya kulonguka :

[Beto longa diaka Luka 6:28.]

Beno sakumuna bantu yina ke singa beno.
Samba Nzambi sambu na bantu yina ke monisa beno mpasi. Luka 6 :28

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :

Nzambi, Tunga Dibundu na Nge, verse 2,
'Nzambi Sakumuna Bantu'
Sakumuna Bantu ya Nkaka

II. Revisio ya baleso me luta --

- ♪ Songa fraz yai na bana-- (Nani ?)
_____
Bo fweti songa nani zina ya muntu ke
kwenda na konso linye (______).
Mvutu : (Tata Yakobi sakumunaka Farao.)

Yandi salaka yo mbala ikwa ?
(Mbala zole)

III. Kulonga leso yai --

➔ Kuyantika leso :

Beto yonso lenda sakumuna bantu ya nkaka, ti
beto bakristo zola kusala yo. Kansi lusakumunu

ya muntu ya kele na kiyeka na zulu ya muntu ya
nkaka ke pesaka, yo kele mfunu mingi ya
kuluta. Beto yindula. Nani kele na kiyeka, ti bo
ke na kiyeka na zulu ya nani? Beno pesa mono
mbandu.

*[Moniteur, mbandu kele mingi. Na nsi kele
ndambu ya bo lenda tuba :]*

Longi ya kalasi	Na zulu ya bana ya kalasi
Directeur ya ecole	Na zulu ya balongi ti bana na ecole yina
Guvernere	Na zulu ya bantu na region na yandi
Mfumu	Na zulu ya bantu na tribu to bwala na yandi
Mfumu ya nene	Na zulu ya bantu na kimfumu na yandi
Pasteur	Na zulu ya bantu na dibundu na yandi
Mama	Na zulu ya bana ya fami
Tata	Na zulu ya fami yonso- mama ti bana Etc.

Bubu yai, beto zola yindula lusakumunu ya Tata
Yakobi sambu na bana na yandi. Yo vandaka
mfunu mingi sambu yandi vandaka ntu to
ntwadisi ya fami.

❖ Developpement (Mambu ya nene na leso yai na banti 4) :

**99.1 Yakobi zolaka ve bo zika yandi na Ezipte,
kansi na Kanana, nsi ya Nzambi me sila kupesa
bo.**

☛ Tangila bana : 47 :27-31

*27 Mutindu yo yina, bantu ya Israele
kumaka kuzinga na nsi ya Ezipte, na ntoto
ya Gosheni. Bo kumaka bamvwama. Bo
butaka mpi bana mingi.*

*28 Yakobi zingaka na Ezipte bamvula 17.
Kuna yandi lungisaka bamvula 147.*

29 *Ntangu Yakobi monaka nde yandi me kuma penepene na kufwa, yandi bingaka mwana na yandi Yozefi. Yandi songaka yandi nde : « Mwana na mono,... Kana mono fwa, zika mono ve awa na nsi ya Ezipte.*

30 ...Kwenda kuzika mono na kisika kele maziamu ya batata na mono. » Yozefi vutulaka nde : « Mono ta sala mutindu nge me tuba. »

31 ...Ebuna Yakobi sambaka Nzambi pana na zulu ya mbeto na yandi.

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

99.2 Bu Yakobi kumaka penepene na lufwa, yandi sakumunaka bana ya Yozefi--Efrayimi ti Manase. Yandi silaka nde Nzambi ta vutula fami na bo lumbu mosi na nsi na bo.

 Tangila bana : 48 :1-2, 8-10, 15-16

1 *Na nima, Yozefi waka nde tata na yandi Yakobi ke bela. Yandi bakaka bana na yandi yonso zole Manase ti Efrayimi, ebuna bo kwendaka kutala yandi.*

2 *Ntangu bantu songaka Yakobi nde, « Mwana na nge Yozefi me kwisa kutala nge, » yandi tulaka mwa-ngolo, yandi telamaka na mbeto.*

8 *Ntangu Yakobi monaka bana ya Yozefi, yandi yulaka nde, « Bayai banani ? »*

9 *Yozefi tubaka nde : « Bayai bana na mono, bana ya Nzambi me pesa mono awa na Ezipte. Yakobi nde, « Kwisa na bo awa. Mono sakumuna bo. »*

10 *Yakobi vandaka kumona mbote ve, sambu yandi vandaka me kuma mununu.*

Yozefi nataka bana penepene. Yakobi simbaka bo. Yandi pesaka bo beze.

15 Ntangu yai yandi sakumunaka Yozefi nde : « Mfumu Nzambi, batata na mono Abrahami ti Izaki, na luzingu na bo, bo vandaka kulanda luzolo na Nge. Pardo, sakumuna mpi bana yai.

16 Nge Nzambi, yina tindaka wanzio na Nge na kwisa kukatula mono na bampasi yonso, sala mpi bana yai mbote... Bo buta bana mingi, bo kuma dikanda ya nene ya bantu. »

20 Yo yina Yakobi sakumunaka bo nde : *Bantu ya Israele ta lombaka Nzambi na kusakumuna bantu ya nkaka mutindu Yandi me sakumuna nge Yozefi . Bo ta tuba nde : 'Nzambi kusakumuna nge bonso Efrayimi ti Manase.'* »

21 Ntangu yai, Yakobi songaka Yozefi nde : « Nge me mona, mono kele penepene na kufwa. Kansi Mfumu Nzambi ta vanda na nge, Yandi ta vutula nge na nsi ya batata na nge.

? Yula bana bakestio :

¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

99.3 Penepene na nsuka ya moyo na yandi, Yakobi bingaka bana na yandi ya nkaka sambu yandi sakumuna bo mosi-mosi.

 Tangila bana : 49 :1, bitini ya vs. 3-27, 28

1 Ntangu yai, Yakobi bingaka bana na yandi nde : « Beno yonso, beno kwisa awa kisika mosi. Mono ke zola kusonga beno mambu yina ta kwisila beno na ntwala.

Ebuna yandi sakumunaka bo mosi-mosi.

3 Nge Rubeni, mwana na mono ya ntete...
5 Beno bampangi yai zole Simeoni ti Levi...
8 Nge Yuda ...
13 Nge Zabuloni ...
16 Nge Dani ...
19 Nge Gadi ...
20 Nge Asere ...
21 Nge Neftali ...
22 Nge Yozefi ...
23 Nge Benyamini ...

28 Yai kele makanda kumi na zole ya bantu ya Israele. . . Ntangu yandi vandaka kusakumuna bo, konso muntu yandi sakumunaka yandi mutindu vandaka bikalulu na yandi.

? Yula bana bakestio :

¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :
☛ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

99.4 Yandi songaka bo kuzika yandi na Ezipive, kansi na Kanana, sikamosi ti bankaka na yandi. Ebuna yandi fwaka. (49 :29-33)

 Tangila bana : 49 :29-33

29-30 *Ntangu yai, Yakobi songaka bana na yandi nde : « Kubika fioti mono ke fwa. Ebuna mono ke kwenda kukuta bankaka na mono yina me fwaka ntete. Beno fweti kwenda kuzika mono kisika mosi na batata na mono na nsi ya Kanana...»*

31 *Abrahami ti nkento na yandi Sara, bo zikaka bo kuna. Izaki ti nkento na yandi Rebeka, bo zikaka bo mpi kuna. Nkento na mono Lea, mono zikaka yandi mpi kuna.*

33 *Ntangu Yakobi manisaka na kupesa bandongisila yai ya nsuka na bana na yandi, yandi lalaka na mbeto, yandi fwaka...*

? Yula bana bakestio :

¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :
☛ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò :

Lusakumunu ya tata kele mambu mosi ya ngolo. Penepene na nsuka ya lufwa na yandi, Tata Yakobi sakumunaka bantekolo na yandi, bana zole ya Yozefi, Efrayimi ti Manase. Yandi mpi sakumunaka mosi-mosi bana yonso 12 na yandi. Nzambi songaka yandi mambu ya nkaka ya ta salama na ntangu ke kwisa.

Beno bana bakala, bika beno kuma batata ya ta sakumuna bana na beno. Beto yonso vanda bantu ya ke sakumunaka.

[Moniteur, ntangu yai, bana lenda tuba verse na beto Luka 6 :28 diaka : ‘*Beno sakumuna bantu yina ke singa beno. Beno samba Nzambi sambu na bantu yina ke monisa beno mpasi.*’]

Bana lenda tuba yo mbala sambanu bonso yai : (kaka sambu na variété)

Mbala ya ntete : Bana yonso telama, ilungi na ntwala.

Mbala ya zole : Bo yonso balula, ilungi na nima.

Mbala ya tatu : Bo yonso balula na droit.

Mbala ya iya : Bo yonso balula na gauche.

Mbala ya tanu : Babakala kuvanda, bankento tula maboko zole na zulu.

Mbala ya sambanu : Bankento kuvanda, babakala telama na dikulu mosi kaka.

✋ Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Devoir mono ke pesa beno bakristo mposo yai, kulanda kufingga diaka ve, kansi sosa bampila yonso kusakumuna bantu.

✚ Kubinga bana ya me balula ntima ntete ve :

Lusakumunu ya kuluta nene ikele kubaka moyo mvu ya mvu. Kana nge me yamba Yesu dezia, Yandi pesaka nge moyo mvu ya mvu kaka na

minute ya nge yambaka Yandi. Yandi sakumunaka nge na moyo, na ndolula ya masumu, na fami ya mpa-fami ya Nzambi, na nzo na zulu, ti mambu mingi ya nkaka.

Kana nge me yamba Yandi Yesu ntete ve, balusakumunu yai yonso ke kinga nge. Kaka balula ntima na Yesu, ti yamba Yandi bonso Mvulusi ti Mfumu na nge. Yandi ta sakumuna nge mpi na mambu yai yonso.

Konso mwana ya zola yamba Yesu bubu yai mbala ya ntete, yandi lenda kwisa kuvanda na zulu ya bakiti yai awa. *[Moniteur, nge mosi vanda na mosi ya bakiti yina.]* Mono ta kinga beno awa sambu na kusadisa beno.

==NSUKA YA LESO 99

Leso 99

*Beno sakumuna bantu
yina ke singa beno.*

*beno
samba
Nzambi
sambu
na bantu yina ke
monisa beno mpasi.*

Luka 6 :28

Leso 100. Yozefi zikaka Yakobi, ti yandi songaka bampangi diaka nde yandi me lolula bo.

(Kuyantika 50 :1-21)

I. Preparasio ya Moniteur --

Moniteur, Kuyidika na ntwala ya leso :

Verse ya kulonguka, bana ta yimba yo bonso nkunga. Na ntwala ntangu ya ecodim, yidika ton ti ritime sambu na kuyimba yo. Sala yo pratike sambu nge vanda na mpila kutwadisa bo kuyimba yo. Longuka mpi bankunga ya ke kwenda nzila mosi ti leso yai.

◎ Kikuma ya leso yai :

Bana ta kuma kuluta nswalu kulolula bantu ya me sala bo mbi to bo ya me pesa bo mpasi sambu bo ta bakisa nde Nzambi zola beto bakristo kulolulana.

♥ Verse ya kulonguka :

(Yai kele bandinga ya Yesu Kristo :)

...« Beno lolula bantu ya nkaka, mpidina beno mpi ta zwa ndolula. » Luka 6:37c

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :

Ton : Kumisa Nzambi, to Kumbaya

Lolula bantu ! Lolula ! (3x)

Aleluya! Lolula !

Ton : Kwisa na Yesu Kristo

Lolula bayankaka ! (3x)

Ye nge ta zwa ndolula !

II. Revisio ya baleso me luta --

- ♪ Na leso me luta, beto monaka nde Tata Yakobi salaka nki mambu ya zole na ntwala ya kufwa ?
(1. Yandi sakumunaka batekolo na yandi, bana ya Yozefi, mpi bana na yandi yonso, mosi-mosi. 2. Yandi songaka fami yonso nde bo zika yandi ve na Ezipre, kansi bo zika yandi na Kanana, nsi ya Nzambi silaka bo.)

- ♪ Na leso yina, beto me longuka nde beto bakristo, beto sala nki ?
(Beto sakumuna bantu ya nkaka.)

III. Kulonga leso yai --

➔ Kuyantika leso :

Tata Yakobi me fwaka. Nki fweti salama ntangu yai ? (Bo fweti nata mvumbi na yandi na nsi ya Kanana, nsi ya Nzambi silaka bo, sambu na kuzika yandi.) Beto me kuma na kapu ya nsuka ya mukanda ya Kuyantika, kapu 50. Beto landa histoire ya Yozefi kuna.

🕸 Developpement—Yo salamaka mutindu yai-- (Leso na banti 4) :

100.1 Bo dilaka Tata Yakobi, ti bo pakulaka mvumbi na yandi nkisi.

📖 Tangila bana : 50 :1-3

1 Yozefi kudilosaka na zulu ya mvumbi ya tata na yandi. Yandi yantikaka kudila.
Ebuna yandi pesaka ilungi ya tata na yandi beze.

2-3 ...Bo pakulaka yandi bilumbu makumi iya (40) mutindu kele kikalulu na bo. . .

❓ Yula bana bakestio :

🎹 Bana sala bageste kusonga nki me salama :

☛ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

100.2 Yozefi lombaka Farao kupesa yandi nzila kukwenda kuzika tata na yandi. Fami yonso kwendaka kuzika Yakobi na mafwa mosi ya nene.

📖 Tangila bana : 50 :4-14

4 Ntangu bo me dila tata ya Yozefi imene, Yozefi tubaka na bana ya mfumu nde : « Pardo, . . . beno kwenda kusonga mfumu nde :

5 Yozefi me tuba nde, ntangu tata na

5 *yandi vandaka penepene ya kufwa, yandi tubaka nde : ‘Kana mono fwa, nge fweti zika mono... na nsi ya Kanana.’ Mpidina kana nge zola, pesa yandi nzila sambu yandi kwenda kuzika tata na yandi. Ebuna yandi ta kwisa kuvutuka. »*

6 *Mfumu tubaka nde : « Beno kwenda kusonga yandi nde mono me ndima. Yandi lenda kwenda kuzika tata na yandi mutindu tata na yandi lombaka. »*

7 *Yo yina, Yozefi kwendaka kuzika tata na yandi. Bamfumu yonso ya Ezipre ti bambuta, bo kwendaka nzila mosi na Yozefi.*

8 *Fami yonso ya Yozefi...kwendaka mpi. Kaka bana na bo ya fioti, (ti bambisi) mpamba bikalaka na ntoto ya Gosheni.*

10 *Ntangu bo kumaka,... bo salaka mafwa ya nda mpenza. Ebuna yandi mosi Yozefi dilaka tata na yandi bilumbu 7.*

11 *Ntangu bantu ya nsi ya Kanana monaka mafwa yangjo..., bo tubaka nde : « Nki mafwa mutindu yai...! »*

14 *Ntangu Yozefi me zika tata na yandi imene, yandi ti bampangi na yandi, ti bantu yonso ya kwendaka na yandi na mafwa, bo kwisaka kuvutuka na nsi ya Ezipre.*

? **Yula bana bakestio :**

¶¶ **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**

¶ **Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :**

100.3 Bampangi ya Yozefi vandaka na boma nde ntangu yai ya tata me fwa, Yozefi ta wila bo makasi. (50 :15-18)

 Tangila bana : 50 :15-18

15 *Ntangu Yakobi me fwa imene, bampangi ya Yozefi tubaka nde : « A, kana Yozefi kumenga beto, kana yandi yindula*

mpi na kusala beto mbi mutindu beto salaka yandi ? »

16 Mpidina bo tindaka Yozefi ndinga nde : “*Tata na nge, ntangu yandi vandaka me fwa ntete ve, yandi songaka beto nde*

17 Beno songa Yozefi nde, ‘*Nge Yozefi, bampangi na nge salaka nge mbi. Mono ke bondila nge kulolula bo, kana nge zola.’ Ebuna, pardo, wila beto mawa...sambu na mambu ya mbi ya beto salaka nge.” *Ntangu Yozefi waka mambu yai, yandi yantikaka kudila.**

18 Ntangu yai, bampangi na yandi kwisaka kufukama na ntwala na yandi. Bo tubaka nde : “*Beto kele bampika na nge.*”

? **Yula bana bakestio :**

¶¶ **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**

¶ **Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :**

100.4 Yozefi lolulaka bampangi na yandi, ye yandi monaka nde lukanu ya Nzambi vandaka kusalama.

 Tangila bana : 50 :19-21

19 Kansi Yozefi nde : « *Beno kuwa boma ve. Mono kele Nzambi ve na kusambisa beno.*

20 Beno wakanaka na kusala mono mbi. Kansi mbi yina, Nzambi kumisaka yo mbote sambu na kugulusa bantu mingi...

21 Kansi beno mona boma ve. Mono ta talaka beno ti bana na beno.” Yo yina, ntima na bo kubwaka.

? **Yula bana bakestio :**

¶¶ **Bana sala bageste kusonga nki me salama :**

¶ **Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :**

Verse ya Kulonguka : [Moniteur, ntangu yai, longa
verse ya kulonguka. Bana tuba yo mbala mosi, na nima,
bo yimba bo mbala tanu.] . ....« Beno lolula bantu ya
nkaka, mpidina beno mpi ta zwa ndolula.”
Luka 6:37c]

nge bubu yai, kwisa vanda awa na nima ya
ecodim sambu beto lenda sadisa nge.

==NSUKA YA LESO 100

Kumanisa leso :

Yozefi monaka mpila kulolula mbi yonso ya
bampangi na yandi salaka yandi, sambu yandi
monaka nde, ata bo salaka konso mutindu,
Nzambi vandaka kutwadisa luzingu na yandi.

Nzambi zola nde bantu na Yandi yonso sala
bonso Yozefi. Bo lolula bampangi ya pesa bo
mpasi, to bayina ya sala bo mbi. Beto bakristo
lolula bantu ya nkaka sambu Nzambi me lolula
beto.

[*Moniteur, bana yimba ntangu yai nkunga
« Lolula bayankaka. »*]

 **Devoir sambu na bana ya me balula ntima
na Yesu :**

Devoir mono ke pesa beno bakristo na mposo
yai kele kulolula bantu yonso ya sala nge mbi.

 **Kubinga bana ya me balula ntima ntete
ve :**

Mono zola kumanisa leso yai na kestio ya nene.
Keti nge zaba nde Nzambi me lolula nge na
masumu na nge yonso ? Beto yonso me sala
masumu. Bible ke tuba yo.

Keti nge me lomba ndolula na Yandi ? Keti nge
me baka Yesu Kristo bonso Mvulusi na nge ?
Kana ve, Yandi ke kinga nge. Yandi zola kulolula
mbi na nge yonso, mpi yamba nge na fami na
Yandi bubuyai. Kana nge me binga zina na
Yandi ntete ve sambu Yandi gulusa nge, ntangu
ya mbote, yo yai. Beno zaba bakiti yai awa. Bo
kele sambu na beno ya zola kuzenga mambu ya
Yesu, kubalula ntima na Yandi. Kana yina kele

Leso 100

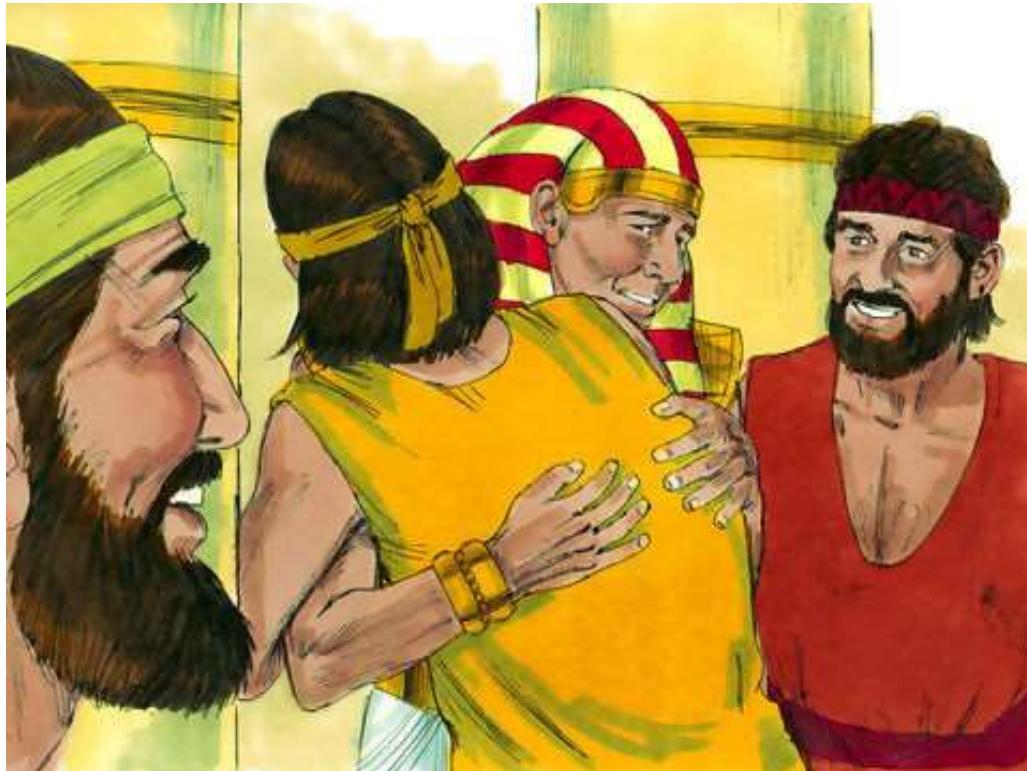

Foto :

Bambuta ya
Yozefi
lombaka
yandi pardo,
ti yandi
songaka bo
diaka nde
yandi me
lolula bo.

. . . « *Beno lolula bantu*
ya nkaka,
mpidina beno mpi ta
zwa ndolula.”

Luka 6:37c

Leso 101. Yozefi songaka fami mutindu bo fweti sala sambu na mikwa na yandi. Ebuna yandi fwaka.

(Kuyantika 50 :22-26)

I. Preparasio ya Moniteur--

◎ Kikuma ya leso yai :

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde lukanu ya Nzambi me luta beto na nene. Yo yina, bo ta vutula Yandi matondo, sambu Yandi me ndima nde beto vanda parti ya lukanu na Yandi.

♥ Verse ya kulonguka :

Yozefi, sambu na lukwikilu na yandi, ntangu yandi vandaka penepene na kufwa, yandi tubaka nde bantu ya Israele ta basika na nsi ya Ezipte. Yandi songaka bampangi na yandi mutindu bo fweti sala sambu na mikwa na yandi na nima ya lufwa na yandi.

Baebreo 11 :22

☛ Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai :
Land, Mo' Ta Landa Nge, Mfumu
Ya' Ke na Ntoto Yonso na Maboko

II. Revisio ya baleso me luta --

↑ Revisio :

Na mposo me luta, beto monaka nde na nima Yakobi fwaka, bampangi ya Yozefi vandaka na boma nde yandi ta wila bo makasi. Kansi yandi songaka bo mbala ya zole nde yandi me lolula bo. Yandi bakisaka nde Nzambi tindaka yandi na Ezipte sambu na kugulusa moyo ya bantu mingi, ti fami na yandi na kati.

III. Kulonga leso yai --

➔ Kuyantika leso :

Tata Yakobi me fwaka, ti fami me zika yandi na nsi ya Kanana. Bo me vutuka na Ezipte. Yozefi vandaka kuzinga na Ezipte ti bampangi na yandi ti bafami na bo yonso. Beto me kuma penepene na nsuka ya mukanda ya Kuyantika. Beto kele na kapu ya nsuka, Kuyantika 50.

❖ Developpement—Yo Salamaka Mutindu Yai--(Leso na banti 4) :

101.1 Yozefi lungisaka bamvula 110, ye yandi monaka batekolo ti bana na bo.

❖ Tangila bana : 50 :22-23

22 Yozefi zingaka na Ezipte ti fami ya tata na yandi. Ntangu yandi fwaka, yandi me lungisa bamvula 110.

23 Yandi zingaka tii yandi monaka bana ti batekolo ya Efrayima. Ntangu bana ya Makire mwana ya Manase butukaka, Yozefi ndimaka bo na fami na yandi.

❓ Yula bana bakestio :

☰ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

☛ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

101.2 Ntangu Yozefi vandaka penepene ya kufwa, yandi bambukisaka bampangi nde Nzambi me sila kupesa bo nsi ya Kanana.

❖ Tangila bana : 50 :24

24 Yozefi tubaka na bampangi na yandi nde : « Mono kele penepene na kufwa. Kansi mono zaba nde Nzambi ta keba beno. Yandi ta basisa beno na nsi yai. Yandi ta vutula beno na nsi ya Yandi zengaka nde Yandi ta pesa na Abrahami, Izaki ti Yakobi. »

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

101.3 Yozefi songaka bo kunata mikwa na yandi ntangu bo ta kwenda na nsi Nzambi silaka bo.

 Tangila bana : 50 :25

*25 Ntangu yai, beno zenga Nzambi nde,
« Ntangu Nzambi ta lungisa nsilulu yai,
beno ta katula nitu na mono awa na kisika
yai. »*

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

 Verse ya kulonguka :

Yai ntangu ya mbote sambu na bana kulonguka verse:
Yozefi, sambu na lukwikilu na yandi, ntangu yandi vandaka penepene na kufwa, yandi tubaka nde bantu ya Israele ta basika na nsi ya Ezipre. Yandi songaka bampangi na yandi mutindu bo fweti sala sambu na mikwa na yandi na nima ya lufwa na yandi.

Baebreo 11 :22

Verse yai kele mwa-nda. Yo yina, na nima bana yonso me tanga yo mbala mosi, nge moniteur ta kabisa bana na bandambu 5, ebuna konso ndambu ya bana ta telama, ti tuba kitini mosi. Bo ta tuba yo mbala 4 mutindu yina. Na nima, bo yonso ta tuba yo yonso diaka.

101.4 Yozefi fwaka, ebuna fami tulaka mvumbi na yandi na sanduku na Ezipre.

 Tangila bana : 50 :26

26 Ebuna, Yozefi kufwaka ntangu yandi me lungisa bamvula 110. Bo pakulaka yandi nkisi ko kuna na Ezipre sambu nitu pola ve, ebuna bo tulaka mvumbi na sanduku.

? **Yula bana bakestio :**

¶¶¶ Bana sala bageste kusonga nki me salama :

¶ Bana yimba ti kina kusonga nki me salama :

>|< Kumanisa lesò : Awa beto me kuma na nsuka ya mukanda ya Kuyantika. Yo yantika na Nzambi, mpila Yandi gangaka zulu ti ntoto ti bima yonso. Yo ke suka na mvumbi ya Yozefi na sanduku na Ezipre.

Moyo ya Yozefi me suka na lufwa, bonso moyo ya tata na yandi Yakobi, ti tata na yandi Izaki, ti tata na yandi Abrahami, ti bo yonso na ntwala na yandi. Kansi Nzambi kele kuzinga kaka. Nzambi me manisa ve lukanu na Yandi. Yandi me sila nde Yandi ta katula bana ya Israele na Ezipre, Yandi ta pesa bo nsi ya Kanana. Yandi me sila nde Yandi ta tindila bo Mvulusi ya ta futa ndola ya masumu na beto yonso. Lukanu ya Nzambi kele nene, kuluta moyo ya beto bantu. Mambu ya yituka nde Nzambi, ya ke zinga mvu ya mvu, ke pesa beto bantu privilaz ya kuvanda parti ya fioti ya lukanu ya nene na Yandi !

Na nima ya mukanda Kuyantika, mukanda ya ke landa na Bible kele Kubasika. Kubasika ! Na kati ya mukanda yina, beto ta mona mpila ya Nzambi ta basisa bantu na Israele na Ezipre.

 Devoir sambu na bana ya me balula ntima na Yesu :

Beno bakristo, devoir ya mono ke pesa beno mposo yai, kutonda Nzambi nde Yandi me pesa nge nzila kuvanda parti ya fioti ya lukanu ya nene na Yandi.

✚ Kubinga bana ya me balula ntima ntete

ve :

Kana nge zaba Yesu Kristo ntete ve, kukinga
diaka ve. Nge mpi lenda vanda mwana na
Yandi, nduku na Yandi. Kana nge me yamba
Yesu ntete ve, kwisa solula ti beto na nima ya
ecole du dimanche. Ebuna nge ta manisa
mambu yina, ti nge ta zaba yo ya kieleka.

==NSUKA YA LESO 101

LESO 101

**Yozefi, sambu na lukwikilu na
yandi,
ntangu yandi vandaka penepene
na kufwa,
yandi tubaka nde bantu ya
Israele ta basika na nsi ya Ezipte.
Yandi songaka bampangi na
yandi mutindu bo fweti sala
sambu na mikwa na yandi
na nima ya lufwa na yandi.**

Baebreo 11 :22

LESSON 102 Revisio ya Moyo ya Yozefi Kuyantika 37-50, Revisio

Preparasio ya Leso yai –

Yidika na ntwala:

Tala bakarte ya luzingu ya Yozefi. Sonika konso karte, 1–9) na demi ya papier, mosi-mosi. Sonika kaka bandinga, kansi tula banombre ve.

Kikuma ya leso yai :

Bana ta mona diboko ya Nzambi na lusingu ya Yozefi yonso, ata na ntangu ya kiese ti ya mpasi. Bo ta mona diboko ya Nzambi na lusingu na bo mpi.

Verse ya kulonguka (revisio) : (Tuba diaka verse beto me longuka na Leso 91. Yozefi ke tuba na bampangi na yandi ntangu yandi lolulaka bo.)

Beno wakanaka kusala mono mbi. Kansi mbi yina, Nzambi kumisaka yo mbote sambu na kugulusa bantu mingi. Kuyantika 50:20a

Nkunga ke Kwenda Nzila Mosi Ti Leso Yai :
Ya' ke na Ntoto Yonso na Maboko na Yandi

Revisio ya Leso me luta --

↑ Na leso ya mposo me luta, beto monaka mpila Yozefi fwaka. Kansi ata yandi me fwa, lukana ya Nzambi me fwa ve. Yo kele kulanda kaka. Nki mutindu beto zaba yo ? (Sambu Nzambi silaka nde Yandi ta katula bo na Ezipte, Yandi ta twadisa bo tii na nsi ya Yandi mosi ta songa bo—nsi ya Kanana. Yozefi songaka bo nde, ntangu Nzambi ta lungisa nsilulu yina, bo fweti nata mikwa to mvumbi na yandi sika mosi ti bo.

Kulonga leso ya revisio ya bubu yai--

Revisio ya moyo yonso ya Yozefi, Kuyantika kapu 37-50 –

Songa bana bakarte ya moyo ya Yozefi mosi-mosi na ndonga. Lomba bana kutuba yonso ya bo bambuka sambu na konso karte. Kaka mwana mosi to zole ve, kansi bana yonso participe.

Ordre ya bakarte, yo yai :

1. Yozefi, mwana ya luzolo
2. Yozefi na dibulu
3. Yozefi na nzo ya Potifare
4. Yozefi na prison
5. Yozefi mfumu ya zole na Ezipte
6. Yozefi monaka bampangi diaka.
7. Yozefi songaka bampangi yandi kele nani.
8. Yozefi yambaka fami na Ezipte.
9. Yozefi songaka fami kukwenda na Kanana ti mikwa na yandi.

Kana bo me sala yo, pesa konso karte na mwana mosi-mosi, kansi na ordre ve.

Yula bo nki salamaka ntete ? Mwana ya kele na karte yina, yandi kwenda na plase ya ntete na meso ya bana ya nkaka.

Yula bo nki salamaka na nima na yo ? Mwana ya kele na karte yina, yandi baka sika ya zole na ntwala ya bana. Landa mpila yina tii na ntangu bakarte yonso kele na ordre ya mbote. Na nima, bana yonso tanga to tuba mambu ya salamaka na ordre : Ntete, ya zole, ya tatu, etc.

Na nima, konso mwana mosi lenda balula bakarte yina ti pesa yo mwana ya nkaka. Sala yo yonso diaka.

Na nsuka, bana uvwa telama ti bakarte na ndonga. Yula bana nki mutindu Yozefi vandaka kwikama na konso mambu ya bwilaka yandi.

Yula bana nde, na kati ya mambu yonso ya salamaka na Yozefi, nki bo mona kuluta mpasi ? Songa karte yina, ebuna bana songa nde mpila Nzambi vandaka kusala na luzingu na yandi ntangu yina.

Manisa na verse Kuyantika 50 :20a :

Beno wakanaka kusala mono mbi. Kansi mbi yina, Nzambi kumisaka yo mbote sambu na kugulusa bantu mingo.

Bana tuba yo mbala zole. Na nima, nge yantika kutuba yo, ebuna nge bika na kati-kati, ti songa diboko na mwana mosi. Yandi fweti tuba ndinga ya ke landa. Sala mpidina mbala tatu.

Na nsuka, nge yantika kutuba verse yina, ebuna nge "vila". Nge bika kutuba, nge songa diboko na mwana mosi. Yandi fweti telama ti manisa verse. Sala yo mbala tatu.

Devoir sambu na bakristo :

Beno bakristo, devoir mono ke pesa beno mposo yai kele kusonga nduku to mpangi mambu yonso ya nge lenda bambuka sambu na moyo ya Yozefi. Songa bo mutindu Yozefi vandaka kwikama na Nzambi na mambu yina yonso.

 Kubinga bana ya me ndima Yesu ntete ve : Yozefi bambukisa mono ya Mvulusi na beto Kristo na bampila mingi. Bible ke songa ve ata disumu ya Yozefi salaka. Beto zaba nde yandi salaka masumu, sambu Bible ke songa beto nde beto yonso kele bankwa ya masumu, kansi Bible ke tanga ve masumu ya Yozefi. Yai ke bambukisaka mono ya Yesu. Bible ke tuba nde, Yandi salaka ata disumu mosi ve. Yandi salaka mbote ntangu yonso. Yandi fwaka sambu na masumu na beto.

Yozefi vandaka mwana ya luzolo ya tata na yandi. Yai ke bambukisa mono sambu na Yesu Kristo. Yesu mpi vandaka mwana ya luzolo ya

Tata Nzambi. Kansi Nzambi zolaka beto mingi na mpila nde Yandi tindaka Mwana na Yandi sambu na kugulusa beto, bantu ya mbi.

Yozefi gulusaka moyo ya bantu mingi na lukanu yandi songaka Farao, nki mutindu kusala nde bantu kufwa ve na ntangu ya nzala. Zina Eziptien ya bo pesaka yandi, yo disongidila nde, "Mvulusi ya Ntoto ya Mvimba." Yozefi gulusaka moyo ya bantu na lukanu na yandi ya kubumba madia. Kansi Yesu Kristo ke gulusaka mvu ya mvu bo yonso ya tula ntima na Yandi.

Luswaswanu na kati ya Yozefi ti Yesu kele mosi ya nene. Nki kele nsuka ya Yozefi na nsuka ya mukanda ya Kuyantika ? Yozefi fwaka, ti bo zikaka yandi na maziamu na Ezipte. Yesu fwaka mpi, kansi Yandi bikalaka na maziamu ve. Yandi telamaka na lufwa ! Yandi ke na moyo bubuyai, ti Yandi me sila kugulusa konso nani ta tula Yandi ntima.

Keti nge me tula Yandi ntima ? Kana ve, kukinga diaka ve. Tula ntima na Yandi bubuyai. Kana nge zola beto kusadisa nge na mambu yina, kwisa vanda na bakiti yai awa na nima ya ecodim. Beto ta kwisa, beto ta sadisa nge.

====NSUKA YA LESO 102, REVISIO YA LUZINGU YA YOZEFI

Leso 103. Revisio ya mukanda ya Kuyantika yonso

(Kuyantika 1-50 Revisio)

[*Moniteur, Atasio ! Kana nge me sala kaka mukanda ya Yozefi, bana ta vanda na mpila ve kusala revisio yai. Revisio yai ke tadila mikanda yonso 1-5 ya baleso ya Kuyantika. Kana bana me sala mikanda yina yonso, revisio yai ta sadisa bo mingi.]*

Preparasio ya Moniteur –

◎ Kikuma ya Leso yai ya Revisio:

Na nsuka ya leso yai, bana ta bambuka mambu ya nene ya lutaka na mukanda ya Kuyantika. Bo ta bakisa luyantiku ya bantu, ya makwela, ya nkailu ya menga, ya makanda ya bantu na bansi na bo, ya lukanu ya Nzambi kusala dikanda ya Israele, mpi lukanu ya Nzambi kutindila beto Mesia-Mvulusi. Bo ta baka mpi ngindu ya ntangu ya lutaka na mambu yai yonso.

Bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai:

Landa, Mo' Ta Landa Nge, Mfumu
Na Kat i ya Abrami
Nzambi Salaka Tata Adami

Kuyidika na ntwala : Sambu na nsaka ya revisio, zenga bitini 24 ya papie. Na bisono ya nene, sonika mosi-mosi bazina ya bantu yai ya ke monika na mukanda ya Kuyantika : Nzambi, Adami, Eva, Kaini, Abele, Noa, Semi, Kami, Jafeti, Mizrayimi, Nimrodi, Abrami, Sara, Izaki, Rebeka, Yakobi, Lea, Rashele, Yakobi, Israele, Bampangi 12, Yozefi, Potifare, Farao. Bana ta sadila bazina yai na nsaka ya revisio. (Tula bazina yina yonso na liste na bisono ya nene na dititi ya papie mosi-mosi.)

Kulonga leso yai, revisio ya mukanda ya Kuyantika yonso--

Kumona baleso ya nkaka bonso yai na bandinga ya Afrika, tala site yai : www.teachingforafrica.com .

Beto ta sala revisio bampila zole. Ntete, beto ta reviser bantu ya nene ya mukanda ya Kuyantika na kati ya nsaka. Ya zole, beto ta sadila 'ligne ya ntangu' sambu na kubambuka ordre ti ntangu ya bamambu ya salamaka. Ligne yai ta songa mpi wapi mambu ya salamaka na mukanda ya Kuyantika kele na relatio na kukwisa ya Yesu, ti mambu ya nkaka ya Bible ya mvimba.

Nsaka ya Revisio (Bazina ya bantu ya nene) : Sadila bitini ya papier ya nge me sala na ntwala ya ke songa bazina ya bantu. Balula bitini sambu bana lenda mona ve kusonika na nge. Mwana mosi ta sola papie mosi, kansi yandi lenda mona yo ve. Yandi tatelama na nima ya mwana ya nkaka. Yandi tula papier na zulu ya ntu ya mwana yina na mpila nde bana yonso ya nkaka lenda mona nki nge me sonika, kansi mwana yina lenda mona yo ve.

Mwana ya ke mona ve kusonika, yandi fweti yula bakestio ya ke na mvutu 'ee,' to 've.' Kikuma ikele nde yandi bakisa yandi kele nani. (Yandi sola zina na kati ya liste ya bantu yonso ya nene ya nge me sala.) Yandi yula bakestio ti bana ya nkaka pesa mvutu kaka 'E' to 'Ve'.

Mbandu—Kana mwana sola papier ya tuba 'Mizrayimi', yandi lenda yula bonso yai :

Keti mono kele nkento ? Ve.

Keti mono tungaka maswa ? Ve.

Keti mono kele muntu ya ntete ya Nzambi salaka ? Ve.

Keti mono vandaka mpika na Ezipte ? Ve.

Keti mono kele muntu ya Afrika ? Ee.

Keti mono kele mwana ya Noe ? Ve.

Keti mono kele muntu ya Ezipte ? Ee.

Keti mono kele mbuta ya ntete ya Ezipte ? Ee.

Mono kele Mizrayimi. Ee, shampio ! Nge me nunga !

Mbandu ya zole—Rashele

Keti mono kele bakala ? Ve.

Keti mono kele nkento ? Ee.

Keti mono kele mama ya Yozefi ? Ee.

Keti mono kele nkento favori ya bakala na mono ? Ee.

Mono kele Rashele.

Ee, shampio ! Nge me nunga!

Ligne ya ntangu :

Songa bana ligne ya ntangu ti tendula yo. Na nkufi, bambukisa bo konso mambu ya salamaka.

Songa mwana evenema (mambu ya salamaka) mosi. Yandi songa wapi yo kele na ligne ya ntangu. Tala nki salamaka na ntwala na yo ti nki salamaka na nima na yo. Sala mpidina ata mbala sambanu.

Pesa mwana ya nkaka zina ya muntu. Yandi songa wapi yo kele na ligne ya ntangu ti tuba nki muntu yina salaka.

Mbandu : Nimrod—kwendaka na Babele.

Twadisaka rebelio yina.

Kami-Mwana ya Noe, mbuta ya Afrika.

Mizrayimi-mbuta ya Ezipte.

Sara, nkento ya Abrami mama ya Izaki.

Rebeka, nkento ya Izaki, mama ya Yakobi.

Rashele, nkento ya Yakobi, mama ya bana-bakala 12, mosi na bo vandaka Yozefi.

Kuyika bakestio yai sambu na bana ya me yela :

Tula ligne ya ntangu na ntwala ya bana.

Moniteur yula kestio ti sola mwana volontiere kupesa mvutu. Volontiere yina kwenda na ntwala, ti songa musapi na evenema ya ke tadila kestio yina.

- Kana beto zola zaba nki mutindu Israele kumaka kuzinga na kat i ya Ezipte, beto tala nki evenema ? (Ezipte yamba Israele.)
- Kana beto zola zaba nki mutindu masumu kotaka na kat i na beto, beto tala nki ? (Masumu ti lufwa kota.)
- Kana beto zola kubakisa makwela kele nki mutindu, beto tala nki ? (Adami ti Eva, Makwela.)
- Kana beto zola bakisa histoire ya ntete na beto na Afrika, beto yantika na nki ? (Luyantiku ya Bans)
- Kana beto zola bakisa nki mutindu Nzambi bingaka Abrami, beto tala wapi ? (Nzambi binga Abrami)
- Kana beto zola bakisa nki mutindu nsi-ntoto yai yantikaka ? (Luyantiku Nzemono)

Na nsuka, yula bana nki bo zola kumona na mukanda ya Kubasika ti mikanda ya nkaka ya Bible, bonso:

Nki mutindu bo ta basika na Ezipte

Nki mutindu Nzambi ta twadisa bo na nsi Yandi me sila bo.

Nki mutindu Nzambi ta lungisa nsilulu na Yandi kutindila beto Mvulusi-Mesia.

==NSUKA YA LESO 103 TI NSUKA YA MUKANDA YAI.

Bamvula na ntwala ya Yesu

Kiteso
ya
4,000

2,400
2,200

+

Mukanda ya Kuyantika

Kapu 1-2

Kapu 2
Adami
Ti Eva

Kapu 3

Kapu 4
Kaini
Kufwa
Abele

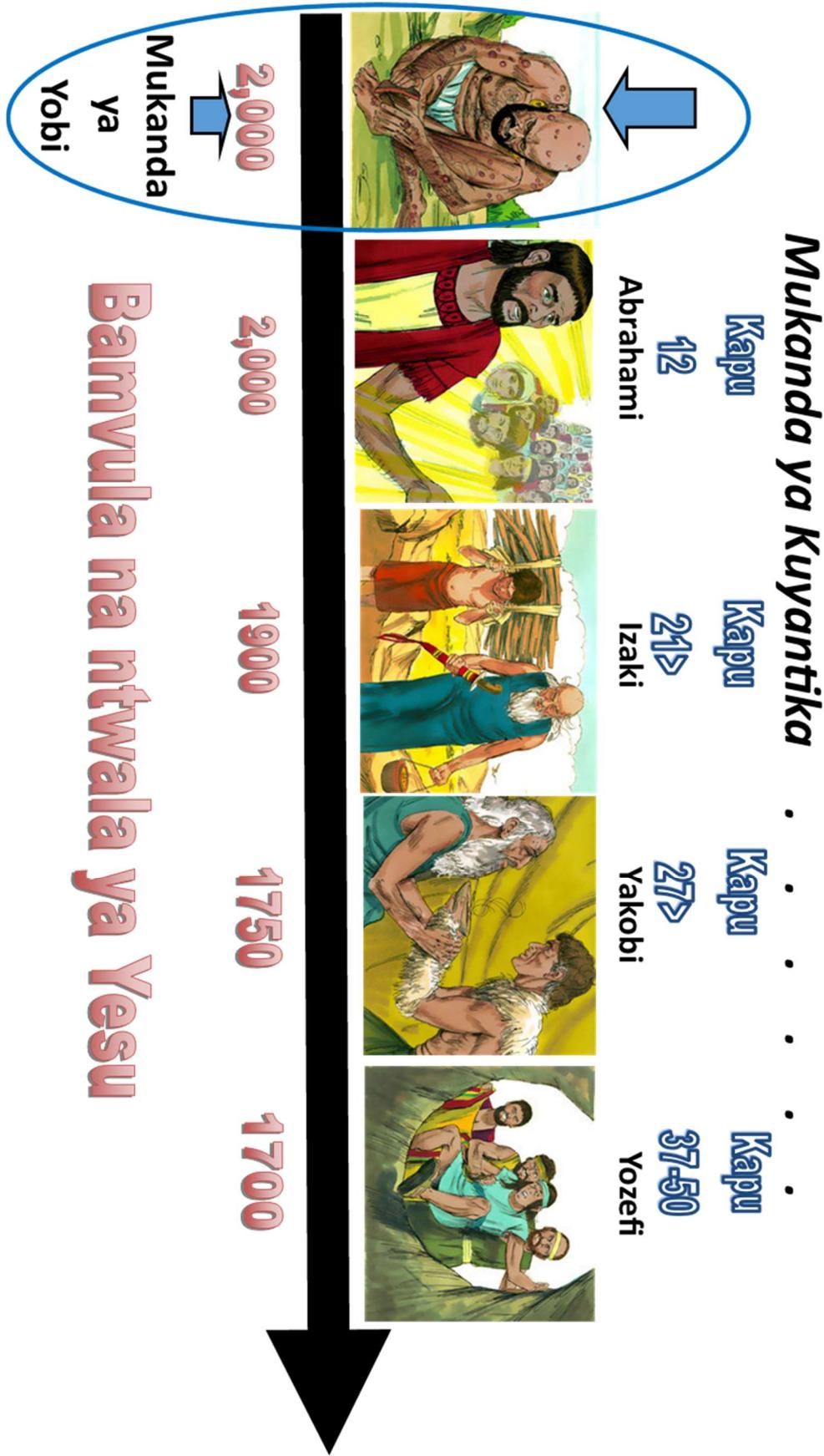
Kapu
6-9

Masa ya
Nene

Nzo ya Nda
Rebelio
Na Babelé

Kapu
11

Kapu
11

BANKUNGA BETO SADILA NA MUKANDA YAI

[MONITEUR, NB : Beto me tula kidimbu na konso nkunga ya kele na YouTube. Tula titre ya nkunga na boite ya cherche, to kwenda na canal na beto, Ecodim Congo, sambu na kumona bankunga yonso beto me tula na YouTube. [ECM Congo - YouTube](#) Yai kele mpila ya mbote nge lenda longuka nkunga yina. Nge mpi lenda kuwa bankunga na beto mingi na website na beto ya Projet Mwinda : [92 Free Kituba language Bible teaching resources for you | Congo Mwinda Project Merci.](#)]

Bandeke Kele Yimba

Bandeke kele yimba
na Yandi
Bawanzio kumisa zi
na n'Yandi
Bintuntu kele songa
kitoko na bo
'Buna beto bana na Yandi
Kumisa Yandi mpi!

Beto Zolana

Na dikanda ya Nzambi,
mambu me luta nene—zola !
Zola me luta nene ! (2x)
(Beto zolana)

Bana ya Nzambi, beto zolana !
Zola me luta nene ! (Beto zolana)
Bana ya Nzambi, beto zolana !
Zola me luta nene !

Bu Yesu Kele na Mono

Bu Yesu kele na mono
Ngemba kele ! Ngemba kele !
Ngemba kele !
Bu Yesu kele na mono
Ngemba kele, na ntima na mono!

Ngemba ! Ngemba ! Ngemba ! Ngemba !

Bu Yesu kele na mono,
Ngemba kele
Na ntima na mono !

Keti Nge Me Butaka Diaka ?

Keti nge me butuka diaka ?
Keti nge me butuka diaka ?
Keti Yesu ke na nge
Keti Yesu songa nge
Nge me kumaka ya mpa ?
Keti nge me yilama mbote
Kutelama na ntwala n'Yandi ?
Kana nge fweti kufwa
Keti nge me yilama ?
Keti Nge ZABA ZABA Zaba Kieleka,
Keti nge zaba nge me yilama?

Kilumbu Yai Nzambi Me Sala

Kilumbu yai (Kilumbu yai)
Nzambi me sala (Nzamb'i me sa'la)
Beto bantu (Beto bantu)
Fweti yangalala (Fweti yangalala)

Kilumbu yai Nzambi me sala !

Beto bantu fweti yangalala
Kilumbu yai (Kilumbu yai)
Nzambi me sala !

Kudikulumusa na Meso ya Nzambi

Kudikulumusa na meso ya Nzambi
(Kudikulumusa na meso ya Nzambi)
Kudikulumusa na meso ya Nzambi
(Kudikulumusa na meso ya Nzambi)

Ye Yandi ta nangula nge (Lumbu na lumbu)
Ye Yandi ta nangula nge !

Kwisa na Yesu Kristo

Kwisa na Yesu Kristo (3X)
Nge ata guluka !

Landa, Mo' Ta Landa Nge, Mfumu

Landa, mo' ta landa Nge, Mfumu
Landa lumbu na lumbu

Mbasi na mono, nge zaba yonso
Nge ta twadisa mono.

Mfumu, O Mfumu, mono ta tonda Nge
(O Nzambi)
Mfumu, O Mfumu, mono ta tonda Nge
Kuna na zulu !

♪ **Mfumu Zaba Nzila na Mono**

Mfumu zaba nzila na mono
Mono fweti landa kaka
Mfumu zaba nz'ila na mono
Mono fweti landa kaka

Makabu kele kana beto
Kanga ntima
Makabu kele kana beto
Kanga ntima
Makabu kele kana beto
Kanga ntima
Kuna na zulu ! (O Nzambi)

Ngolo bubu Yandi ta pesa
Ye yonso ya mfunu mbasi
Mfumu zaba nzila na mono
Mono fweti landa kaka !

Mpukumunu beto ta nunga
Beto tuba 've !' na masumu
Mpukumunu beto ta nunga
Na ngolo ya Yesu kaka !

Mono Me Sila Kulanda Yesu
Mono me sila kulanda Yesu (3X)
Kuvutuka, yo lunga ve.

♪ **Mo' Ta Kwisa na Nzambi na Lulendo Ve**

Mo' ta kwisa na Nzambi na lulendo ve
Mo' ta kwisa na lulendo ve
Mo' ta kudikulumusa na ntwala n'Yandi
Mo' ta kwisa na lulendo ve.

Na Kati ya Abrami

Na kati ya Abrami,
Nzambi me sakumuna mono,
Na kati ya Abrami,
Nzambi me sakumuna beno,
Na kati ya Abrami,
Nzambi me sakumuna makanda yonso. (Yimba
diaka ti diaka.)
Dikanda Abrami
Me pesa beto Yesu !

Mvutu :
Sambu Yandi kele Nzambi
Mo' ke Nzambi ve.
Kele Yandi me salaka mono !

Na Kati ya Yesu
(Misiki bonso Yesu ke Zola Mono)
Mono vandaka ntama
na Nzambi na masumu
Mono vandaka mbeni
Kansi bubu, kintwadi kele !

**♪ Mono Kele na Nzo Kitoko (Makabu Kele
Kana Beto Kanga Ntima)**
Mono kele na nzo kitoko
Kuna n'zulu !
Mono kele na nzo kitoko
Kuna n'zulu !
Mono kele na nzo kitoko
Kuna n'zulu !
Kuna na zulu ! (O Nzambi !)

Mvutu :
Kinduku kele ! (3x)
Na kati ya Yesu !

Mvutu:
Mfumu, O Mfumu, mono ta tonda Nge
(O Nzambi)

♪ Ngemba Ikele

Ngemba Ikele
kat i na Ntima (3X)

Ngemba Ikele
kat i na Ntima
Sambu na Yesu !

Nkembo, Nkembo, Pesa Nzambi Nkembo
Nkembo ! Nkembo ! Pesa Nzambi Nkembo !
Nzambi ke zola! Nzambi ke zola !
Nkembo ! Nkembo ! Pesa Nzambi Nkembo !
Nzambi ke zola ! Nzambi ke zola !

Nzambi Ke Mbote

Nzambi ke mbote !
Nzambi ke mbote !
Nzambi ke mbote !
Ke mbote na mono !

Baverse ya nkaka --

Bible ke mbote
Yesu ke mbote
Mpeve ke mbote, etc.

Nzambi Salaka Tata Adami

O, Nzambi salaka Tata Adami
Na kilumbu ya sambanu
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupemaka !
O, wale, wale-wo
Wale, wale-wo
Wale, wale-wo
Mwana Davidi !

♪ Nzambi, Tunga Dibundu na Nge, Vs 2, 'Nzambi, Sakumuna Bantu'

Nzambi, tunga dibundu na nge (Aleluya !)
Tunga yo na bwala yaii (Aleluya !)
Nzambi, keba yo mbote (Aleluya !)
Songa zola ya nene (Aleluya !)

Nzambi sakumuna bantu (Aleluya !)
Sakumuna sika yaii (Aleluya !)

♪ O Keba Maboko (Ntima—Kimpala Ve)

O Keba maboko nki nge sala ! (Kuyiba ve !)
O Keba maboko nki nge sala ! (Kuyiba ve !)
Sambu Tata na zulu
Yandi kele mona nge
O Keba maboko nki nge sala !

O Keba ntima nki nge zola (Kimpala ve !)
O Keba ntima nki nge zola (Kimpala ve !)
Sambu Tata na zulu
Yandi kele zaba yo
O Keba ntima nki nge zola (Kimpala ve !)

O Luvunu Yambula

O luvunu, o luvunu, o luvunu yambula !
(O luvunu) (yimba diaka)

♪ Sakumuna Bantu ya Nkaka

Sakumuna bantu ya nkaka
Kuzodila bo mbote !
Sakumuna bantu ya nkaka
Kuzodila bo mbote !
Sakumuna bantu ya nkaka
Kuzodila bo mbote !
Yesu me longa beto (O Nzambi !)

Mfumu, o mfumu,
O sadisa mono. (Kieleka)
Mfumu, o mfumu,
O sadisa mono. (Kieleka)
Mfumu, o mfumu,
O sadisa mono.
O, sa—di—sa-a mono !

Sika ya Kiese Ke Zulu (Mpasi ta Vanda Kuna Ve)

Sika ya kiese ke zulu, ke zulu, ke zulu,
Sika ya kiese ke zulu, Aleluya !

Mpasi ta vanda kuna ve, kuna ve, kuna ve,
Mpasi ta vanda kuna ve, Aleluya !

⌚ Tesa Mono

Tesa mono
Tala ntima mono
Tesa ye meka
Mabanza na mono.

Tala kana mbi
Me kota na mono
Yobisa ye lolula
Mbi yonso !

Ya' Ke na Ntoto Yonso na Maboko na Yandi

└ Ya' ke na ntoto yonso
└ Na maboko (3x)
Na maboko na Yandi !

└ Ya' ke na nge ti mono
└ Na maboko (3x)
Na maboko na Yandi !

Ya' ke na bantu yonso
Na maboko (3x)
Na maboko na Yandi !

Zitisa Zina ya Yesu

Zitisa zina ya Yesu ! Zitisa zina ya Yesu !
Ditadi na mono, Ngolo na mono,
Mvulusi na mono
Ye lukwikilu !
Zitisa zina ya Ye-e-e-su !